

الله يهديك

رکتوشہ راہیان نور

رکتوشہ راہیان نور

تابستان ۱۳۸۷

«ویژہ نوجوانان»

تھیہ و تدوین ، دفتر تبلیغات اسلامی حوزہ علمیہ قم ،
محلوں فرهنگی و تبلیغی ،
مدیریت تدوین رکتوشہ راہیان نور

رهنمای راهیان نور تابستان ۱۳۸۷ ویره، نویسنده و تدوین: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت فرهنگی و تبلیغی، مدیریت تدوین رهنمای راهیان نور - قلم مکنون، ۱۳۸۷.
۲۵۶ ص: جدول، نمودار. (متن آموزشی طرح هجرت؛ ۷۶

ISBN 978 - 964 - 2527 - 89 - 2

ریال: ۲۸۰۰۰

لهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱. اسلام - مسائل متفرقه. ۲. اسلام - به زبان ساده. ۳. جوانان و اسلام. ۴. اخلاق اسلامی - به زبان ساده. ۵. اسلام - تبلیغات - راهنمای آموزشی. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت فرهنگی و تبلیغی، مدیریت تدوین رهنمای راهیان نور.

۲۹۷/۰۲

BP A / ۹۶۷۲

۱۳۸۷

رهنمای نور (تابستان ۱۳۸۷)

ویره نویسنده

نهیمه و تدوین: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم،
معاونت فرهنگی و تبلیغی،
مدیریت تدوین رهنمای راهیان نور

ناشر: قلم مکنون

لیتوگرافی: آل البيت(ع)

چاپ و صحافی: الهادی

توبت چاپ: اوگ / ۱۳۸۷

شمارگان: ۶۰۰۰

بها: ۲۸۰۰

تمامی حقوق (C) محفوظ است.
printed in the Islamic Republic of Iran

امام خمینی (قدس سرہ):

توجه کنید که کودک‌ها را،
جوان‌ها را به تعلیمات اسلامی
و تربیت‌های اسلامی، تربیت
کنید تا ان شاء الله کشور شما
از آسیب مصون باشد.

مقام معظم رهبری (مدظلهالعالی):

در این سال باید نوآوری فضای
کشور را فرا بگیرد و همه خود
را موظف بدانند که کارهای نو
و ابتکاری را - در سایه
مدیریت صحیح و تدبیر
درست - در فعالیت کشور وارد
کنند.

پیام نوروزی سال ۱۳۸۷

فهرست

۱۱.....	پیشگفتار
۱۳.....	مقدمه
۱۰.....	عقاید
۱۷.....	نور جاویدان..... داریوش سوری
۲۹.....	هدایت گر دانا..... سید کاظم پاکدل
۳۷.....	مگر خورشید می میرد..... محمد تقی امیدیان
۴۵.....	محمود لطفیان..... آخرین سفر
۵۵.....	احکام
۵۷.....	زلال روح..... سید محمد باقر ابطحی
۶۷.....	به سوی روشنایی..... مرتضی درزی
۷۷.....	خانه با برکت..... سید مصطفی علوی
۸۷.....	دست های پُر نیاز..... غلامعلی غلامی
۹۷.....	لباس عزت..... علیرضا نجفی
۱۰۷.....	سفرهای آسمانی..... داریوش سوری
۱۱۷.....	اخلاق
۱۱۹.....	فکر نو..... سید محمد باقر ابطحی
۱۲۷.....	راه سعادت..... عبدالله عمامی

وقت دیدار.	سید محمد فاطمی نسب	۱۳۷
هم اندیشی.	منصور رجبیان	۱۵۱
گوهر گرانبها	حسن کریمی	۱۵۷
برتر از کعبه	علیرضا نجفی	۱۶۷
خط قرمز	غلامرضا محسنی	۱۷۵
به سوی موفقیت	سید کاظم پاکدل	۱۸۳
مناسبات	غلامرضا محسنی، محمدرضا عابدی	۱۹۳
کارگاه نوآوری و خلاقیت	محمود خیری	۲۳۹

پیشگفتار

پرورش اخلاقی نونهالان و نوجوانان و کودکان برای همه کشورها و جوامع
واقعاً مهم است. ولی برای ما اهمیت مضاعفی دارد.

مقام معظم رهبری

ظرافت‌ها و لطافت‌های کار تربیتی و آموزشی در مورد کودکان و نوجوانان
به ظرافت خود کودکان و دقت و شکنندگی‌های دوران طفولیت است.
تبليغ شايسته برای اين قشر بيش از صحنه‌های ديگر تبليغ نيازمند
برنامه‌ريزی و دقت و هماهنگی است. مبلغ باید تلاش کند تا با شناخت زمان،
مخاطب، نيازها، مشکلات، استعدادها و توانمندی‌های خود و جامعه به
زبياترين و ساده‌ترین شيوه، معارف اسلام ناب و مكتب اهل بيت عليهم السلام
را به نسل تشهه جامعه تحويل دهد و آنان را از چشميه زلال معرفت اسلام
ناب محمدی سيراب گرداند و گرنه هر خوراکي چنانچه به موقع، به اندازه و
به تناسب داده نشود نه تنها برای سلامت مفید نخواهد بود که مدخل سلامت
خواهد شد.

با توجه به نام‌گذاری سال ۱۳۸۷ به نام سال «نوآوری و شکوفایی» از سوی مقام معظم رهبری «مدظلهالعالی» مناسب است مبلغین گرامی، این حس را در مخاطبین تقویت کرده و آن‌ها را در تمامی زمینه‌ها و عرصه‌ها، رهنمون سازند. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم و سازمان تبلیغات کوشیده‌اند تا امر تبلیغ را به روز کرده و با اجرای روش‌های نوین تبلیغ این مهم را به نیکوترین نحو انجام دهند.

در پایان از صاحب‌نظران و محققان مرکز تربیت مریبی کودکان و نوجوانان که با همکاری صمیمانه و مخلصانه خود جهت تدوین ره‌توشه راهیان نور ویژه کودکان و نوجوانان تلاش ارزشمندی را انجام داده‌اند تقدیر و تشکر به عمل می‌آوریم.

رضا اسکندری
معاون فرهنگی و تبلیغی
دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مقدمه

اسلام نگاه تأییدی به اوقات فراغت دارد و در کلام پیشوايان دین در جهت تقسیم اوقات زندگی، بخشی را به آن اختصاص داده‌اند، در صورتی که اوقات فراغت در جهت درست بهره‌برداری گردد، آدمی را با روحیه‌ای شاداب و سرزنشه آماده بهره‌برداری از سایر اوقات – چه در امور عبادی و اخروی و چه امور دنیوی و معيشتی – می‌گردد.

مرکز تربیت مربی کودکان و نوجوانان افتخار دارد که امسال نیز ره توشه تاستان را مناسب با استعدادها، سلیقه‌ها، نیازهای حقیقی و زیبایی‌پسندی مخاطبین، آماده نماید.

جهت بهره‌مندی بیشتر از کتاب رعایت نکات زیر ضروری است:

الف) با مطالعه دقیق کتاب، هم دانش‌آموzan را از معارف سرشار قرآن و اهل بیت‌علیهم السلام بهره‌مند ساخته و هم ما را از نظریه‌ها و پیشنهادهای سازنده خود آگاه سازید.

ب) با به کارگیری روشن‌های زیبا، نو و جذاب در جذب فرزندان انقلاب اسلامی بکوشید تا توطئه‌های دشمنان برای ربودن ایمان و معنویت آنان ناکام بماند.

ج) همراه کتاب CD آموزشی ارایه شده تا شما را در اجرای هر چه بهتر کمک می‌کند.

۵) در قسمت فعالیت‌های پژوهشی، جهت شکوفایی دانش‌آموزان طرح‌هایی ارایه شده تا با استفاده از پوستر ضمیمه دانش‌آموزان را بهتر راهنمایی نماید.

در خاتمه ضمن آرزوی اخلاص بیشتر و توفیق روزافزون از پروردگار متعال برای کلیه عزیزان دست‌اندرکار این کتاب در مرکز تربیت مربی به ویژه حجت‌الاسلام آقای حسین حقیقت مسئول محترم پژوهش و نویسنده‌گان و اعضا محترم هیئت تحریریه آقایان: محمد علینی، محمدرضا عابدی و غلامرضا محسنی، طراح آقای سعید فرخوند و امور رایانه آقای محمدرضا شفاعتی، سپاس پیشاپیش خود را نیز به معاونت فرهنگی تبلیغی و همکاران سخت‌کوشستان تقدیم می‌دارم.

خواستار توفیقات شما عزیزان در ارایه هر چه بهتر

مفاهیم اسلامی به کودکان و نوجوانان

محمد حسن راستگو

عقاید

نام درس:

نور جاویدان

موضوع:

عقاید

هدف کلی:

دانشآموزان در این درس با قرآن به عنوان کتاب زندگی آشنا می‌شوند.

هدف بجزیی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. نتیجه اعمال نیکوکاران؛
۲. قرآن کتاب هدایت پرهیزکاران؛
۳. قرائت قرآن با تدبیر و ترتیل؛
۴. شب نزول قرآن؛
۵. آثار وجود قرآن.

هدف رفتاری:

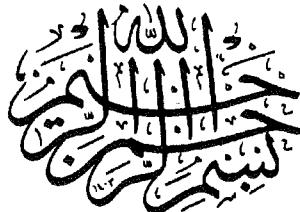
از دانشآموزان انتظار می‌رود در پایان درس قرآن را به عنوان کتاب زندگی انتخاب و از دستورات آن به طور کامل پیروی نمایند.

روش‌های مناسب درس:

توضیحی، فعال: (شعر، راز دایره و پرسش و پاسخ)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (تخته و گچ)

نور جاویدان

در کوه و دشت و صحراء

در جوی و رود و دریا

در رنگ و بوی گلها

پیدا کنیم خدا را

در نغمه‌های باران

در موج چشمۀ ساران

بر روی سبزه زاران

پیدا کنیم خدا را

اندوه را بشویم

از نور پاک قرآن

بر اهل آسمان‌ها

بر بیکران پیاشیم

پیدا کنیم خدا را^۱

۱. رضا وحید زاده، مجله خانواده سبز، شماره ۱۴۷.

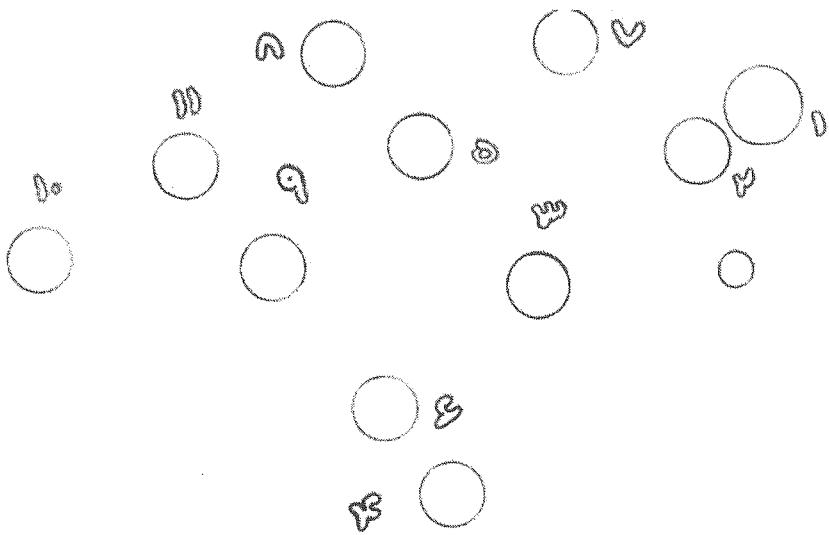
سلام! سلام بر شما که دل‌های پاک و مهریانتان، همچون آیینه می‌درخشد.
دوستان خوبم! قدر این دل‌های بی‌کینه و پاک را بدانید. بدانید که خدای خوب
و مهریان، شما را خیلی دوست دارد.

خوب! اگر بخواهیم خدا با ما حرف بزند چه کار گنیم؟

بله، صدآفرین. قرآن بخوانیم.

حالا می‌رویم سراغ برنامه.

ابتدا چند دایره می‌کشم تا بفهمیم این دایره‌ها چه رازی برای ما دارند.
آماده‌اید. خیلی ممنون!^۱

۱. مربی تا پایان برنامه، در سه مرحله می‌تواند دایره‌ها را کامل کند تا به رمز اصلی دایره‌ها برسند.

بله! دایره‌ها را از ۱ تا ۱۱ شماره‌گذاری می‌کنیم. خوب حالا چند سؤال از شما می‌پرسم و با کمک شما پاسخ‌ها را در دایره‌ها می‌نویسم.
خوب می‌رویم سراغ سؤال‌ها آماده هستید؟^۱

۱. کدام کلمه در قرآن به معنی نیکوکاران است؟ آفرین، محسینین

بله، خداوند متعال در آیات بسیاری در مورد محسینین گفت و گو کرده است، از جمله در آیه شریفه (أَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيقُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ)^۲

۲. کدام سوره کوچک قرآن را بیشتر در نمازهای یومیه می‌خوانیم؟ اخلاص

نام دیگر آن هم توحید است. مستحب است در نمازهای یومیه بعد از حمد این سوره شریفه خوانده شود. پیامبر اسلام ﷺ به حضرت علیؑ فرمود: «هر کسی قبل از خوابیدن سه مرتبه سوره اخلاص را تلاوت کند، مانند این است که همه قرآن را تلاوت کرده است.»

۳. جای خالی را کامل کنید. (أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْأَنْوَاعُ — با..... خدا دل آرام می‌گیرد. آفرین، یاد)

دوستان! یاد خدا به دل آرامش می‌دهد. بیایید با خدا قدری صمیمی‌تر شویم.

۱. مربی می‌تواند دانش آموزان را به دو گروه تقسیم نموده و از هر گروه دو نفر را انتخاب نماید و به صورت مسابقه، سؤال‌ها را از شرکت کنندگان برسد و امتیاز بدهد. در پایان مسابقه، بهتر است به هر دو گروه هدیه‌ای داده شود.

۲. توبه / ۱۲۰.

۴. آیه دوم سوره بقره کدام ویژگی قرآن را بیان می‌کند؟ بله، «الْمَذِلَّكَ الْكِتَابُ لَا رَبَّ يَرَبِّ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ؛ این کتاب (قرآن) هیچ شک و تردیدی در آن نیست که (وسیله) هدایت پرهیز کاران است.»

بله دوستان! اگر چه قرآن وسیله هدایت عموم مردم است، اما بهره‌گیری و استفاده از هدایت قرآن، تنها نصیب کسانی می‌شود که در برابر کلام الهی بی‌تفاوت نبوده و نسبت به آن پذیرش داشته باشند. این افراد با شنیدن دلایل و برهان‌های قرآن به خدا ایمان می‌آورند و به مرحله عالی هدایت می‌رسند. زمینه‌ساز پذیرش هدایت قرآن، یک تقوای الهی است که از آن ثمرة ایمان و عمل صالح بارور می‌گردد. نتیجه این دو رسیدن به مقصد والا بی است که خداوند از آن به هدایت و رستگاری تعییر نموده است.

میان پاکی دل و جان انسان و کسب هدایت و نور الهی رابطه مستقیم وجود دارد، یعنی هر کسی که ظرف دل و جانش پاک‌تر است، بهره‌مندی او از هدایت بهتر و بیشتر است^۱

۵. در این حدیث «لِكُلِّ شَيْءٍ رَبِيعٌ وَرَبِيعُ الْقُرْآنِ شَهْرُ رَمَضَانَ.» معنی ربيع چیست؟ بهار

بله، هر چیزی بهاری دارد و بهار قرآن ماه رمضان است. مضمون فرمایش پیامبر اسلام ﷺ این است که در ماه رمضان بیشتر قرآن بخوانید و البته باید بدانیم که تلاوت قرآن، باید یک برنامه مداوم و همیشگی در زندگی ما باشد و این طور نباشد که فقط در ماه رمضان به قرائت قرآن اکتفا شود. البته ثواب تلاوت یک آیه از قرآن در ماه مبارک رمضان که بهار قرآن است، با یک ختم قرآن در سایر

۱. اقتباس از تفسیر نور، ج ۱، ص ۴۱، ص ۴۲.

ماههای سال برابری می‌کند^۱. و سعی کنیم ثواب قرائت قرآن را هر موقع که تلاوت می‌کنیم به روح مقدس امامان معصوم^{علیهم السلام} هدیه کنیم که ثوابش بیشتر می‌شود. در قرآن هم آمده است: «...فَاقْرُأْ مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ...»؛ هر قدر می‌توانید قرآن بخوانید^۲....»

گفتني است تلاوت قرآن در صورتی که همراه با تدبیر و اندیشه و عمل به دستورهای خداوند در قرآن باشد و الگوی زندگی قرار گیرد دارای ارزش فراوانی خواهد بود و ثواب واقعی را به دنبال خواهد آورد.

سرود عشق و ایمان را بخوانید کتاب نور و عرفان را بخوانید

شما را هر چه قدر باشد میسر گل آیات قرآن را بخوانید

۶. نام کدام سوره قرآن است که در مورد یکی از امپراتوری قدرتمند دوران باستان می‌باشد که مظهر قدرت و امکانات فراوان بود و نبرد سهمگینی

با امپراتوری ایران باستان داشته است؟

روم

بله، دوستان! عزیز از پیشگویی‌های اعجاب‌آور قرآن در سوره روم، وعده پیروزی رومیان بر ایرانیان، بعد از مغلوب شدن رومیان از سپاه ایران است. در ایام نزول این سوره که مکی است و در حدود سال هفتم بعثت پیامبر^{صلی الله علیه و آله و سلم} بوده است، امپراتوری ایران بر امپراتوری روم غلبه کرد. نکته جالب این که قرآن وعده پیروزی رومیان را بعد از مغلوب شدن آن‌ها، بعد از ۹ سال داده است. رومیان سرانجام بعد از ۹ سال توانستند صلیب مسیح را که ایرانیان به غارت برده بودند، بازگردانند و این پیروزی رومیان با غلبه مسلمانان در اولین جنگ رسمی خود (بدر) بر لشکر بت پرستان

۱. مفاتیح الجنان، فضیلت ماه رمضان، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چ^۴، ۱۳۷۰، ص ۳۲۱

۲. مزمل / ۲۰

مکه همزمان شد. در سوره روم از آیات ۲ تا ۴ به ماجرای غلبه رومیان بر ایرانیان بعد از مغلوب شدن آنان، اشاره شده است.^۱

۷. کوتاه‌ترین سوره قرآن چه نام دارد؟ کوثر

بله دوستان! در شان نزول سوره کوثر چنین آمده است که وقتی قاسم پسر رسول خدا^{علیه السلام} در مکه از دنیا رفت، رسول خدا پس از دفن جنازه فرزندش به «عاص بن وائل» و پسرش، «عمرو» برخورد. عاص وقتی آن حضرت را از دور دید گفت: الآن زخم زبانی به او می‌زنم! همین که حضرت نزدیک شد، عاص گفت: «خوب شد که ابتر شدی!» در پاسخ او این آیه نازل شد: «إِنَّ شَاتِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ» بی تردید دشمن کینه‌توز تو، خود ابتر (دم بریده) است. در این سوره خداوند به رسول خدا^{علیه السلام} می‌فرماید: ما به تو کوثر عطا کردیم. با این سخن قلب نازنین پیامبر اکرم^{صلی الله علیه و آله و سلم} شاد گردید.^۲ این سوره غیر مستقیم در فضیلت حضرت زهراء(س) است.

البته دوستان عزیزاً معانی بسیاری برای کوثر گفته شده است؛ مثل نهری در بهشت، پیروان آن حضرت تا روز قیامت، قرآن و فضایل بسیار آن و در روایاتی ولادت حضرت فاطمه(س)^۳ و البته کوثر می‌تواند همه آنچه گفته شد و نیز تمامی نعمت‌هایی که خداوند به رسولش در دنیا و آخرت به آن حضرت عطا فرموده است را شامل شود.

۸. این آیه شریفه را ترجمه کنید؟ «وَرَقَّلَ الْقُرْآنَ تَرْقِيلًا ؛ قرآن را با ترتیل شمرده شمرده – تلاوت کنید.

۱. ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۱۶، دارالکتب الاسلامیه، ج ۵، ص ۱۳۶۷ تا ۱۳۶۲.

۲. کوثر.^۴

۳. تفسیر المیزان، ج ۲۰، ج بیروت، ص ۶۴۱ و ۶۴۲.

۴. تفسیر نمونه، ج ۲۷، ص ۳۷۱ و ۳۷۲.

بله، ترتیل یعنی شمرده شمرده خواندن و رعایت قواعد تجویدی که موجب می‌شود ما بتوانیم کلام الهی را به طور صحیح تلاوت کنیم.^۱

بله دوستان! ترتیل قرآن آنقدر مهم است که خداوند متعال در ادامه این سوره شریفه پیامبر اکرم ﷺ را به خواندن قرآن به صورت ترتیل و ذکر و یاد نام خودش امر فرموده است. تلاش کنیم با شرکت در کلاس‌های تجوید و قواعد قرآن کلام خداوند را هر چه صحیح‌تر قرائت کنیم و سپس با تدبیر و عمل به دستورهای قرآن به ثواب بزرگ آن برسیم.

۹. کدام سوره قرآن عروس قرآن نامیده شده است؟^۲ الرحمن

بله دوستان! یکی از زیبایی‌های قرآن را می‌توانیم در سوره الرحمن ببینیم. بله در این سوره شمارش نعمت‌های الهی با جمله «علم القرآن» یعنی خداوند قرآن را آموخت، آغاز می‌شود. به این جهت که قرآن کریم، عظیم‌ترین نعمت الهی است و قدر و منزلتی بیش از سایر نعمتها دارد. به این جهت آن را اول ذکر نمود.^۳

این سوره شریفه از اول تا آخر دارای قافیه هماهنگ است. یکی دیگر از عجایب این سوره آیه‌ای است که ۳۱ مرتبه تکرار می‌شود و خداوند متعال ۳۱ مرتبه از بندگان خود اقرار به خدایی خودش می‌گیرد با این عبارت «فَبِأَيْ أَلَاءِ رَبِّكُما تُكَذِّبَان» پس کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

خداوند متعال می‌خواهد با بر شمردن نعمت‌های خود در این سوره شریفه و تکرار آیه فبای «آلَاءِ رَبِّكُما تُكَذِّبَان» حس شکرگزاری را در انسان برانگیزد و او را به

۱. المیزان، ج ۲۰، ص ۹۶.

۲. مجمع‌البيان، ج ۲۴، ص ۵۴.

۳. المیزان، ج ۱۹، ص ۱۵۶.

دنبال شناخت سرچشمه منبع همه این نعمت‌ها روانه کند. زیبایی آهنگ جالب این سوره خودش از فنون روان بودن قرآن است^۱.

۰. کدام اسم خداوند در سوره قدر آیه ۵ آمده است؟ سلام

بله! در سوره قدر اشاره به ویژگی‌های این شب با فضیلت و مهم شده است که در پایان می‌آید..... «هَيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ»

شب تا سپیده دم همه سلام و سلامتی است. در ضمن بچه‌ها! سلام هم یکی از اسامی خداوند متعال است. دانش‌آموز خوب و مؤدب، ادب و احترام و شخصیت خودش را با سلام کردن به دیگران به خصوص بزرگ‌ترها نشان می‌دهد، اگر چه سلام کردن، کوچک و بزرگ ندارد. همان طور که می‌دانید که پیامبر اسلام ﷺ به بچه‌ها و کودکان هم سلام می‌کرد و همیشه در سلام کردن بر دیگران سبقت می‌گرفت.

۱۱. به نظر شما این آیه شریفه چه پیامی برای ما دارد؟ «أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ

تدبر أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا»

بله، راجع به تدبیر در قرآن است. تلاش کنیم تا علاوه بر این که قرآن را تلاوت می‌کنیم در کنارش، تدبیر و تفکر در آیات الهی را فراموش نکنیم، یا حداقل ترجمه فارسی آیات را فرا گیریم، چون خواندن بدون فکر، خیری ندارد. حضرت علیؑ می‌فرماید: «لَا خَيْرٌ فِي قِرَائِتِ لَا تَدَبَّرَ فِيهِ»^۲ در قرائتی که در آن تدبیر نباشد، نیکویی وجود نخواهد داشت.

۱. محمد حسین طباطبائی، المیزان، ج ۱۹، ص ۱۵۶ و ۱۵۷.

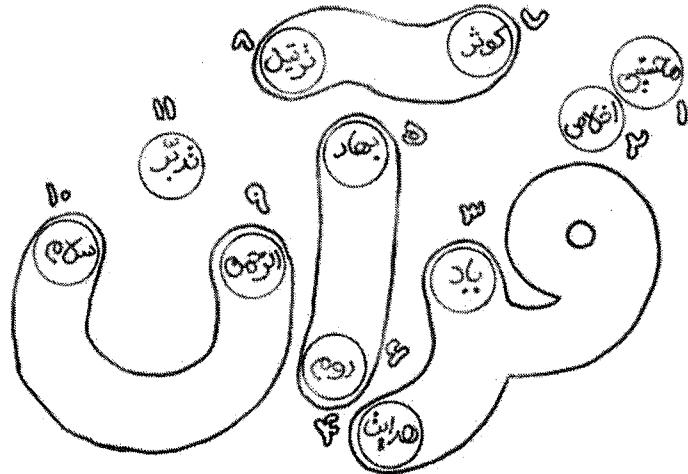
۲. محمد / ۲۴

۳. نهج البلاغه، صبحی صالح، ج ۷، ۱۳۷۱، خطبه ۱۰۳.

بله دوستان! قرآن کتاب زندگی بشریت تا روز قیامت است. خوب است که برنامه زندگی خودمان را بر اساس برنامه‌های قرآنی هماهنگ کنیم و تا زمانی که ما نفهمیم و ندانیم که قرآن برای ما چه پیامی دارد نمی‌توانیم این کار را انجام دهیم و به قرآن عمل کنیم و حضرت علی الله السلام علیہ می‌فرماید: «اللَّهُ اللَّهُ فِي الْقُرْآنِ فَلَا يَسْبِقُكُمْ إِلَى الْعَلَمِ بِهِ أَحَدٌ غَيْرُكُمْ»^۱؛ خدا را در مورد قرآن که بر عمل کردن به قرآن دیگران بر شما سبقت نگیرند.

بله، اگر می‌خواهیم به دستورها و برنامه‌های قرآن عمل کنیم، لازمه‌اش این است که بفهمیم قرآن چه می‌گوید و خواندن و تلاوت کردن آن ثواب دارد. علاوه بر این که باید بدانیم آیات قرآن که کلام خداست، به ما چه می‌گوید و چه پیامی برای ما دارد. خوب دوستان خوبم! سؤال‌های ما تمام شد.

حالا سراغ پیام این دایره‌ها می‌رویم. با دقت به کلمه‌های داخل دایره‌ها نگاه کنید و رمز این دایره‌ها را حدس بزنید.^۲

۱. وصیت نامه حضرت علی الله السلام علیہ.

۲. مریمی در این مورد می‌تواند مقداری وقت به دانش‌آموزان بدهد تا به رمز دایره‌ها پی ببرند.

بله، مایه برکت است.

به نظر شما چه چیزی مایه برگت است؟ بله، حالا می‌توانید دایرها را به هم متصل کنید تا بدانیم چه چیزی مایه برکت است. قرآن مایه برکت است.
هذا کتاب از لnahme مبارک^۱

بله، در مورد مبارک بودن قرآن دو مسأله مطرح است:

۱- ریشه قرآن ثابت و قوی است. ۲- رشد دائم.

قرآن هم دارای مطالبی اساسی و تغییر ناپذیر است و هم با گذشت زمان زیبایی‌ها و لطافت قرآن بیشتر از پیش آشکار می‌شود و برکت قرآن موجب آشکار شدن جلوه‌های پنهان آن و جلای بیشتر آن می‌شود.

در پایان به این شعر توجه کنید. (تممه توضیح در مورد برکت قرآن)

باغ قرآن

باغی پر از گل‌های زیباست	باغی است قرآن، سرسبز و خرم
نور امید جان و دل‌هاست	هر سوره بر گلبرگ‌هایش
صد قصه دارد خوب و شیرین	در باغ سبز آیه‌هایش
در سینه‌ات گل‌های رنگین	او بازیان قصه کارد
گل‌های آزادی و ایمان	گل‌های زیبا از محبت
با تو سخن گوید فراوان	از دوستی‌ها، روشنی‌ها
مثل ثمود و عاد و یوسف	صد قصه دارد، مثل مریم
او چون بهاری هست خرم	اصحاب کهف و نوح و آدم
گلبرگ سبز او نگردد	اما همیشه جاودانه

پژمرده هرگز در زمانه^۲

۱. انعام / ۱۰۵

۲. جعفر ابراهیمی (شاهد)

نام درس:

هدایت گر دانا

موضوع:

عقاید

هدف گلای:

دانشآموزان در این درس با علت لزوم عصمت امام الله برای هدایت جامعه آشنا می‌شونند.

اهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شونند:

۱. علت معصوم بودن پیامبر الله و امام الله؛
۲. معنی و مفهوم امامت؛
۳. شرایط امامت امام معصوم الله برای رهبری.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان انتظار می‌رود در پایان درس بتوانند برای عصمت امام الله در جامعه دلایل خود را ارایه دهند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (خط فانتزی، پرسش و پاسخ، راز دایره و داستان)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (تخته و گچ)

کیمِ کلیدِ احمد

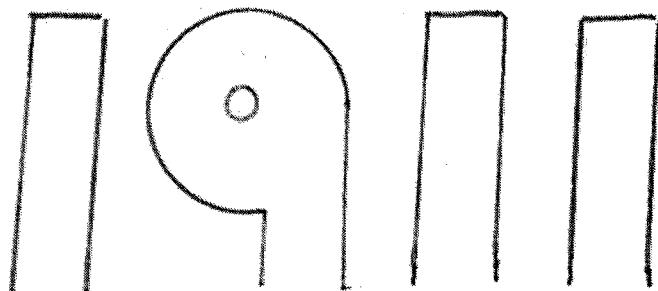
هدایت گر دانا

ای خدایی که تویی بنده نواز می‌کنم قفل دلم پیش تو باز

هر کجا می‌روم و می‌گذرم سایهٔ مهر تو باشد به سرم

سلام بچه‌ها! حال شما خوب است؟ امیدوارم که شما عزیزان خوب، شاد و سلامت باشید.

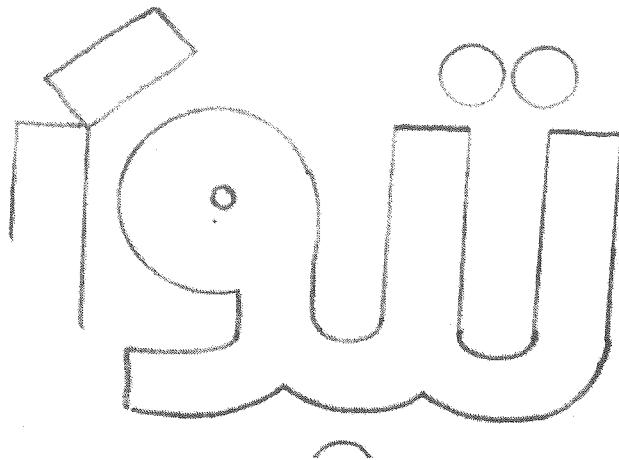
برنامه را با این شکلی که روی تابلو می‌کشم، آغاز می‌کنم.

حالا می‌خواهم ببینم چه کسی می‌تواند تشخیص بدهد که من با این شکل چه کلمه‌ای را در نظر دارم^۱؟

یک راهنمایی می‌کنم. آن کلمه، نام محلی و نام قلعه و چشمه‌ای در شام است و نام آخرین جنگی بود که پیامبر اسلام در آن شرکت داشت.

۱. مریم می‌تواند ابتدا خط فانتزی را بدون نقطه به دانش آموزان نشان دهد. سپس برای راهنمایی نقطه بگذارد.

حالا بچه‌ها در باره این جنگ به داستانی که می‌گوییم، دقت کنید.
هوا گرم بود. در این هوای گرم کاروانی از شام به مدینه برای تجارت آمده بود.
به مردم خبر دادند که پادشاه روم لشکری را آماده نموده و چند قبیله نیز به او
پیوسته‌اند و قصد حمله به مدینه را دارند. این خبر ناگوار، موقعی رسید که مردم
مدینه و اطراف آن، هنوز محصول خود را جمع‌آوری نکرده بودند و یک نوع
قحطی بر مدینه و اطراف آن سایه افکنده بود ولی برای مردان خدا، جهاد در راه
خدا بر همه چیز مقدم بود.

رسول خدا^{علیه السلام} لشکری آماده کرد واز قبایلی که مسلمان شده بودند نیز
درخواست کمک کرد. پیامبر^{علیه السلام} با سی‌هزارنفر به سوی تبوک حرکت کرد.
گروهی از منافقان که از رفتن سرباز زده بودند، بقیه را هم از شرکت در این
جهاد، باز می‌داشتند. گاهی گرمی هوا را بهانه قرار می‌دادند و گاهی دوری راه را
بهانه می‌کردند. گاهی مسلمانان را از شرکت در این نبرد می‌ترسانیدند و
می‌گفتند که مردم عرب نمی‌توانند در مقابل مردم روم مقابله کنند و هم شرکت
کنندگان را به اسارت می‌برند و در بازارهای آزاد می‌فروشند. منافقان به این امید

بودند که در این سفر طولانی، مدینه را غارت کنند و اهل بیت آن حضرت را از مدینه خارج سازند. پیامبر ﷺ نیز علی ﷺ را جانشین خود در مدینه قرار داد. اقامت علی ﷺ در مدینه توطئه‌گران را سخت ناراحت ساخت. زیرا فهمیدند که با وجود علی ﷺ و مراقبت‌های پیگیر او، دیگر نمی‌توانند نقشه‌های خود را پیاده کنند از این رو برای رفتن علی ﷺ از مدینه نقشه‌ای ریختند. علی ﷺ برای باطل کردن نقشه‌های منافقان خود را به محضر پیامبر ﷺ رساند و جریان را با آن حضرت ﷺ در میان نهاد. پیامبر ﷺ فرمود: «برادرم به مدینه بازگرد! زیرا برای حفظ اوضاع مدینه جز من و تو کسی شایستگی ندارد. تو نماینده من در میان اهل بیت و خویشاوندان من هستی.» در اینجا بود که پیامبر ﷺ فضیلت علی ﷺ را در حدیث منزلت بیان فرمود.

حالا چه کسی می‌تواند حدیث منزلت را ترجمه کند؟ «أَنْتَ مِنِّي بِمُنْزَلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا تَبِيَّ بَعْدِي»

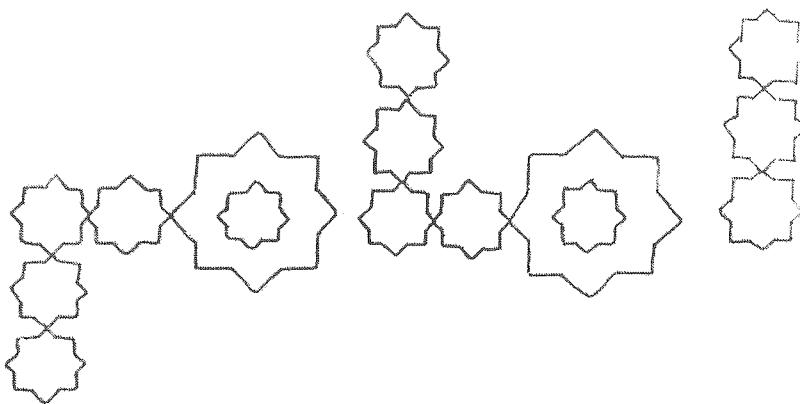
پیامبر ﷺ فرمود: «تو نسبت به من همچون هارون نسبت به موسی هستی جز آن که پس از من پیامبری دیگر نیست.»^۱

جانشین و خلیفه بعد از پیامبر ﷺ باید مانند پیامبر ﷺ باشد. اگر برای یک معلم مسافرتی پیش بیاید آیا می‌تواند بیسوادی را به جای خودش بر سر کلاس درس بچه‌ها بگذارد؟ جانشین و نماینده پیامبر ﷺ هم باید مانند پیامبر ﷺ باشد.

از چه جهت جانشین پیامبر ﷺ هم باید مانند پیامبر ﷺ باشد؟

۱. شیخ عباس قمی، توتیای دیدگان (زندگانی خاتم پیامبران ﷺ) هوشنگ اجاقی قسمت اول، جواد قیومی قسمت دوم، چ ۱، ۱۳۷۵، اکباتان، نشر آفاق. ص ۳۱۷.

برای به دست آوردن آن احتیاج به تلاش داریم. ابتدا چند ستاره می‌کشم، شما هم کمک کنید تا به پرسش‌ها، پاسخ صحیح دهید. جواب را داخل ستاره‌ها می‌نویسیم.

سؤال‌ها:

۱. چهار امام در کجا دفن شده‌اند؟
بقیع
۲. دعا‌یی که نام ۱۲ امام در آن است، چه نام دارد؟
توسل
۳. به دین آخرین و بهترین پیامبر چه می‌گویند؟
اسلام
۴. کدام واژه به معنای فروتنی است؟
تواضع
۵. کدام پیامبر را به جرم خدایپرستی در آتش انداختند؟
ابراهیم
۶. کسی که مأمور رساندن پیام از طرف خدا است، چه می‌گویند؟
رسول
۷. حضرت علی (علی‌الله‌ السلام) در چه حالی، انگشت‌خود را به فقیر داد؟ رکوع
۸. نام دیگر سوره توحید چیست؟
اخلاق
۹. کدام سوره است که به نام اسلحه دانش‌آموز می‌باشد؟
قلم
۱۰. به پیروان یک پیامبر چه گفته می‌شود؟
امت

با تشکر از شما که به سؤال‌ها، پاسخ صحیح دادید.
همان‌طور که می‌بینید با این ستاره‌ها کلمه امام را هم نوشتم.
می‌دانید امام به چه معنا است؟ بله، به معنای پیشوا و پیشو.

حالا نوبت این است که ببینیم پاسخ‌های صحیح شما که داخل ستاره‌ها نوشت
چه پیامی برای ما دارند. برای به دست آوردن پیام، یک راهنمایی می‌کنم. حرف آخر هر کلمه داخل ستاره را به ترتیب شماره‌ها کنار هم قرار دهید تا سه کلمه به دست آورید.

علم، عمل، عصمت

نماینده پیامبر ﷺ هم باید از جهت علم و عمل، مانند پیامبر ﷺ باشد به گونه‌ای که هر کس امام ﷺ را می‌بیند، مانند این است که پیامبر ﷺ را دیده است. همان طوری که از خود پیامبر ﷺ هر حکمی سؤال می‌شود، باید بداند از امام ﷺ نیز هر حکمی سؤال می‌شود، باید بداند و گرنه موجب اعتراض می‌شود.^۱ حضرت علیؓ می‌فرمود: «از من از راه‌های آسمان بپرسید؛ همانا شناسایی من به آن بیشتر از راه‌های زمین است.» و مکرر می‌فرمود: «سلوٰنی قبلَ آنْ تَقْيِدُونِی»؛ هر چه می‌خواهید از من بپرسید، پیش از آن که مرا از دست بدھید. به نمونه‌ای اشاره می‌کنم.

سه نفر دارای هفده شتر بودند. یک نفر از آنان مالک نصف شتران بود. نفر دوم مالک یک سوم و نفر سوم مالک یک نهم بود. چون عدد ۱۷ نصف صحیح و یک سوم صحیح و یک نهم صحیح ندارد در موقع تقسیم کردن شتران راه به جایی نبرند و از حل این مشکل عاجز شدند. این مشکل را نزد حضرت علیؓ آوردند. آن بزرگوار فرمود: «اجازه می‌دهید که من یکی از شتران خود را بر این هفده شتر اضافه کنم و بعد از آن جدا نمایم؟» گفتند: «آری. چرا راضی نشویم!» علیؓ پس از این که یک شتر به آن

۱. دستغیب شیرازی، امامت، دارالكتاب.

شتران افزود به شخصی که مالک نصف هفده شتر بود، فرمود که تو بیا و تعداد ۹ شتر را (که نصف عدد هجده است) بردار. بعد به شخصی که مالک یک سوم شتران بود، فرمود که تو هم بیا و تعداد ۶ شتر را (که یک سوم عدد هجده است) بردار! به آخرین نفر که صاحب یک نهم شتران بود، نیز فرمود که تو نیز بیا و تعداد ۲ شتر را (که یک نهم عدد هیجده است) بردار.
به وسیله این قضاوت هر یک از آن سه نفر سهم خود را بدون این که شتری کشته شود به دست آوردند!^۱

کلمه سوم چیست؟ «عصمت»

آیا می‌دانید عصمت به چه معنا است؟

امام که وظیفه رهبری و هدایت مردم را از طرف خدا بر عهده دارد، باید از هر خطأ و اشتباہی به دور باشد. دلیل این صفت، شناخت و بینش است که خدا به آن‌ها داده است. لذا زشتی گناه و آلودگی آن را درک می‌کنند و هرگز خود را آلوده به این زشتی‌ها نمی‌کنند. هدف امامان معصوم - علیهم السلام - حرکت دادن جامعه به هدایت و تربیت است و این هدف در سایه عصمت امامان - علیهم السلام - تأمین می‌شود. زیرا بدیهی است انجام کارهای زشت و ناپسند و گناه و نیز صدور خطأ و اشتباہ موجب تنفر و بی‌اعتمادی مردم نسبت به آن‌ها می‌گردد.
خداآوند امامان معصوم - علیهم السلام - را جانشین پیامبر ﷺ قرار داده است تا هدایت و تربیت جامعه به بهترین شیوه امکان‌پذیر باشد.
در پایان دست‌ها را به آسمان بلند کرده و آمین بگویید.
خدایا! ما را اهل بهشت قرار بده.

خدایا! در بهشت ما را همنشین پیامبر ﷺ و امامان - علیهم السلام - قرار بده.

۱. محمد جواد نجفی، ستارگان درخشنان، انتشارات اسلامیه، ج ۳، ۱۳۷۷.

نام درس:

مگر خورشید می‌میرد

عنصری:

اخلاق

هدف گلایی:

دانشآموزان در این درس با امام زمان(عج) و وظایف خود در زمان غیبت آشنا می‌شوند.

اهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. ویژگی‌های امام عصر(عج);
۲. معنای بقیه الله یکی از لقب‌های حضرت حجه(عج);
۳. وظایف متظر در زمان غیبت کبری.

هدف رفتاری:

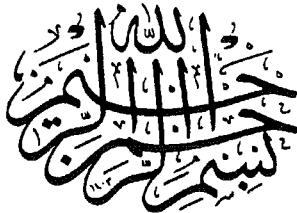
از دانشآموزان انتظار می‌رود در پایان درس با وظایف خود در عصر غیبت آشنا شده و به آن‌ها عمل کنند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (کارت، داستان، اول و آخر کلمات)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (تخمه و گچ) و کارت

مگر خورشید می‌میرد

به نام خداوند رنگین کمان خدای من و تو، خدای جهان

با سلام خدمت شما برنامه را با «من کیستم؟» آغاز می‌نمایم. شما هر کجا به جواب پی بردید، بگویید.

همه شما را می‌بینم و ناظر بر اعمال شما هستم، اما شما مرا نمی‌شناسید و غالب از من غافل هستید. من خدا، یا فرشته نیستم. ذخیره خدا بر روی زمین هستم. اعمال شما هر هفته روزهای دوشنبه و پنجشنبه بر من عرضه می‌گردد. من از اعمال نیک شما خوشحال و از اعمال زشت شما ناراحت می‌شوم. چشم امید تمام پیامبران و امامان و افراد رنج‌دیده و مظلوم هستم.
بله، من مهدی صاحب الزمان هستم.^۱

حالا برنامه را با کارت‌های اولین‌ها ادامه می‌دهم.

سؤال‌هایی را از شما می‌پرسم تا جواب آن‌ها را روی کارت به شما نشان دهم.

جبرئیل

اولین کسی که با حضرت بیعت می‌کند؟

مکہ

اولین مکانی که حضرت ظهور خود را آغاز می‌کند؟

کعبه

اولین خانه‌ای که حضرت به آن تکیه می‌دهند؟

۱. در صورت حدس بچه‌ها، متن تا آخر خوانده شود.

عیسیٰ
الصلی اللہ علیہ وسَّلَتْ

اولین پیامبری که پشت سر حضرت نماز می‌خواند؟

اولین سخنی که امام زمان(عج) به هنگام ظهور بر زبان می‌آورد؟

بقیه‌الله

در این جا تقاضا می‌کنم یک نفر که خوب قرآن می‌خواند، آیه ۸۶ سوره هود را برای ما بخواند.

همان طور که شنیدید در آیه آمده است: «بِقِيَهِ اللَّهِ خَيْرٍ لَكُمْ أَنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ...»
راستی بچه‌ها! تا به حال فکر گردید که بقیه‌الله به چه معنا است؟

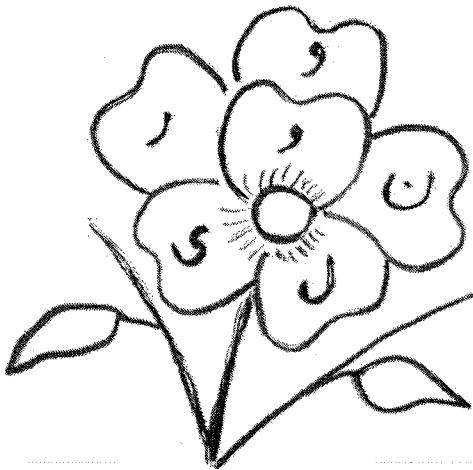
چند نفر از دوازده امام به شهادت رسیدند؟ ۱۱ نفر

خداآوند یکی از امامان را برای ما نگه داشت، برای همین به امام زمان(عج)
باقی‌الله می‌گوییم. حال من آیه را ترجمه می‌کنم: «اگر شما مؤمن باشید، آنچه را
خدا باقی می‌گذارد برایتان بهتر است.»

تا اینجا با یک لقب امام و معنای آن آشنا شدید. اما برای این که با دو لقب
دیگر امام آشنا شویم، من دو کلمه آخر لقبها را روی تابلو می‌نویسم.

الله.....الله

شما باید با حروف پراکنده در گل دو کلمه درست کنید تا من آن را به اول دو
کلمه «الله» اضافه نمایم.

بله، ولی اللہ، بے چہ معنا است؟ آفرین، دوست خدا

بعدی نورالله می شود، یعنی چہ؟ یعنی امام زمان(عج) نور خدا است. این نور
می درخشد و هیچ گاه خاموش نمی شود تا این که ظهور نماید و بدی‌ها و زشتی‌ها
را از بین ببرد.

تا باغ شود پر از گل یاس	من منتظرم که تو بیایی
از عاطفه و صفا و احساس ^۱	لبریز شود تمام صحرا

بله، حضرت وقتی ظهور می کند که زمینه ظهور آماده باشد.

چگونه زمینه ظهور آماده می شود؟

زمینه ظهور حضرت با:

۱. علی محمد شهیدی فر.

وقتی حضرت(عج) ناظر بر اعمال ما است. هر هفته اعمال ما بر حضرت عرضه می‌گردد، آیا درست است با گناه و معصیت، قلب حضرت را از خودمان برجانیم؟ وقتی حضرت سفارش کرده است برای فرجم دعا کنید^۱ و خود حضرت هم منتظر روز موعود^۲ و منتظر کامل شدن ۳۱۳ یار با وفات، آیا درست است بی تفاوت باشیم؟ نه، باید مانند سلمان فارسی یا سلمان محمدی باشیم.

چه کنیم تا مانند حضرت سلمان بشویم؟

باید به چهار مورد عمل کنیم. من اول و آخر هر مورد را می‌نویسم. شما حدس بزنید تا در باره هر کدام صحبت نمایم.

۱- ش.....ت بله، شناخت

کسی که بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ جاھلیت مرده است. حضرت سلمان، غلام یک شخص یهودی بود. او مدت‌ها بود که برای پیدا کردن دین حق و شناخت آخرین پیغمبر الهی، حضرت محمد ﷺ از شهر و دیار خود اصفهان مهاجرت کرده بود. روزی در باغ یهودی مشغول کاشتن درخت بود. روزی پسرعموی مرد یهودی آمد. با هم در باره بعثت پیامبر اکرم ﷺ مشغول صحبت شدند.

یهودی گفت: «چه خبر»

پسرعموی یهودی: «این روزها همه جا سخن از اوست.

- او چه کسی است و چه می‌گوید؟

- نامش محمد است. می‌گوید که از طرف خدا به سوی شما فرستاده شدم تا شما را از بت‌پرستی و ظلم نجات دهم.

۱. امام زمان در توقيعی به اسحاق بن یعقوب فرمود: «برای نزدیک شدن فرج بسیار دعا کنید که گشايش کار شما در آن است». اكمال الدين و تمام النعمة، ج ۲، ص ۴۸۳.

۲. از بیانات آیه الله بهجهت، امام زمان در کلام آیه الله بهجهت، محمد تقی امیدیان، ص ۸۷

- نیازی به پیامبر نو نداریم. شنیده‌ام او دارد به طرف شهر ما حرکت می‌کند.

- آری، دو طایفه اوس و خزر او را دعوت کرده تا به پیش بیایند.

آیا می‌دانی این کار آن‌ها در آینده مشکلات را بیشتر خواهد کرد؟ آن فرد الان در قبا است و فردا به مکه می‌رسد. اوس و خزر نادانند. نمی‌دانند چه کار می‌کنند.

در همین حال که یهودی و پسر عمومی او مشغول صحبت از رسول خدا^{صلی الله علیه و آله و سلم} بودند، سلمان از شنیدن این خبر خوشحال کننده به هیجان آمد، به طوری که بی اختیار لرزید و درختی که در حال کاشتن آن بود از دستش بر سر ارباب یهودی‌اش افتاد. سلمان به جای عذرخواهی از پسرعمومی او سؤال کرد: «این مرد کی از مکه می‌آید. و...»

مرد یهودی از افتادن درخت بر سرش عصبانی شد. بر صورت سلمان سیلی محکمی زد و گفت: «به تو چه ربطی دارد؟ سرت گرم کار خودت باشد. به تو مربوط نیست. تو یک بردہ‌ای^۱.»

حضرت سلمان فردای آن روز که پیامبر اکرم^{صلی الله علیه و آله و سلم} به مدینه آمد، مقداری خرما گرفت و به طرف مسجد پیامبر حرکت کرد. شنیده بود که پیامبر خاتم صدقه قبول نمی‌کند. سلمان خرمها را به پیامبر اکرم داد و گفت: «یا رسول الله! این‌ها صدقه است.» پیامبر اکرم خرمها را از سلمان گرفت و نزد اصحاب گذاشت. همه یاران حضرت خوردند، ولی خود حضرت نخورد. سلمان نزد خودش گفت: «این نشانه درست بود.»

سپس به گوشہ مسجد رفت و سخنان آن‌ها را گوش داد. آن‌ها برای روز بعد برنامه‌ریزی می‌کردند.

۱. این قسمت از زندگی سلمان را می‌توان به صورت نمایشنامه در کلاس اجرا کرد. «برگرفته از کتاب سلمان فارسی از عباس ملکی» سلمان فارسی و از محمد محمدى اشتهاрадی.

سلمان نزد اربابش برگشت تا او نفهمد. فردای آن روز سلمان با یهودی در باغ مشغول کار بود. سلمان منتظر فرصت بود تا بار دیگر نزد حضرت برود. ناگهان از در باغ سروصدایی آمد. نگاه کردند. دیدند جمعیتی از مردم پشت سر پیامبر اکرم ﷺ از آن جا می‌گذرند. یهودی زیر لب آهسته گفت: این هم بدختی ما، نفرین و لعنت بر همه ما، این‌ها مزاحم شهر ما هستند. او باید جایی دیگری پیدا کند. یهودی این را گفت و از باغ رفت. شب شد. سلمان مقداری خرما تهیه کرد. از مردم سراغ پیامبر را گرفت. گفتند که او منزل ابوایوب انصاری اقامت کرده است. سلمان نزد حضرت رفت. خرماها را به حضرت داد تا علامت دوم را امتحان کند. سلمان گفت: «یا رسول الله! من دیشب خدمتتان رسیدم و مقداری خرما صدقه دادم، شما هیچ کدام را نخوردید و به یارانتان دادید. این خرماها هدیه است که تقدیم شما می‌کنم.» حضرت لبخندی محبت‌آمیز زد و دانه‌ای خرما خورد و تشکر کرد. سلمان نزد یکی از یاران حضرت رفت. سؤال کرد: «شما چگونه خدا را عبادت می‌کنید؟»

– با نماز خدا دعا‌های ما را می‌شنود.^۱

۲– م.....ت بله، محبت

وقتی امام زمان را شناختی به او علاقه‌مند می‌شوی وقتی کسی را دوست داشته بداری همیشه:

برایش صدقه می‌دهی.

برایش دعا می‌کنی.

برایش صلووات می‌فرستی.

برایش کاری انجام می‌دهی که او را خوشحال گردانی.

۱. این قسمت را نیز می‌توان به صورت نمایشنامه اجرا کرد. برگرفته از کتاب سلمان محمدی، بدرالدین نصیری.

۳- اطاعت بله، اطاعت

امام جعفر صادق علیه السلام فرمود: «سلمان محمدی را ما دوست داریم و زیاد نام او را می‌بریم، زیرا او فرمانبردار امام زمانش بود و هر آنچه را که امام زمانش می‌خواست، انجام می‌داد و خواسته امام زمانش را بر خواسته خودش ترجیح می‌داد!»^۱

ما هم باید در این عصر مطیع نایب بر حقش، آیه‌الله خامنه‌ای باشیم.

۴- بیعت بله، بیعت.

حال که مانند سلمان فارسی، امام زمان را شناختی، به او علاقه‌مند شدی، مطیع فرامین او گردیدی، باید متعهد شوی و با او بیعت کنی.

چه سال‌ها نشسته‌ام	به روی پله‌های دل
و انتظار می‌کشم	همیشه پا به پای دل
سرود انتظار تو	ترانه دلم شده
و اشتیاق دیدن	بهانه دلم شده ^۲

راستی می‌دانید حضرت سلمان در آینده از یاران امام زمان (عج) خواهد بود و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به او این مژده را داده است. هر کس مانند او باشد از یاران امام زمان (عج) خواهد بود.

حالا دعا می‌کنم و شما آمین بگویید.

خدایا! فرج امام زمان (عج) را فزدیک بفرما.

خدایا! آقا امام زمان (عج) را از ماراضی و خشنود بگردان.

۱. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۲۲، ص ۳۲۷. مکیال المکارم، ج ۲، ص ۴۳۷.

۲. یحیی علوی فرد.

نام درس:

آخرین سفر

موضوع:

عقاید

هدف گلی:

دانش آموزان در این درس با فطري بودن معاد و چگونگي مرگ آشنا می شوند.

اهداف جزئی:

دانش آموزان در این درس با موارد زیر آشنا می شوند:

۱. داستان مرگ عزیر؛
۲. فطري بودن اعتقاد به معاد؛
۳. هدف از معاد با استدلال به آيه ۲ سوره ملك؛
۴. علت ترس از مرگ.

هدف رفتاری:

از دانش آموزان انتظار می رود بعد از درس مرگ را آزمایش الهی بدانند و در این باره استدلال نمایند.

روش های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (داستان، جدول، کارت، خط فانتزی و نقاشی)

رسانه های آموزشی:

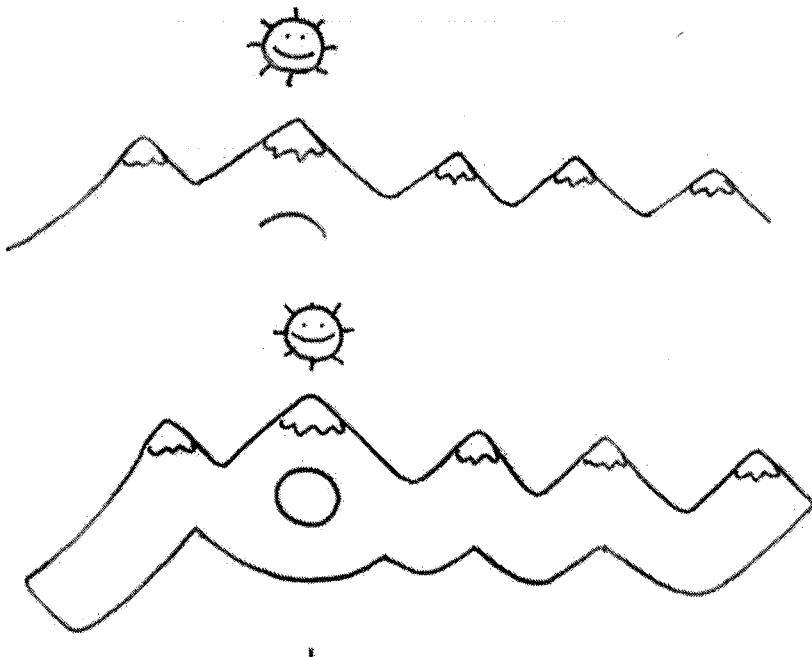
تابلو(تحته و گچ)، کارت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آخرین سفر

سلامی گرم به گل‌های دانش به گل‌های زرنگ باغ بیش

سلام به دوستان مهربان! یاوران قرآن و عاشقان مهدی صاحب زمان(عج)
همیشه باشید خندان و در سال نواوری و شکوفایی تلاش کنید فراوان.
می‌خواهیم در باره

صحبت کنیم.

آفرین!... سفر به کجا؟ بعضی به مشهد مقدس می‌روند، بعضی کربلا، نجف، بعضی
مکه و مدینه و....
حالا داستانی را در چند قسمت برایتان نقل می‌کنم.

هر کس هر کجای صحبت من متوجه نام مسافر شد، دستش را بلند کند تا با
کمک هم داستان را کامل کنیم.

(الف) یکی بود یکی نبود. غیر از خدای مهربان هیچ کس نبود. مردی سوار
الاغش به شهر می‌رفت. هوا گرم بود. او مرد با خدایی بود که مردم را به
خدای پرستی دعوت می‌کرد. مردم هم او را دوست داشتند و به حرف‌هایش
گوش می‌کردند.

(ب) او سوار بر الاغ پیش می‌آمد. هنوز تا شهر خیلی راه بود. هوا گرم و گرم‌تر
می‌شد. الاغش هم آرام آرام سُم بر زمین می‌زد و جلو می‌رفت. او وقتی
دید الاغش خسته شده است در سایه دیوار خانه‌ای که شهر آن به
ویرانه‌ای تبدیل شده بود، پیاده شد. افسار حیوان را به درختی بست و
خودش در سایه دیوار نشست و سبد انجیرش را نیز در کنارش گذاشت و
آرام دراز کشید. یکباره چشمش به..... .

چ: یکباره چشمش به چند استخوان افتاد. تبسمی از روی تعجب کرد با
خودش گفت: «خدا چگونه اهل این شهر را دوباره زنده می‌کند؟» در

همین فکر بود که آرام آرام خوابش برد و دیگر بیدار نشد.
سال‌ها گذشت. خداوند این مرد الهی را بیدار کرد و به او خطاب رسید:

«چند مدت است که خوابیده‌ای؟»

او نگاهی به اطرافش کرد و بعد گفت: «یا یک روز، یا نصف روز.»
یک دفعه به یاد الاغش افتاد. افسارش بود، اما الاغ نبود. او چند استخوان
بزرگ را دید که کنار ریسمان افتاده است. همچنین او مشاهده کرد که
سبد انجیر در کنارش قرار دارد.

ه) هنوز در این فکر بود که صدایی شنید. آن صدا می‌گفت: «تو صد سال است مرده‌ای. این هم استخوان‌های الاغت اگر می‌خواهی بدانی خدا چگونه مردگان را زنده می‌کند به استخوان‌های الاغت نگاه کن.»

(و) او خیلی تعجب کرد. استخوان‌ها یکی یکی حرکت می‌کردند و روی هم سوار می‌شدند. تا الاغ تکمیل شد. مدتی بعد هم گوشت و پوست گرفت. سپس الاغ شروع به عرعر کرد و صدایش در صحراء پیچید.

او پیامبر الهی و آسمانی است. داستانش در قرآن آمده است. او عزیر نام داشت. خداوند به او فرمود: «صد سال است که اینجا هستی. نگاه به الاغی که سوارش بودی و غذایی که همراه داشتی بینداز و قدرت خدا را دریاب که چگونه الاغ مرده و پوسیده و متلاشی شده است، ولی غذایی که بعد از چند روز فاسد می‌شود، صد سال است که سالم نگهداری شده است.

حالا برای این که زنده شدن مردگان را با چشم خود ببینی، نگاهی به همین استخوان‌های پوسیده الاغ کن که در جلو چشم تو آن را زنده می‌کنیم و گوشت و پوست و روح را به او برمی‌گردانیم تا برای تاریخ آیندگان نشانه و درسی باشد.

حضرت عزیر همین که زنده شدن الاغ و فاسد نشدن غذای صد ساله را دید، گفت: «می‌دانم که خدا بر هر کاری قدر دارد.^۱

حضرت عزیر سر بر خاک گذاشت. فهمید که خدا روز قیامت مرده‌ها را چگونه زنده می‌کند. سپس سوار الاغش شد. سبد انجیرش را برداشت و به شهر بازگشت. او مشاهده کرد که در شهر همه چیز عوض شده است. او صد سال خوابیده بود.^۲ باید برای هر سفری برنامه‌ریزی دقیقی انجام دهیم تا دچار مشکل نشویم و به هدف مورد نظر خود برسیم.

۱. بقره / ۲۶۱

۲. علامه مجلسی، حیات القلوب، تاریخ انبیاء، نشر سرور، ص ۱۳۷۵، قم ۱۱۹۹، با اندکی تلخیص.

حالا با کمک هم این جدول را کامل می کنیم.

راه حل ها	مشکلات احتمالی	اقدامات قبل از سفر
داشتن لاستیک زاپاس عابر بانک یا کمک از آشنايان	۱- پنچری ۲- سرقت، یا گم شدن	۱- تهیه وسیله نقلیه مثل ماشین ۲- پول به اندازه نیاز ۳- ۴-

آفرین حالا دقต کنید که سفر ما از کجا به کجاست و کدام مهمتر است.

خارج از شهر و استان

داخل شهر و استان

سفر

و یا به خارج از این جهان
اول باید مقصد را مشخص کنیم. هر کدام مهمتر باشد، تهیه وسایل آن هم دقت بیشتری می خواهد.

حالا اگر سفر به خارج از این جهان باشد، اصل

۱- انجام واجبات

۲- ترک محرمات است.

یکی از این سفرها، سفر به روز قیامت است که همه انسان‌ها زنده می‌شوند و در دادگاه عدل الهی حاضر می‌شوند تا به اعمال آن‌ها رسیدگی شود.
گرچه افرادی به زبان معاد را نمی‌بذرند، ولی ناخودآگاه در عمق جان خود احساس ابدیت می‌کنند. برای نمونه به این کارت‌ها دقต کنید.

احترام به نیاکان :

استفاده از نام اموات :

دانشگاهها می‌گذارند.

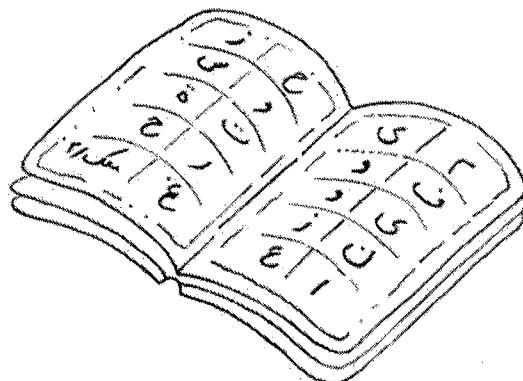
نام نیک :

نیکی برده شود.

اگر منکران معاد مرگ را نابودی انسان می‌دانند. پس چرا برای نیست و هیچ مقبره می‌سازند و دسته گل روی قبر می‌گذارند و به نام مردگان نام‌گذاری می‌کنند!

معاد، مقصد این سفر و مردن آغاز سفر همگانی است. چنانچه در این باره خداوند فرموده است.

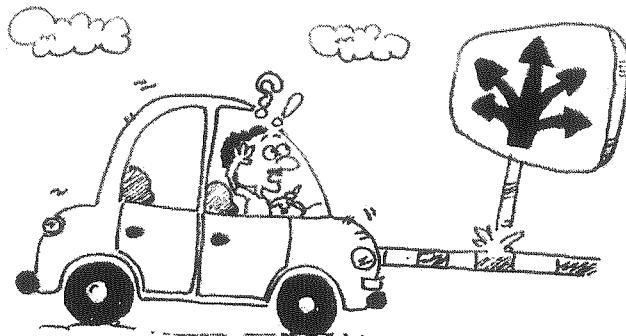
برای تکمیل آیه که روی تخته می‌نویسم لازم است ابتدا جدول را حل کنیم.
الَّذِي خَلَقَ الْ... وَال... لِيَبْلُو كُمْ أَيْكُمْ عَمَّا وَهُوَ ال... ال...^۲

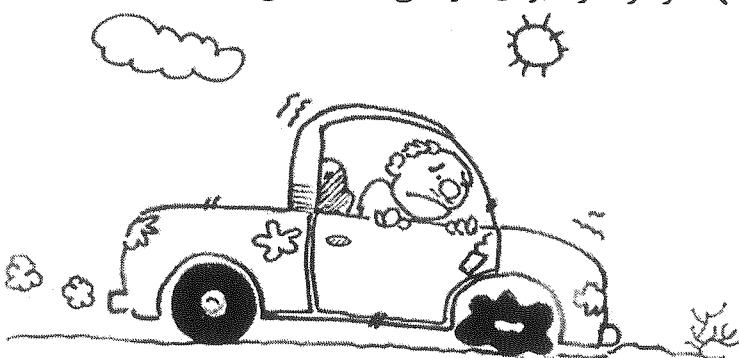
۱. برگفته از کتاب اصول عقاید استاد محسن قرانی.

۲. ملک.

حرف اول را بنویسید و ۵ خانه حرف‌ها را یادداشت کنید.
 ترجمه: خدا مرگ و زندگانی را آفرید که شما بندگان را بیازماید تا کدام نیکوکارتر است و او آمرزنه (گناهان بندگان) است.
 بر اساس آیه و مشخص بودن مهربانی خداوند، چرا عده‌ای از قیامت می‌ترسند؟
 به این تصویری که می‌کشم دقت کنید.

راننده ماشینی که راه را گم کرده است و جاده را نمی‌شناسد، ناآگاهی او را زجر می‌دهد. مضطرب می‌شود و می‌ترسد. انسانی هم که جهان‌بینی الهی ندارد و معاد را نمی‌فهمد و مرگ را نابودی خود می‌داند، طبیعی است که از مرگ می‌ترسد.

راننده ماشینی که بنزین یا گازوییل کم دارد، لاستیک‌ها صاف است و تجهیزاتش ناقص است از جاده می‌ترسد.

انسانی هم که زاد و توشه در دنیا جمع‌آوی نکرده است که عمل صالح آن‌ها در آن دنیا به دردش بخورد از قیامت می‌ترسد.

گاهی آدمی وسیله دارد. کمبود بنزین و لاستیک ندارد، ولی علت فرار او تخلفات و جریمه زیاد است. انسانی هم که گناه زیاد انجام داده باید هم از قیامت بترسد.

برای این که از مرگ نترسیم، باید چهار کار انجام دهیم.
با حروف به هم ریخته، جاهای خالی را پر کنید تا بدانید این چهار کار مهم چیست؟

۱- ایمان	۲- صلح	۳- اطاعت
	۴- توبه	

۱- به خدا؛

۲- انجام اعمال در حد توان؛

۳- از ولایت و رهبری؛

۴- از اعمال گذشته!.

شخصی وارد مسجد پیامبر ﷺ شد. گفت: «یا رسول الله! به من قرآن بیاموز»،
حضرت او را به یکی از یارانش سپرد. او دست این تازه وارد را گرفت و به کناری
برد و سوره (اذا زلزلت) را برای او تلاوت کرد. همین که آیه «فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ» هر که به مقدار ذره‌ای خیر یا شر انجام

۱. کلمات: ۱- ایمان، ۲- صلح ، ۳- اطاعت، ۴- توبه.

دهد، نتیجه آن را خواهد دید.» برایش تلاوت شد. آن عرب کمی فکر کرد و به معلم خود نگاهی انداخت و گفت: «آیا این جمله وحی است؟» معلم گفت: «بله.» گفت: «من درس خودم را از همین آیه گرفتم. اکنون که ریز و درشت کارهای مخفی و آشکار ما در این جهان حساب دارد، تکلیف من روشن شد. همین جمله برای خط زندگی من کافی است.»

همین که این عرب تازه وارد رفت، معلم خدمت رسول خدا^{علیه السلام} آمد و گفت: «این شاگرد امروز ما خیلی کم حوصله بود. حتی نگذاشت من بیش از یک سوره کوچک برای او بخوانم و گفت که من درسم را گرفتم.» پیامبر فرمود: «رجوع فقیه‌ها؛ او به شناخت عمیقی که باید برسد، رسید.»

أحكام

تاًم درس:

زلال روح

تئوْنُصْرَع:

احکام

هدف گلري:

دانش آموزان در این درس با آداب و احکام وضو و برخی از موارد بهداشت فردی آشنا می شوند.

اهداف جزئي:

دانش آموزان در این درس با موارد زیر آشنا می شوند:

۱. معنای طهارت؛
۲. مستحبات قبل از وضو؛
۳. آثار و فواید مسوак، حمام کردن و ناخن گرفتن.

هدف رفتاری:

از دانش آموزان انتظار می رود بعد از این درس نسبت به رعایت بهداشت فردی حساسیت بیشتری داشته باشند و در زندگی آنها را به کار بینندند.

روش هاي هنراسب تدریس:

توضیحی، فعال: (پرسش و پاسخ، جدول، حکایت و مسابقه)

رسانه هاي آموزشی:

تابلو (تخمه و گچ)

رُلَال روح

به نام خداوند رنگین کمان
خداوند بخشندۀ مهربان

خداوند زیبایی و عطر و رنگ
خداوند پروانه‌های قشنگ

عزیزان من سلام!
خوش و خرم و سلامت هستید؟
شاد و خوب و سر بلند هستید؟
آماده اجرای یک برنامه هستید؟

بیایید با هم یک جدول قرآنی حل کنیم تا پیام آن به دست بیاید.
۱. کوهی که در آن حضرت موسی صلوات الله علیه و آله و سلم مبعوث گردید، چه نام داشت؟

طور	۲. پیامبر قوم سرکش عاد چه نام داشت؟
هود	۳. کدام واژه به معنای بلند مرتبه است؟
اعلی	۴. آن چیست که با برق می‌آید؟
رعد	۵. انجیر به عربی چه می‌شود؟
تین	

خوب، پچه‌ها! پیام جدول ما چیست؟

بله، طهارت،

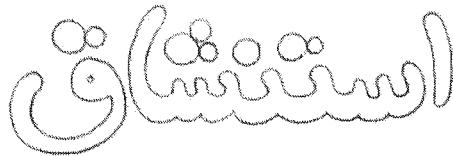
یعنی چه؟ پاک شدن و پاکی

عزیزان من! پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید: «خداؤند پاک است و شخص پاک را دوست دارد، او پاکیزه است و پاکیزگی را نیز دوست دارد.^۱

برای این که با طهارت مشغول راز و نیاز با خداوند شویم چه کاری باید اول انجام دهیم؟

بله، باید اول وضو بگیریم. با وضو گرفتن هم به طهارت باطنی می‌رسیم و هم به طهارت ظاهري.

یکی از کارهای مستحب قبل از وضو، چیست؟

چه کسی می‌تواند این کلمه را بخواند؟ بله، استنشاق، یعنی چه؟

یعنی: فرو کشیدن آب درون بینی.

دوستان! در طول روز ما به خیلی از اماکن رفت و آمد می‌کنیم. در این رفت و آمدها مقداری خاک، گرد و غبار و یا دود وارد بینی ما می‌شود و در رسیدن هوای

۱. سنن الترمذی، ۲۷۹۹.

سالم به بدن اختلال ایجاد می کند. لذا یکی از سفارش های اسلام، این است که ما قبل از هر وضو استنشاق کنیم تا راه تنفس ما به طور کامل تمیز و باز شود^۱. خوب بچه ها! حالا یک سؤال:

چه کاری است که اگر انسان آن را قبل از نماز انجام دهد، ثواب هر نمازش برابر با ۱۰۰ ارجعت می شود؟ مسواك

از سنت های پیامبران، مسواك زدن بوده است^۲. پیامبر ما، حضرت محمد ﷺ قبل از خواب و بعد از بیدار شدن مسواك می زد^۳. همیشه مسواك را از عرض دندان می زد^۴. یعنی از بالا به پایین.

بچه های عزیزا! حالا برای این که با فواید دیگر مسواك زدن آشنا شوید از دو نفر از شما می خواهم که با کمک کارت مربوط به خود، هر کلمه را در جای مناسب فرار دهد.

کارت نفر دوم

جرم

سنت

جلا

کارت نفر اول

خوشبو

تقویت

خوشنودی

۱. کنزالعمال، ۳۰۳/۹.

۲. جامع الاخبار، ۱۵۱.

۳. همان.

۴. سنن النبی، ۳۲۱.

۵. کنزالعمال، ۴۲/۷.

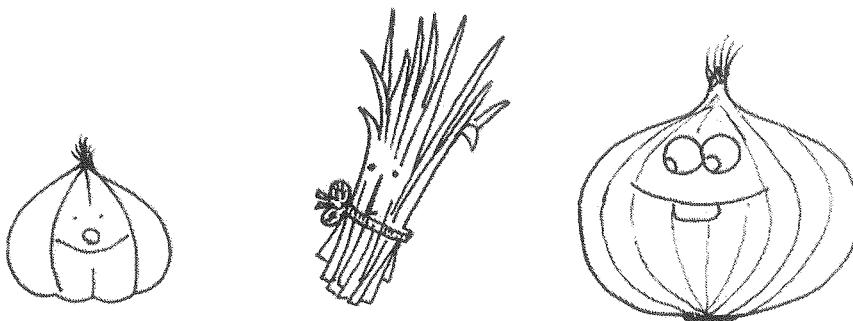
نفر اول:

۱. دهان را و بوی بد دهان را می برد.
۲. موجب حافظه است.
۳. موجب پروردگار است؟

نفر دوم:

۱. مسواک دندان را سفید^۵ و آن را می برد.
۲. عمل به پیامبر ﷺ است.^۷
۳. دیده را می دهد.^۸

بچه‌ها! به این سه کارت توجه کنید و بگویید خوردن آن‌ها علاوه بر فوایدش
چه مشکلی می‌تواند برای انسان ایجاد کند؟

۱. بخارالأنوار، ۱۲۹/۷۶

۲. همان، ۱۴۸/۷۶

۳. همان.

۴. کنزالعمال، ۳۱۴/۹

۵. کافی، ۴۹۶/۶

۶. همان.

۷. کنزالعمال، ۳۱۴/۹

۸. همان.

بچه‌ها شخصی به نام ابوبصیر، از امام صادق علیه السلام در مورد خوردن این سه گیاه سؤال کرد. امام علیه السلام فرمود: «خوردن آن‌ها به صورت خام و یا پخته اشکالی ندارد. اما اگر کسی آن‌ها را بخورد - قبل از برطرف کردن بوی آن - به مسجد نرود! خوب دوستان! تا حال با تا از آداب پاکیزگی آشنا شدیم. را انجام دادیم. یکی استنشاق و دیگری مساواک.

حالا به شعری که در آن چند وسیله شخصی نظافت را معرفی می‌کند، توجه کنید.

ثلاثه ليس لها اشتراك المشط والمنديل والسواك

يعنى چه؟ يعني سه چيز - شأنه، مسواك و حوله - است که نباید به صورت مشترک از آن استفاده کردا!»

یکی از وسایل شخصی در این شعر «شانه» است. برای پی بردن به اهمیت آن به این حکایت گوش کنید:

جابرین عبدالله انصاری نقل می‌کند: «روزی رسول خدا علیه السلام نزد ما آمد و چشمش به مردی افتاد که موهایش ژولیده و درهم بود. ایشان ضمن ناراحتی فرمود: «آیا این مرد چیزی پیدا نکرد تا با آن موهای خود را مرتب کند؟» پیامبر علیه السلام نیز به حرف خود عمل می‌نمود. هر وقت می‌خواست به مسجد برود، موهای خود را شانه می‌کرد. صورت و موهای خود را در آب می‌دید که آیا مرتب است، یا نه؟

بچه‌ها برای آشنا شدن با یکی دیگر از آداب نظافت به سراغ یک جدول می‌رویم.

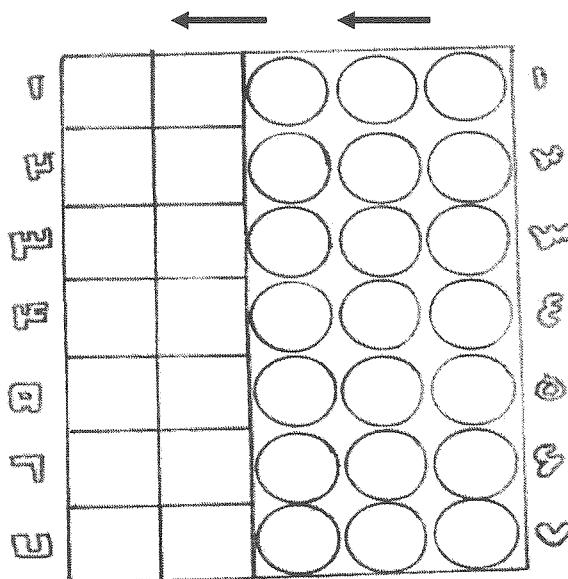
۱. وسائل الشيعة، ٥٠٢/٣.

۲. مریم محترم می‌تواند عکس این سه وسیله و یا اسم آن‌ها را همراه با لفظ عربی آن را بر روی سه کارت بنویسد. او این شعر را با کارت با بچه‌ها تکرار و تمرین نماید تا بچه‌ها حفظ شوند.

۳. سنن ابی داود، ٤٠٦٢.

ابتدا به سؤال‌ها پاسخ دهید تا جواب‌ها را داخل جدول بنویسم:

۱. اسم عامیانه دارو
۲. پرتاب توپ به دیگری
۳. میوه‌ای کوچک و شیرین
۴. آخرین عمل در وضو
۵. گروه بازیکن
۶. به مشکلات و گرفتاری گویند
۷. معنای نمل است.

اکنون حروف‌های وسط جدول را از بالا به پایین کنار هم قرار دهیم.^۱ چه کلمه‌ای به دست آمد؟ «استحمام» یعنی چه؟ یعنی: به حمام رفتن، خود را با آب گرم شستشو دادن.

۱. پاسخ‌ها: دوا، امر، پاس، سوت، توت، ترس، مسح، حال، تیم، مین، بلا،الم، جام، مور.

بله، در حمام هم به طهارت ظاهری می‌رسیم و هم به طهارت باطنی.
اگر گفتید که طهارت باطنی مثل چیست؟ بله، غسل.

بچه‌ها! تا قبل از اسلام، اعراب جاھل لباس‌های آنان کثیف بود و بدنشان بسوی شدید و تند عرق می‌داد، اما پیامبر اکرم ﷺ، طهارت و پاکی را برای آنان به ارمغان آورد.

تا قبل از اسلام در عربستان حمام وجود نداشت.

امام علی علیه السلام می‌فرماید: «حمام چه خوب خانه‌ای است که گرمای آن انسان را به یاد جهنم می‌اندازد و آلوگی را از بدن پاک می‌کند!».
 یکی دیگر از آداب نظافت، شستن لباس‌های کثیف است.

از جمله جوراب! چون پای انسان به طور معمول داخل جوراب و کفش است. زود عرق می‌کند و بو می‌گیرد. باید همیشه جوراب و پاهایمان را برای شرکت در نماز جماعت بشوییم. چرا که گاهی اوقات از جوراب نفر جلویی در صف نماز جماعت آن قدر بوی بد می‌آید که ممکن است همانجا در سجده غشن کیم! البته شوخی کردم. منظورم این است که با بوی بد جورابمان دیگران را آزار ندهیم.

خوب بچه‌ها! یک معما؟

من چیستم؟

در دستم، چیده می‌شوم، ریشه می‌کنم؟ بله، ناخن است.
 گاهی اوقات بعضی از بچه‌ها آن قدر ناخن خود را بلند می‌کنند که موجب خراش می‌گردد و برخی دیگر آن قدر زیر ناخن‌شان کثیف است که هنگام غذا خوردن، میکروب‌ها با غذا وارد دهان شده و موجب بیماری انسان می‌شود.

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید: «کوتاه گردن ناخن‌ها، از بیماری جلوگیری و روزی را زیاد می‌کند.^۱

بچه‌ها! چه کسی هی داند بهترین روز برای ناخن گرفتن چه روزی است؟ بله، پنج‌شنبه و جمعه.

البته گفتنی است که هر زمان در جهت پاکیزگی و بهداشت جسم تلاش کنیم، خوب است.

خوب بچه‌ها برنامه پایان یافت. پس دست‌ها را بالا بگیرید تا دعا کنیم.

خدایا! توفیق عمل به دستورات اسلام را به ما عطا بگردان. آمين

خدایا! گناهان ما را بیخش و ما را پاک و طاهر بگردان. آمين

خدایا! دل‌های ما را به خود نزدیک بگردان. آمين یا رب العالمين

ناتم درس:

به سوی روشنایی

نمودری:

احکام

هدف گلایی:

دانشآموزان در این درس با آثار و فواید نماز و عقوبت ترک نماز آشنا می‌شوند.

اهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. آثار و فواید اقامه نماز;
۲. عقوبیت ترک نماز;
۳. اسامی واجبات نماز.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان انتظار می‌رود بعد از درس با توجه به آثار و فواید نماز در زندگی، نماز را به طور صحیح و با شرایط و آداب آن انجام دهند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (خط فانتزی، شعر، جدول، نقاشی و طرح بالن و داستان)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو(تخته و گچ)، نقاشی

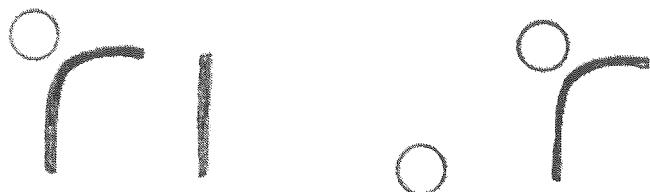
به سوی روشنایی

دوستان خوبم سلام! اول هر کار به نام خداوند بخشندۀ مهربان و...
به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین
دوستان امیدوارم که حال همه شما خوب باشد. می‌خواهم با چند سؤال برنامه
را شروع کنم. آن‌هایی که بلد هستند دست‌هایشان را بالا بیاورند!
سؤال‌ها:

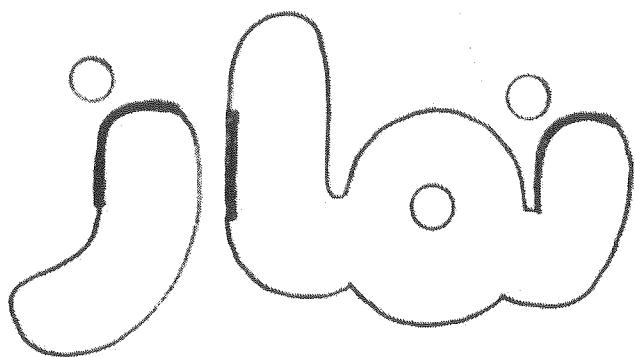
مادر	۱. بهشت زیر پای چه کسی است؟
یثرب	۲. نام قدیمی شهر مدینه چیست؟
ساحر	۳. به جادوگر چه می‌گویند؟
مرهم	۴. به دارویی که بر روی زخم می‌گذارند، چه می‌گویند؟
یونس ﷺ	۵. کدام پیامبر در شکم ماهی بود؟
کمیل	۶. نام دعایی که شب جمعه می‌خوانند، چیست؟
اقرار	۷. به اعتراف چه می‌گویند؟
حداد عادل	۸. رئیس مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۶ چه کسی بود؟
امیرالمؤمنین	۹. کدام لقب اختصاص به علی ﷺ دارد؟
باران	۱۰. کدام رحمت است که از آسمان می‌بارد؟
متروکه	۱۱. به جایی که بی‌سكنه و خراب است، چه می‌گویند؟

۱. مردمی جواب‌ها را روی تخته بنویسید.

آفرین به همه دوستانی که جواب درست دادند. حالا حروف دوم جواب‌ها را به
هم وصل کنید تا پیام به دست آید. آفرین، آثار و مقدمات.
بله، آثار و مقدمات به دست آمده. خوب دوستان از این آثار و مقدمات چیزی
متوجه می‌شوند، یا نه؟
به این خطوطی که بر روی تخته می‌نویسم دقیق کنید.

بیشتر دقیق کنید خطوط را کامل می‌کنم.

حالا برای دوستان خوبم یک شعر زیبا در باره نماز می‌خوانم.

بوی تو

از پنهان سجاده‌ام	با یاد تو پر می‌کشم
در جست و جویت مهربان	هر گوشاهی سر می‌کشم
من لا به لای سبزه‌ها	حتی میان ابرها
بسیار می‌گردم ولی	آخر نمی‌یابم تو را
من باز هم پر می‌کشم	تا شهر پاکی، روشنی
آنچا که بین واژه‌ها	کمرنگ گشته دشمنی
من باز بالا می‌روم	بالاتر از این ابرها
با بانگ زیبای اذان	حس می‌کنم بوی تو را ^۱

حالا که شعر نماز را برای دوستان خوبم خواندم، آن‌هایی که خیلی خوششان آمد، صلووات بلندی بفرستند.

آیا می‌دانید نماز خواندن یک سری آثار خوب در دنیا و آخرت به همراه دارد؟

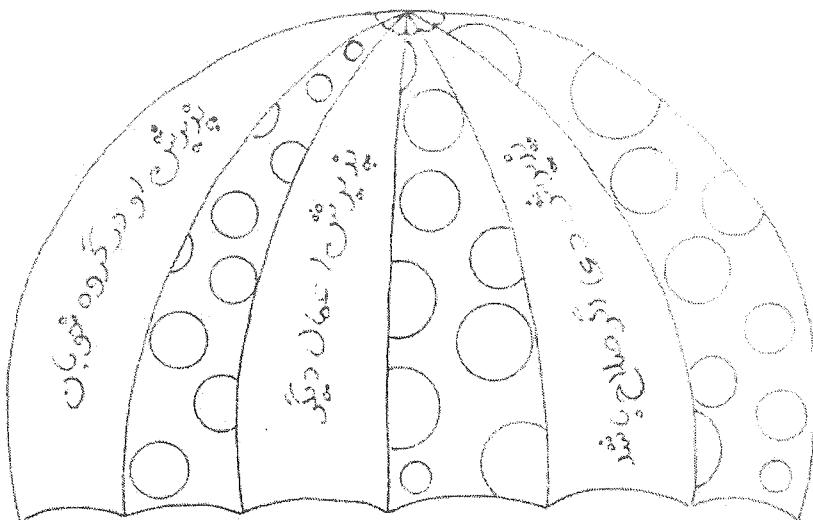
خوب دوستان! چه کسی می‌تواند آثار نماز در دنیا را بگوید؟ آفرین به آن‌هایی که جواب درست را دادند.

من یک نیم کره برای شما می‌کشم تا آثار نماز در دنیا را داخل آن قرار بدهم.^۲.

۱. مژگان دستوری، مجموعه شعر بوی بال فرشته، چ ۱، ۱۳۷۴،

۲. مریبی عزیزا ما طرح بالن خودمان را از این جا آغاز نموده‌ایم. بنابراین طرح‌هایی که روی تخته آورده‌اید را پاک نکنید تا مرحله سوم آن روی تخته باقی باشد و طرح تکمیل شود.

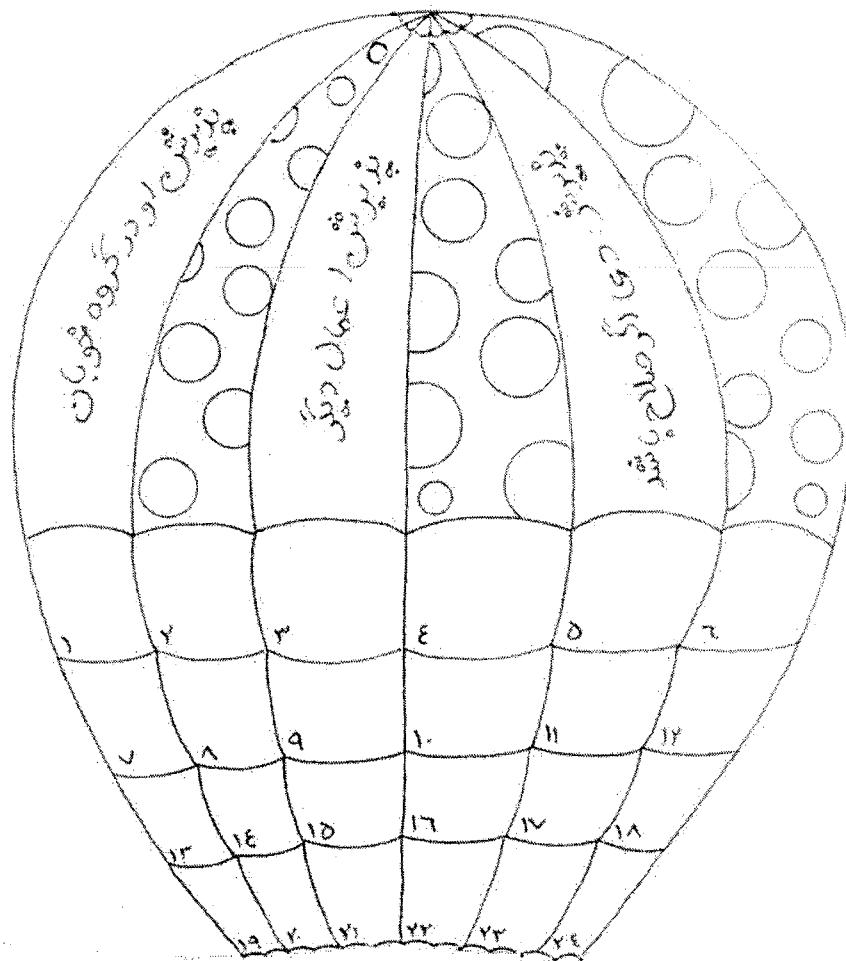
ثمرات نماز در دنیا^۱

حالا داستانی درباره پذیرفته شدن دعای نمازگزاران برایتان می‌گوییم.
 حضرت مریم(س)، مادر حضرت عیسیٰ از زنان پاکدامن و از اهل بهشتیان است. خیلی اهل نماز و روزه و عبادت به درگاه خداوند تبارک و تعالی بود. خداوند هم خیلی او را دوست می‌داشت. بنابراین وقتی که حضرت مریم(س) نیاز به غذا داشت، خداوند غذاهای بهشتی برای او می‌فرستاد.
 بله دوستان خوبم! غذاهای بهشتی در این دنیا برای انسان‌های با ایمان زیادی فروود آمده است، از جمله حضرت زهراء(س) و....
 دوستان خوبم! آثار نماز در دنیا را برای شما گفتم، اما ثمرات نماز در آخرت را هم با طرح جدولی برای شما مشخص می‌کنم.

۱. مریم عزیزا شما در نیم دایره که به سه قسمت تقسیم شد اول سه کلمه پذیرش را بنویسید تا این که بقیه جواب را پجه‌ها حدس بزنند. بعد از آن بقیه را کامل کنید.

برای رسیدن به جواب، سؤال‌هایی از شما می‌پرسم. به ترتیب شماره داخل جدول قرار دهید. یک نیم دایره دیگر هم برای شما می‌کشم و هفت تا خط از راست به چپ و دو تا خط هم از بالا به پایین، رسم می‌کنم.

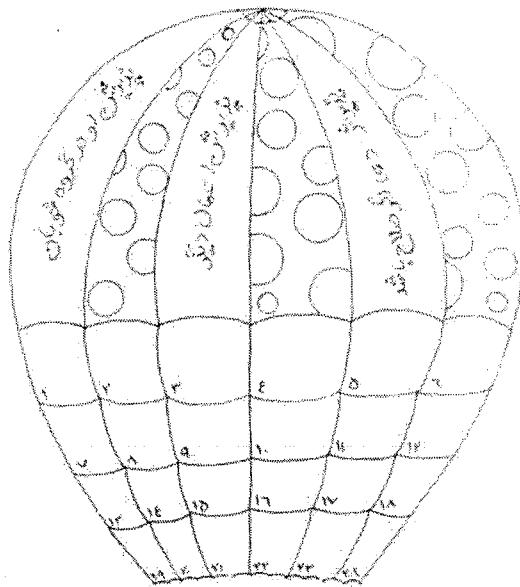

۱. وقتی که دو نفر به هم می‌رسند، چه می‌گویند؟ سلام (۱، ۲، ۴ و ۲۰)
۲. هر سال دوازده دارد؟ ماه (۱۵، ۲۲ و ۸)
۳. جمع حد چیست؟ حدود (۲۱، ۱۷، ۱۸، ۱۱ و ۲۱)
۴. کار پیامبران تعلیم و انسان‌ها است. تربیت (۷، ۱۲، ۱۳، ۱۶ و ۱۰)
۵. فرمانده سپاه یزید که به امام حسین الله علیه السلام پیوست؟ خر (۱۴ و ۳)
۶. کدام واژه به معنای فرستاده است؟ رسول (۱۹، ۶ و ۵ و ۲۳)
۷. آخر راه چیست؟ (۹)

پیامی در جدول ما نهفته است. حرف اول جدول را بنویسید. سپس ۸ تا ۸ تا بشمارید و حروف را در کنار هم قرار دهید. پیام این چنین است: سهولت در حساب، مورد رحمت الهی این پیام، قسمتی از کلام امام صادق الله علیه السلام است. حضرت الله علیه السلام فرمود: «نماز باعث سهولت در حساب می‌شود و نمازگذار مورد رحمت الهی است^۱.»

چه کسی می‌تواند بگوید ترک نماز در آخرت چه اثری دارد؟
تا شماها فکر کنید من یک شکل را روی تخته نقاشی می‌کنم.

۱. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۱۴، ص ۴۳.

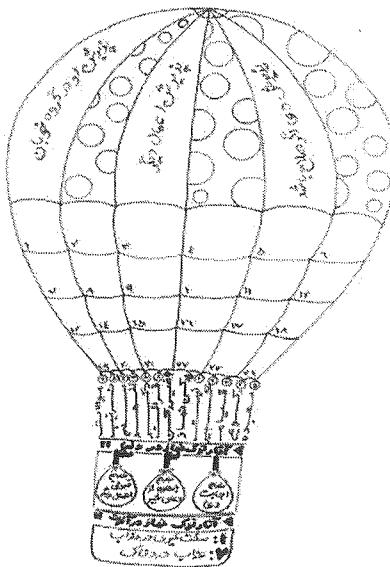

حضرت فاطمه زهراء(س) در حدیثی از پیامبر ﷺ نقل می‌کند: «هر کس نمازش را ترک کند در حساب او سختگیری می‌شود و به عذاب در دنیاک در آخرت

گرفتار می‌شود، اما در دنیا دعایش مستجاب نمی‌شود و اعمال دیگر او مورد قبول خداوند واقع نمی‌شود و بی‌بهره از دعای دیگران است.^۱

دوستان خوب بالن برای این که پرواز کند به یک سری مقدمات نیاز دارد. انسان‌ها هم برای این که پرواز به سوی خدا کنند، به یک سری مقدمات نیاز دارند. انسان به وسیله نماز به سوی خدا پرواز می‌کند. پس باید مسایل نماز را بداند و به آن‌ها عمل کند. بالن وقتی پرواز می‌کند باید به وسیله طناب‌ها سبد آن به آن وصل شود. اگر طناب‌ها نباشد، بالن نمی‌تواند پرواز کند. انسان هم که می‌خواهد پرواز کند، باید واجبات نماز را انجام بدهد. بنابراین طناب‌ها جزء واجبات بالن هستند. ما هم واجباتی که رکن و غیر رکن هستند را در کنار طناب‌های بالن قرار می‌دهیم.

دوستان ارکان نماز را نام بپرید؟ نیت، تکبیر، قیام، رکوع، سجود
غیر ارکان نماز را نام بپرید؟ قرائت، ذکر، تشهید، سلام، ترتیب، موالات

۱. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۸۳، ص ۲۱

غیر از آنچه گفته شد: شباهت‌های دیگری هم وجود دارد؛ مثل:
بالن:

۱. کسی که پرواز می‌کند باید هدایت بالن را بلد باشد.
نماز:

۲. یادگیری مسایل نماز ضروری است.
بالن:

۳. پرواز با بالن خیلی لذت بخش است.
نماز:

۴. نماز برای افراد با ایمان خیلی لذت‌بخش است.
بالن:

۵. بالن هر چه بالاتر برود زمین کوچک‌تر دیده می‌شود.
نماز:

۶. هر چه قلب به خدا متوجه شود در نماز دنیا کوچک‌تر می‌شود.
حالا که با نماز به آسمان پرواز کردیم بگوییم:

خدایا! مرا از نمازگزاران واقعی قرار بده.

خدایا! لذت عبادت خودت را به همه ما بچشان.

خدايا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشي و ما رستگار

نام درس:

خانه با برکت

میصریع:

احکام

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با برخی از احکام و آداب مسجد و اهمیت آن آشنا می‌شوند.

اهداف چریکی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. ارتباط مؤمن و مسجد؛
۲. جایگاه مسجد در اسلام؛
۳. آداب مسجد؛
۴. تجلی هنر اسلامی در مساجد.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان انتظار می‌رود در پایان درس بهنگام مسجد رفتن آداب آن را رعایت نمایند.

روشنکایی مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (خط، نقاشی، جدول، کارت، داستان، مسابقه و شعر)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو(تخته و گچ) و کارت

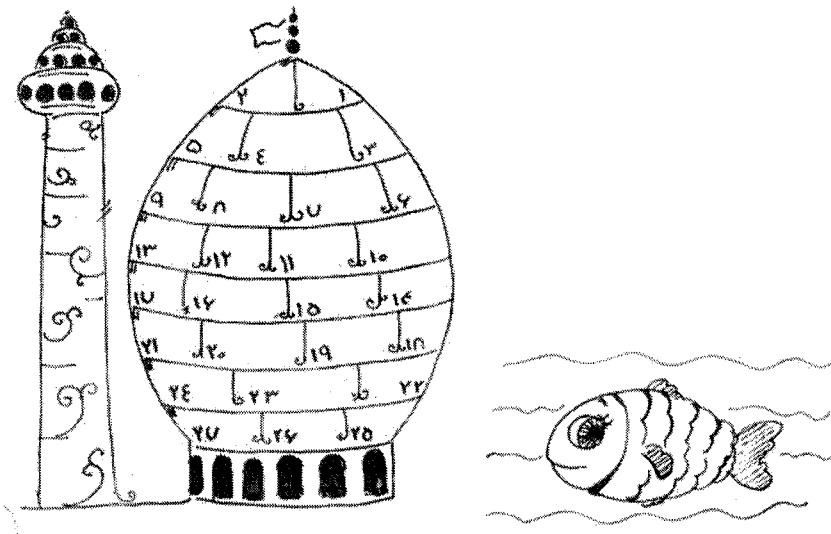
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

خانه با برگت

به نام خدایی که گل را رنگ و بو داد
ز شبتم لاله‌ها را آبرو داد
سلام علیکم!

امیدوارم که همه شما سالم و سرحال باشید و از برنامه‌های تابستانی بیشترین استفاده را ببرید.

برای شما برنامه‌ای جذاب در باره عجله نکنید. موضوع برنامه را می‌گوییم.
ابتدا به تصاویری که روی تابلو نقاشی می‌کنم، توجه کنید^۱

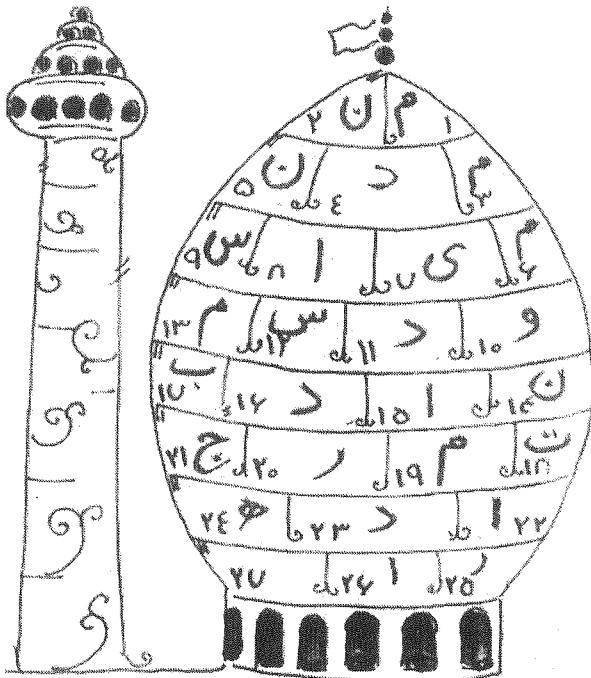

۱. مرتب در هنگام نقاشی گنبد ۲۷ خانه در آن ترسیم می‌نماید.

بله، تصویر مسجد را می‌بینیم. در کنار آن یک ماهی قرار دارد که شاد و خوشحال در آب شنا می‌کند.

چه مناسبتی بین این دو تصویر وجود دارد؟

دانشآموزان عزیزاً چه نوع شباهت‌هایی را بین ماهی در میان آب و مسجد می‌بینید؟ همه می‌دانیم که رشد و پرورش ماهی به چه چیزی بستگی دارد. اگر ماهی را از آب جدا کنیم چه اتفاقی می‌افتد؟ آفرین بر شما! ماهی در همان دقایق اولیه می‌میرد. شباهت‌هایی بین این دو تصویر وجود دارد که با حل جدول به آن‌ها می‌رسیم. من خاندهای داخل گنبد را شماره‌گذاری می‌نمایم. جهت تکمیل شدن زودتر جدول، حروف را در آن قرار می‌دهم. شما با نوشتن حرف اول، ۹ تا بشمرید تا به پیام برسید.

احسنست، پیام: «مؤمن در مسجد مانند ماهی در آب است.» می‌شود.
از دانش‌آموزی که قبل از دیگران به پیام جدول رسید، می‌خواهیم برای ما توضیح دهد.

الف) همان گونه که ماهی طاقت دوری از آب را ندارد، مؤمن طاقت دوری از مسجد را ندارد.

ب) شادی و نشاط ماهی در آب است. شخص مؤمن نیز در مسجد با نشاط و شاداب است.

با تشکر از ایشان. حالا می‌خواهیم بدانیم:

ارزش مسجد چقدر است و چگونه وارد مسجد شویم و آثار آن چیست؟

همان گونه که انسان باید در جامعه آدابی را رعایت نماید و قوانین خاص هر مکان، مانند مدرسه، خیابان و ... را رعایت نماید، خانه خداوند نیز دارای آداب خاصی می‌باشد که انسان با رعایت آن آداب می‌تواند به برکات و نورانیت مسجد دست یابد.

پیامبر خدا^{صلی الله علیه و آله و سلم} فرمود: «بهترین جای زمین، مساجد^۱ هستند.»

امام صادق^{علیه السلام} فرمود: «... خوشاب حال بنده‌ای که در خانه‌اش وضو^۲ بگیرد و مرا در خانه‌ام زیارت کند. مساجد^۳، خانه‌های من در روی زمین هستند.» از آداب حضور در مسجد، داشتن طهارت^۴ می‌باشد.

۱. کارت‌ها را با آهن‌ربا به ترتیب روی وايتبرد قرار می‌دهیم.

۲. خیر بقاء الارض المساجد - رضا شاکری، حدیث مسجد، نشر کانون مساجد، ص ۱۳۷، نقل از بحار الانوار، ج ۹، حدیث ۲۸۱.

۳. همان، ص ۱۴۴، نقل از بحار الانوار، ج ۸، ص ۳۰۸، حدیث ۱۷.

پیامبر ﷺ نیز فرمان داد که مسجد ساخته شود و تمیز و خوشبو نگهداشته شود.^۱

امام صادق علیه السلام فرمود: «کسی که به مسجد می‌رود به یکی از سه چیز می‌رسد، یا دعایی می‌خواند و با آن به بهشت می‌رود و یا این که خداوند با دعايش گرفتاري را از او دور می‌سازد و یا از دوستي با برادری دینی برخوردار می‌شود.» رعایت پاکیزگی و طهارت مجاز ورود به مسجد است و نتیجه رفت و آمد به مسجد، رسیدن به خیر و برکت خواهد بود.

مسجد غیر از آثار معنوی، دارای جلوه‌های ظاهری نیز می‌باشد. هنرمندی‌های هنرمندان مسلمان که چشم انسان را خیره می‌کند و هر کس را به اعجاب و می‌دارد. در این زمینه به خاطره‌ای که یکی از دانش‌آموزان نوشته است، گوش می‌کنیم:^۲

تابستان با نشاطی بود و همگی در کلاس‌های قرآن و احکام که در مسجد رستایمان برقرار بود شرکت می‌کردیم. یک روز مربی روحانی به ما گفت: «بچه‌ها! فردا برای اردو به شهری و حرم حضرت عبدالعظیم علیه السلام می‌رویم.» شور و اشتیاق بچه‌ها قابل وصف نبود. پس از زیارت به موزه حرم رفتیم. راستی که یک دنیا دیدنی در آنجا وجود دارد. آثار بسیار زیبایی از هنرمندان اسلامی، گوشه‌هایی از گنبد، درهای حرم و تصاویر زیبایی از کاشی کاری، آینه کاری و گچبری، معرق کاری جلوه‌هایی از هنرمندان مسلمان طی قرون متفاوت می‌باشد.

۱. همان، ص ۱۷۹، نقل از بخار الانوار، ۶۶، ص ۲۵۰.

۲. می‌توانیم داستان را قبل از برنامه به یکی از دانش‌آموزان بدھیم تا به موقع آن را بخواند یا خودمان تعریف نماییم.

روحانی از ما خواست تا در قسمتی از موزه جمع شویم. سپس یکی از کارشناسان هنر اسلامی برای ما صحبت کرد. او از هنر معماری اسلامی و چگونگی ساختن مساجد، گلdstه‌ها، گنبدها برایمان گفت. حتی در باره ساختن شهرهای اسلامی گفت که هماهنگ با نیروها و عناصر طبیعت بنا شده است. او می‌گفت که در ساختن این شهرها حداکثر استفاده از نور، باد، سایه، درخت و موادی که در دسترس بوده است به عمل آمده است^۱.

یکی از دانشآموزان در باره تابلوهایی که از خطوط زیبا تهیه شده بود و نوشتن آیات قرآنی و احادیث بر روی سر در و دیوار مساجد پرسید. کارشناس موزه که در این مورد نیز اطلاعات کاملی داشت، برایمان توضیح داد که خوشنویسی که هیچ‌گونه سابقه‌ای قبل از اسلام نداشته، بیانگر احساس پاک مسلمانان در قبال آیات زیبای قرآن کریم است. این هنر از محدوده نوشتمن کتاب قرآن کریم فراتر رفت و به تزیین اشیای زندگی روزمره و تزیین مساجد راه یافت، به نحوی که کل محیط ظاهری زندگی اسلامی به برکت این هنر تجلی گاه کلام خداوند شد^۲.

اولین خوشنویس و هنرمند ایرانی به نام ابن مقله شیرازی در قرن سوم هجری خط نسخ و ثلث را از خط کوفی که به همراه پذیرش اسلام توسط ایرانیان به ایران راه یافته بود، استخراج نمود.

سپس توسط هنرمندان و خوشنویسان کشورمان به زیبایی خط افزوده شد. میرزا احمد نیریزی بزرگ‌ترین نسخ نویس کشورمان در قرن یازدهم می‌باشد، لکن در تزیین سر در مساجد و مکان‌های زیارتی و در کاشی‌کاری‌ها از خط ثلث استفاده می‌شود و شکل‌های زیبایی توسط آن ساخته می‌شود.

۱. دین و زندگی، دوره پیش‌دانشگاهی سال ۱۳۸۶، ص ۶ و ۱۳۵.

۲. همان، ص ۱۳۵.

از هنرمندان بزرگ ثلثنویس، می‌توان یاقوت مستعصمی را نام برد که حدود قرن ششم و هفتم می‌زیسته است.^۱

ایشان سخنان خود را این گونه کامل کرد که یکی دیگر از خطهای زیبا، خط نستعلیق می‌باشد که در خوشنویسی کاربرد زیادی دارد. میرعماد که در قرن یازدهم هجری در دوره شاه عباس صفوی می‌زیسته است از بزرگ‌ترین هنرمندان این خط می‌باشد. پس از او محمد رضا کلهر، که در قرن سیزدهم همزمان با ناصرالدین شاه قاجار می‌زیسته است، نقش به سزاوی در تکمیل خط نستعلیق داشته است.^۲.

این اطلاعات جالبی بود که در این اردو یاد گرفتیم. پس از آشنایی با هنر در مساجد اکنون با بعضی از مساجد با اجرای یک مسابقه آشنا می‌شویم. چهار نفر از دوستان برای شرکت در دو گروه دونفره به جایگاه تشریف بیاورند.^۳.

سؤالهای گروه یک:

مدینه	۱. مسجد ذوق‌بلتین در چه شهری قرار دارد؟
کوفه	۲. مسجد سهلہ در چه شهری قرار دارد؟
مکه	۳. مسجد الحرام کجا است؟
مشهد	۴. مسجد گوهرشاد کجا است؟
هندوستان	۵. مسجد بابری را در کجا هندوها غصب کردند؟

۱. آموزش هنر، دوم راهنمایی سال ۱۳۸۶، ص ۶۵ تا ۷۰ با تلخیص.

۲. برگرفته از آموزش هنر سال اول راهنمایی، سال ۱۳۸۶، ص ۱۱۶.

۳. افراد بر اساس جواب‌های قبلی یا با معما انتخاب می‌شوند و افراد گروه با هم‌دیگر مشورت می‌کنند - سوالهای دو گروه یک در میان پرسیده شود.

۶. مسجد محل شهادت حضرت علی^ع چه نام دارد؟ کوفه

سؤال‌های گروه دو:

فلسطین	۱. مسجد بیتالمقدس کجا است؟
کرمان	۲. به مسجد جامع کدام شهر شاه حمله کرد؟
مدینه	۳. مسجدالنبی کجا است؟
مدینه	۴. مسجد قبا در چه شهری است؟
مدینه	۵. مسجد رdalشمس کجاست؟
سوریه ^۳	۶. مسجد جامع اموی در چه کشوری است؟

با تشکر از هر دو گروه و اطلاعات خوبشان در باره مسجد به شعر زیبا مسجد توجه کنید

۱. همان.

۲. در جریان محاصره قلعه بنی‌nezیر، رسول خدا^{صلی الله علیه و آله و سلم} هنگام عصر، در حالی که سرش روی زانوی امیرمؤمنان علی^ع بود، به خواب رفت، حضرت نزدیک غروب خورشید، بیدار شد. وقتی متوجه گردید که علی^ع هنوز نماز عصر را نخوانده است، از خداوند خواست خورشید را باز گرداند تا او نماز بخواند. این روایت را به نام حدیث رد شمس می‌شناسند. آثار اسلامی مکه و مدینه، رسول جعفریان، ص ۲۶۷.

۳. تاریخچه مسجد جامع اموی در شهر دمشق در کشور سوریه به چهارهزار سال قبل از میلاد برمی‌گردد که در آن زمان مسجد آتش‌پرستان بوده است. سپس به مسجد آرامی‌ها، معبد خدايان رومیان مصری «درامون و آمون» و معبد یونانیان تا قرن اول میلاد مسیح تغییر کرده است. پس از آن معبد خدايان رومیان به نام «ژوپیتر» بوده است. سپس قسمتی به نام کنیسه «قدیس یوحنا» تبدیل شد و در سال ۱۷ هجری قمری با فتح دمشق توسط مسلمانان قسمتی از آن به مسجد تبدیل شد و نیمه دیگر در سال ۸۶ هجری قمری به مسجد پیوست. راهنمای مصور سوریه، نشر معروف، سید احمد علوی، ص ۴۸.

مسجد

در این خانه نور خدا را ببینی	به مسجد بیا تا صفا را ببینی
بلندای سبزه دعا را ببینی	پر از عطر لبیک، بال ملایک
نفس های مهر آشنا را ببینی	شکوفایی باغ های عطوفت
سبک روحی اولیا را ببینی	سبک خیزی بانگ «الله اکبر»
سجود سرو دست و پا را ببینی	ركوع دل و جان ارواح عاشق
حضوری که آن اوج ها را ببینی	قنوتی که با وی، خلوصی بیابی
دری باز کن، تا صفا را ببینی	از این جابر آن دور دست تجلی
خدایی ترین التجا را ببینی	در این گوشة خلوت ییقراری
میین خویش را، تا خدا را ببینی ^۱	بیا و در این مهبط نور بنشین

در پایان برنامه از خداوند بزرگ می خواهیم تا ما را بانماز و مسجد و کارهای خوب آشنا تر سازد.

خدایا! در ظهور امام زمانمان تعجیل بفرما
والسلام عليکم با صلوات بر محمد آل محمد

اللهم صل على محمد وآل محمد و عجل فرجهم

۱. غلامرضا مرادی، نور مؤمن، نشر ستاد اقامه نماز، چ اول، ۱۳۷۷، ص ۷۳.

نام درس:

دستهای پر نیاز

میراثی:

اخلاق

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با دعا آشنا می‌شوند.

اهداف چرکی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. اسمای برخی از دعاهای معروف؛ کمیل و ندبه؛
۲. دو آیه در باره دعا؛
۳. آداب دعا.

هدف رفتاری:

امید است بعد از درس دانشآموزان در هنگام دعا آداب آن را رعایت کنند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (جدول، معما و شعر)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (تخمه و گچ)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

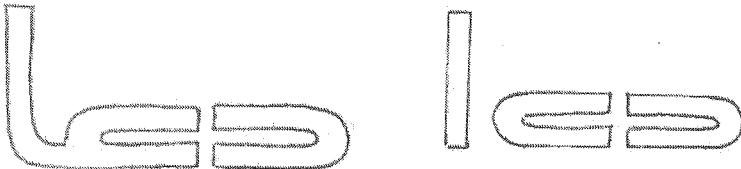
دعا

دیده ام بزرگ، خوب و مهربان
چون که گفته ای به من، مرا بخوان
قلب ها سیاه و رشت می شوند
با تو خانه ها بهشت می شوند
برنامه را با نام خدا و یک سلام گرم و صمیمی به شما دوستان خوبیم شروع
می کنم . دوستان خوبیم سلام!
سمت راستی ها سلام! سلام، نشد. سمت چپی ها را ببینم چه طوری جواب
می دهند. سمت چپی ها سلام! باز هم نشد.
بچه ها جواب سلام چیست؟ واجب است.
نه، واجب که واجب است، اما جواب سلام «علیک السلام» است. مشخص است
که حواس ها زیاد جمع نیست.
یک معما برای حواس جمع ها
آن چیست که بدون آب دادن سبز می شود، قرمز هم می شود، زرد هم
می شود؟
آفرین، چراغ راهنما
حالا اگر به این حکایت خوب گوش کنید به طرف موضوع راهنمایی می شوید.
به عارفی گفتند که شما در تنها یی چه می کنی؟

عارف با کمال خونسردی و آرامش جواب داد: «نه، چون من تنها نیستم.»
گفتند: «ما می‌بینیم که غیر از تو کسی داخل اتاق نیست، پس چگونه ممکن است که تو تنها نباشی؟»

عارف جواب داد: «چون وقتی نماز می‌خوانم با خدای خود حرف می‌زنم و وقتی هم قرآن می‌خوانم، خدا با من حرف می‌زند. پس من تنها نیستم.»
پس نماز، یک راه صحبت با خدا است.

اما موضوع امروز یک راه دیگر از راه‌های صحبت کردن با خدا است.
چون شما راهنمایی هستید و بیشتر به راهنمایی نیاز دارید به این شکل نگاه کنید. شاید بتوانید به موضوع برسید.

بله، دعا یکی از راه‌های صحبت با خدا است که دارای دو قسم است که من روی تخته می‌نویسم.

..... تن

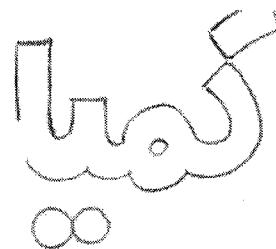
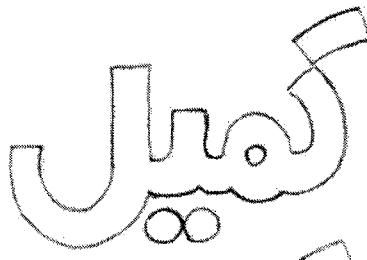
..... تن

بله، دعا یا همراه خواستن است و یا بدون خواستن.^۱

چه گسی می‌تواند دعایی را نام ببرد که همراه خواستن است؟

یک راهنمایی:

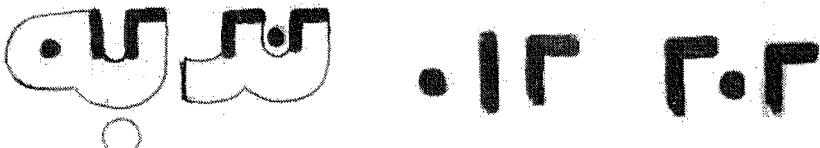
۱. مری در این جا کلمه خواس و بدون خواس را به اول دو کمله تن اضافه می‌نماید و توضیح می‌دهد دعای بدون خواستن صرف راز و نیاز است.

یک فراز از دعا را با هم می خوانیم:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذَّنَوْبَ الَّتِي تَحْبِسُ الدُّعَاءِ».

حالا دعایی بدون خواستن را نام ببرید که در آن زیاد به خواستن چیزی برای خودمان توجه نشده است؟
یک راهنمایی:

یک فراز از دعا را با هم می خوانیم:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ كَشَافُ الْكُرُبَ وَ الْبُلْوَىٰ١»

اکنون دعایی را نام ببرید که نقطه ندارد؟

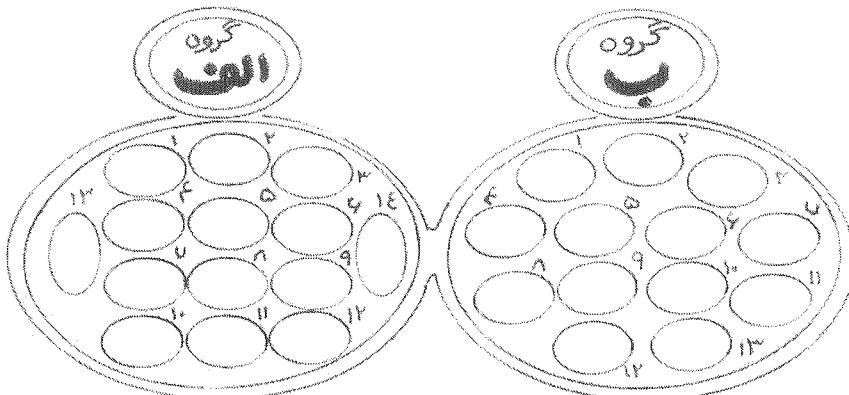
راهنمایی: در نماز واجب است، اما در غیر نماز مستحب؟ صلوات؛ «اللهم صل على محمد و آل محمد»

یک صلوات زیبا عنایت کنید تا که برویم به مرحله بعدی برنامه و بفهمیم که چرا فقط باید از خدا بخواهیم.

۱. خدایا تویی برطرف کننده گرفتاری و بلا.

در این مرحله شما دانش‌آموزان باید دو گروه دو نفره بشوید. من هم اینجا دو تا جدول طرح کرده‌ام که برای هر گروه یک جدول با ۴ سؤال است. گروهی برنده است که سؤال‌ها را درست پاسخ بدهد و زودتر رمز جدول را پیدا کند.

ابتدا از گروه الف می‌برسم و بعد هم از گروه ب.

سؤال‌های گروه الف:

۱. خانه‌های خدا بر روی زمین چه نام دارند؟ مساجد (۱، ۸، ۱۲ و ۱۴)
۲. کدام سوره به معنی برتر است که ذکر آن را در سجده نیز می‌آوریم؟
اعلی (۵، ۷ و ۶)
۳. یکی از جنگ‌های پیامبر ﷺ با قوم یهود چه نام داشت؟
تبوک (۱۱، ۳، ۱۰ و ۹)
۴. اولین آیه سوره قلم چیست؟
ن (۱۳)

سؤال‌های گروه ب:

۱. لقب امام نهم الشیعه چیست؟
جواد (۳، ۱۳، ۱۰ و ۸)
۲. به بندگی و پرستش خداوند یکتا چه می‌گویند؟
عبادت (۱۲، ۷، ۴، ۹ و ۲)

علی (۱۱، ۶ و ۵)

۳. امام اول شیعیان چه نام دارد؟

(۱)

۴. اولین حرف الفبای فارسی چیست؟

گروه الف باید حرف اول را نوشته را سه تا سه تا بشمارد و گروه ب هم باید حرف اول را نوشته و دو تا دو تا بشمارد تا به پیام جدول برسند.

پیام گروه الف:

«اَذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ»

پیام گروه ب:

«أَجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ»

چه کسی می‌تواند معنای آیه‌ها را حدس بزند؟

جواب گروه الف: مرا بخوانید تا اجابت کنم شما را.

جواب گروه ب: دعا کننده را اجابت می‌کنم.

حالا یک بار آیه‌ها و ترجمة آن‌ها را به کمک هر دو گروه قرائت می‌کنیم. با تشکر از هر دو گروه. حالا نوبت مرحله بعدی مسابقه دو گروه است که «حدس کلمه» می‌باشد.

روی این کارت‌ها چه کلمه‌ای می‌بینید؟ حدس بزنید

پشت این کارت، کارت‌های دیگری هم هست که هر گروه اگر کلمه مورد نظر ما را که حرف آن نمایان شده است، درست حدس بزند یک امتیاز می‌گیرد. گروه برنده گروهی است که امتیاز بیشتری بگیرد.

کارت اول: امید

دعا باید با ایمان به خدا و پیامبران و امامان معصوم ع باشد.

کارت دوم: ایمان

حالا به یک حکایت توجه کنید

خاندانی در بنی اسرائیل بودند که هر وقت ۴۰ شب عبادت کرده و بعد دعا می‌کردند، دعايشان مستجاب می‌شد. ولی یکی از آن‌ها ۴۰ شب عبادت کرد و بعد دعا کرد، ولی دعايش مستجاب نشد. نزد حضرت عیسی ع رفت و گله کرد. او از حضرت عیسی ع خواست که برایش دعا کند. حضرت عیسی ع وضو گرفت و نماز خواند و پس از نماز برای او دعا کرد. خداوند به حضرت عیسی ع وحی کرد که آن بنده من از غیر راهش مرا می‌خواند. او در دلش نسبت به نبوت تو شک دارد. بنابراین اگر او آن قدر مرا بخواند که گردنش بریده شود و انگشتانش بریزد، دعايش را اجابت نمی‌کنم. این خبر را حضرت عیسی ع به آن مرد داد. آن مرد توبه کرد. حضرت عیسی ع هم از خدا خواست که توبه او را بپذیرد. بالاخره دعای او هم مستجاب شد.^۱

بعد از این که امام محمد باقر ع این داستان را برای محمد بن مسلم تعریف کرد به او فرمود: «مَثَلٌ مَا أهْلُ بَيْتِ نَبِيٍّ هُمْ مُثَلُ حَضْرَتِ عِيسَى ع اسْتَ».»

کارت سوم: اخلاق

دعا باید با اخلاق باشد.

۱. مربی کارت‌ها را به ترتیب اول، دوم و... مرتب می‌کنند. سپس یک کارت سفید روی کارت‌ها می‌گذارد به نحوی که کارت پشت سری نمایان نباشد. برای هر گروه کارت روی آن را کمی کنار می‌کشد که یک حرف اول یا آخر جواب و کلمه مورد نظر پیدا شود تا دانش‌آموزان حدس بزنند روی کارت چه کلمه‌ای نوشته شده است. اگر درست حدس زدند، یک امتیاز می‌گیرند.

۲. اصول کافی، ج ۱، ص ۴۰۰.

کارت چهارم: صلوات

اگر قبل و بعد از دعا صلوات بفرستیم، دعا زودتر

مستجاب می‌شود.

کارت پنجم: قلب شکسته

اگر دعا با قلب شکسته باشد، زودتر مستجاب

می‌شود.

کارت ششم: مال حلال

دعا باید با مال و غذای حلال باشد.

شخصی به محضر حضرت رسول ﷺ شرفیاب شد و عرض کرد: «یا رسول الله! از خداوند بخواه، که دعای مرا مستجاب کند.» پیامبر ﷺ فرمود: «اگر می‌خواهی دعای تو مستجاب شود تلاش کن درآمدت از راه حلال باشد و مالت را پاک کن و حرام نخور.^۱»

کارت هفتم: شکر

دعا باید با شکر و حمد و سپاس خدا همراه باشد.

کارت هشتم: دیگران

در دعا دیگران را هم دعا کنیم، مثل پدر و مادر

و همسایه‌ها. مثل حضرت زهرا(س) می‌فرماید:

«الجار ثم الدار؛ یعنی اول همسایه‌ها را دعا کنیم و

بعد خودمان را^۲.»

با تشکر از گروه برنده که با یک صلوات زیبا تشویقشان می‌کنیم.

۱. سفینه البحار، ج ۱، ص ۴۴۸.

۲. متنهی الامال، ص ۱۳۳.

به همراه این دوستان شعر دعا را می خوانیم.

باز هنگام غروب، لحظه پاک دعا
می وزد بوی اذان در میان کوچه ها
می روم پهلوی حوض، باز می گیرم و ضو
چونکه دارد با خدا، این دل من گفتگو
می شوم گرم نماز، بر سر سجاده ام
من برای پر زدن باز هم آماده ام^۱

دوستان هر دو دست خود را بالا بگیرند تا دعا کنم.
دعای آخر: خدای مهر بان! به ما توفیق دعا کردن عنایت بگردان. آمين
دعای سلامتی امام زمان را همه با هم زمزمه می کنیم.

۱. در خاتمه مربی شعر را به سبک باز هم مرغ سحر... برای دانشآموزان می خوانند و آنها تکرار می کنند.

نام درس:

لباس عزت

موضوع:

احکام

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با آثار و فواید حفظ حجاب در زندگی و جامعه آشنا می‌شوند.

اهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. جایگاه زن در اسلام؛
۲. وجوب پوشش برای زنان؛
۳. آثار و فواید حجاب.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان انتظار می‌رود بعد از درس نسبت به مسئله حجاب حساسیت بیشتری داشته و خود را از نامحرم بپوشاند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (شعر، راز گل، جدول، کارت و داستان)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو(تحته و گچ) و کارت

کیمِ کل کل کل کل کل کل

لباس عزت

خداوندا تویی پروردگارم
همه از توست یا رب هر چه دارم
چگونه شکر این نعمت گزارم
که در دل پرتو مهر تو دارم

به نام خدا، خداوند مهربانی‌ها و سلام به شما دانش آموزان در گرمای تابستان!
امیدوارم خوب و سالم باشید و اوقات تابستانی خوبی را سپری کرده باشید.
می‌خواهیم برنامه را با گل آغاز کنیم. پس اجازه دهید من این شاخه گل زیبا را
درون لیوان آب قرار دهم تا پژمرده نشود و به کلاس حال و هوای تازه‌ای ببخشد!
به این شعر توجه کنید و بگویید «گل» چند بار تکرار شده است:

وقتی که باغ لخت و خالی
پیراهنی از گل به تن کرد
وقتی که باران بهاری
دشت و بیابان را چمن کرد

۱. مریبی با خود شاخه گلی زیبا به کلاس می‌آورد و آن را درون یک لیوان و یا... قرار می‌دهد.

وقتی که نور گرم خورشید
بر خاک سرد و خفته تایید
وقتی که در صبح بهاری
از چشم گل، شبنم تراوید
وقتی که آب پاک چشم
در باغ و صحراء گشت جاری
وقتی که خندیدند در باغ
گل‌های زیبای بهاری
دیدم ز تو صدها نشانه
در چهره‌ی زیبای دنیا
دیدم تو را، هر لحظه هر جا
آه ای خداوند توانا^۱

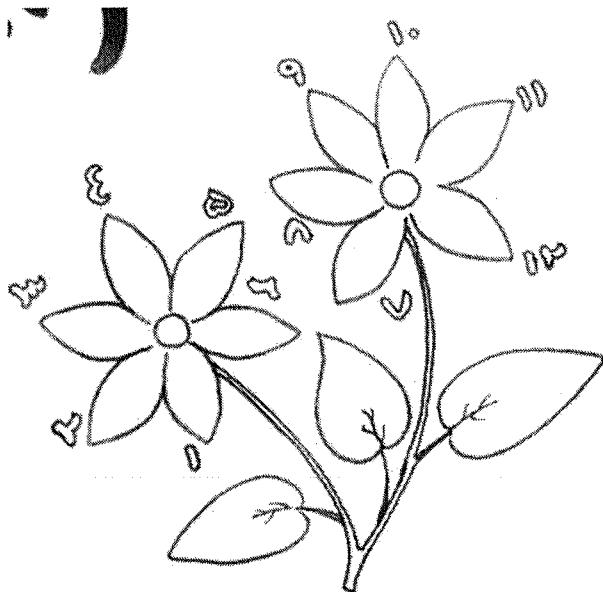
بله! همان طور که دوستتان گفت؛ سه بار کلمه «گل» تکرار شده بود.
من از خودش می‌خواهم که نام سه گل را که به نام پیامبران الهی و یا منسوب
به اولیای خداست، نام ببرد:

گل محمدی گل داوید گل بابا آدم گل نرگس

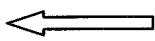
حالا که صحبت از گل شد، می‌خواهم با یک گل دیگر هم آشنا شویم. پس
اجازه دهید من یک گل بکشم و سؤال‌هایی از شما بپرسم تا با قرار دادن حرف
اول و آخر پاسخ‌ها درون گلبرگ‌ها با این گل آشنا شویم.^۲

۱. جعفر ابراهیمی (شاهد)، پله پله تا خدا، ص ۴۱.

۲. توجه کنید که فقط حرف اول و آخر پاسخ‌ها درون گلبرگ‌ها قرار می‌گیرد.

سؤال‌ها:

۱. پیامبران به عربی چه می‌شود؟
(۱۰ و ۵)
۲. کدام سوره در قرآن است که در آن عیب‌جویان سرزنش شده‌اند؟
۳. نام سرزمین قوم ثمود چیست?
(۶ و ۷)
۴. کدام صفت از صفات خدا به معنای برتر، عالی‌تر و دارنده مقامات بسیار
عالی می‌باشد?
(۱ و ۸)
۵. کدام سوره‌ای نام زنبور عسل می‌باشد?
(۱۱ و ۲)
۶. کدام امپراتوری قدیم است که در قرآن در باره پیروزی و شکست آن
از ایران سخن گفته شده است?
(۴ و ۳)

۱. پاسخ‌ها عبارتند از: انبیا، همزه، حجر، عالی، نحل، روم.

با تشکر از همه شما! حروف را بر طبق شماره گلبرگ‌ها کنار هم قرار دهید تا
به پیام این گل برسید.
بله! المَرْأَةُ رِيحَانَةٌ^۱
طبق کلام امیر المؤمنین علیه السلام: «زن گل است.»

یک سؤال:

حالا که وجود یک زن و دختر مثل گل است، بهترین راه حفظ این گل
چیست؟

ب

ل

به نظر شما، فایده پوشش چیست؟

اگر اجازه دهید از قرآن کمک بگیریم:

۱. برای حفظ از == سرام و گرام، فرب و ناداب
چی؟ سرما و گرما، برف و باران.

۱. نهج البلاغه، نامه ۳۱، ص ۵۳۶. با ترجمه مرحوم دشتی.

اگر یکی از شما سوره نحل و آیه ۸۱ را بیاورد و با ترجمه آن را برای ما
بخواند، کلام قرآن را می‌فهمیم؟
 «وَ جَعَلَ لِكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيَّكُمُ الْحَرَّ ...»
 برای شما پیراهن‌هایی آفرید که از گرما حفظ می‌کند ...
 ۲. برای حفظ == ت ف ع و ای ح
 بله، عفت و حیا

من ترجمه آیات قرآن را روی کارتی نوشتام. از دوستtan می‌خواهم
برای ما بخواند. البته نقطه ندارد که شاید خواندنش قدری سخت باشد.^۲
 ای پیامبر! به مردان مؤمن بگو چشم‌های خود را از نگاه نامحرمان—
 بپوشانند و عفاف خود را حفظ کنند. این برای آنان پاکیزه‌تر است و خدا
 از آنچه انجام می‌دهند آگاه است و به زنان با ایمان بگو چشم‌ها را از نگاه
 ناروا بپوشانند و محفوظ دارند.
 از دوستtan می‌خواهم نوشته پشت کارت را هم بخواند.^۳
 دخترم؛ جرالدین!

هیچ کس و هیچ چیز را در این جهان نمی‌توان یافت تا شایسته آن
باشد که دختری ناخن پای خود را برای آن عریان کند. بر亨گی بیماری
عصر ما است.

انسان باش، پاکدل و یکدل ... گرسنه بودن، صدقه گرفتن و در فقر
مردن، هزار بار قابل تحمل تر از بی‌عاطفه بودن است.^۴

۱. قرآنی با ترجمه به یکی از بچه‌ها می‌دهیم تا آیه مورد نظر را بخواند.
۲. ترجمه سوره نور آیات ۳۰ و ۳۱ را درون کارت ۱۰×۲۰ بدون نقطه می‌نویسیم تا دانش‌آموز بخواند که در صورت وقت داشتن می‌توانیم آیات رانیز بخوانیم.
۳. پشت همان کارت جمله‌های زیر نوشته می‌شود تا دانش‌آموز بخواند
۴. آخرین تصویر چارلی، ص ۷۹ برای ریحانه، ص ۱۲۰ محمود اکبری.

فهمیدید این جمله‌ها از چه کسی بود؟

بله، این جمله‌ها بخشی از نامه چارلی چاپلین، کمدین مشهور جهان به دخترش بود.

۳. برای حفظ = زی ی ا ب ، وراق

زیبایی - وقار

خداآوند در آیه ۲۶ سوره اعراف می‌فرماید: ای فرزندان آدم! برای شما لباسی فرستادیم.... در ادامه سؤال‌هایی را از شما می‌برسم و پاسخ‌ها را در جدول قرار می‌دهم تا ببینم ادامه کلام خدا چیست؟^۱

سؤال‌ها:

۱. چهارچرخی که سوارش می‌شویم، چه نام دارد؟

ماشین (۲۷، ۲۶، ۱۴، ۲۰ و ۲۴)

۲. دختر حلیمه و خواهر رضاعی پیامبر که پیامبر به او احترام زیادی می‌کرد، چه نام داشت؟

شیما (۱۳، ۱۰، ۱۸ و ۲۸)

۳. حرم شیرزن کربلا در کدام شهر قرار دارد؟

شام

۴. کدام زن حافظ قرآن و خدمتکار حضرت زهرا بود؟ سما (۶، ۹ و ۲۹)

۵. آن چیست هم انسان دارد و هم ماشین؟

دنده (۲، ۱۵، ۱۶ و ۲۱)

۶. دختر عرب؟

توب (۱۱، ۱۲ و ۲۵)

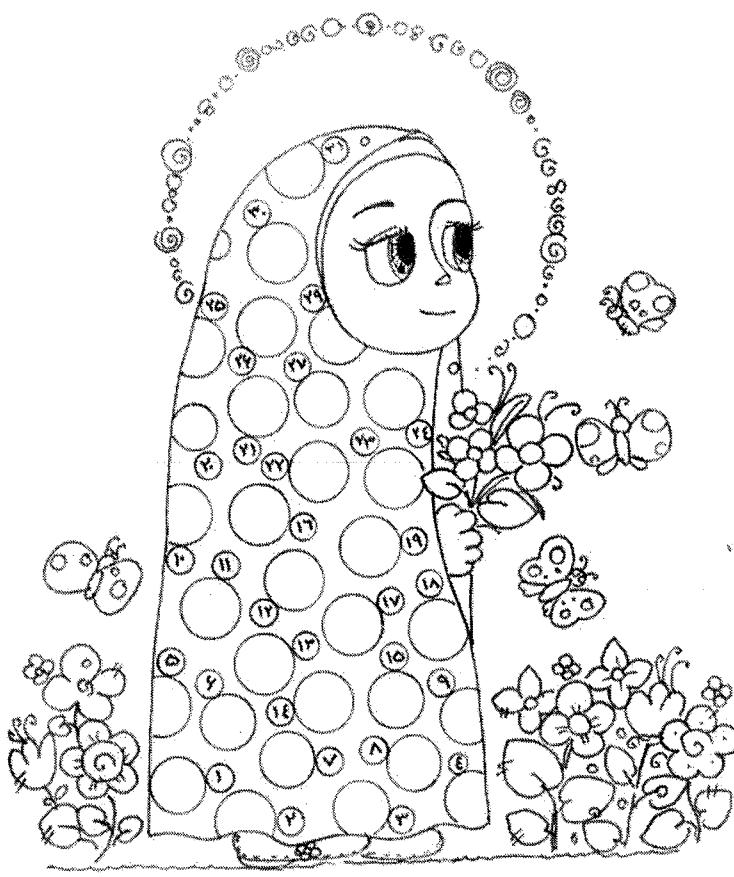
زیور

۷. فوتبالیست به چه چیزی هد می‌زند؟

۸. به زینت و هر آنچه که وسیله آراستگی است، چه می‌گویند؟

زیور (۲۲، ۲۳، ۱۷ و ۷)

۱. جدولی ۳۰ خانه‌ای لازم است طراحی شود.

حالا اگر حرف‌ها را کنار هم قرار دهید پیام به دست می‌آید.
بله، خداوند می‌فرماید: لباسی برای شما فرستادیم که بدن شما را می‌پوشاند و
مایه زینت شماست.

«**يَا بَنِي آدَمْ قَدْ أُنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِيَاسِأُ يُوَارِي سَوَاتِكُمْ وَ رِيشًا**»
پوشش مناسب و داشتن حجاب، گل وجود زن و دختر مسلمان را از آسیب‌ها و
خطرات بیمه می‌کند. حجاب چون صدفی است که مروارید وجود زن را هم حفظ
می‌کند و هم زیبا نگه می‌دارد.

همان گونه که یحیی مازنی می‌گوید: چند سالی بود که در همسایگی حضرت علی^{علیہ السلام} زندگی می‌کردم و از لذت همسایه بودن با این امام مهربان در پوست خود نمی‌گنجیدم. ولی به خدا قسم در تمام این مدت نه چهره زینب کبری، دختر حضرت را دیدم و نه صدایش را شنیدم. هر زمانی که حضرت زینب قصد زیارت قبر جد بزرگوارش، پیامبر اکرم^{صلی الله علیه و آله و سلم} را می‌کرد، شبانه حرکت می‌کرد، در حالی که امام حسن^{علیہ السلام} از طرف راست و امام حسین^{علیہ السلام} از طرف چپ و خود حضرت امیر^{علیہ السلام} از جلو او را همراهی می‌کردند.

وقتی به نزدیک قبر می‌رسیدند، امام علی^{علیہ السلام} چراغ را خاموش و یا کم سو می‌کرد. حتی یک بار امام حسن از پدرش راز این کار را جویا شد و سؤال کرد چرا چراغ را کم نور می‌کنی؟ حضرت پاسخ داد: «تمی خواهم چشم بیننده‌ای به خواهرت بیفتدم، یا نمی‌خواهم احدی چشمش به قامت خواهرت زینب بیفتدم!» اگر به داستان خوب توجه کنید این پرسش به ذهن خطور می‌کند که پس یک زن و دختر نمی‌تواند در میدان‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی نقش فعالانه ایفا کنند؟ می‌تواند، ولی بنا به تعبیر شهید مظلوم آیه‌الله بهشتی: «به شرطی که لباس رزمش و کارش عفتش باشد.»

مانند خود حضرت زینب که در صحنه کربلا با حضور بی‌نظیرش و حتی پس از واقعه کربلا با حفظ عفاف از خویش و سایر زنان، اسلام را جانی دوباره بخشید. در این قسمت از دوستان می‌خواهم قطعه شعری را برای ما بخواند.^۲

۱. عوالم، ج ۱۱، ص ۲۲۳..

۲. مریم می‌تواند از قبل با یکی از دانش‌آموزان هماهنگ کند تا شعر را دکلمه کند و یا خودش بخواند.

تاج افتخار

تارو پودش با تو می گوید سخن	بشنو از چادر که در توصیف زن
تا شرافت را به عصمت بافته	تارو پودم از شرافت تافته
دختران دُرّند و چادر چون صدف	در کلاس حفظ تقوا و شرف
زانکه زن را زینت زن چادر است	بهترین سرمایه‌زن، چادر است
دختران را هست تاج افتخار	حفظ چادر در سرای اقدار
رو سفیدی نزد زهرا می‌کند	حفظ چادر، سد فحشا می‌کند
حافظ گل از هجوم خارهاست	حفظ چادر چاره‌ساز کارهاست
دست رد بسر سینه نامحرم است ^۱	حفظ چادر زخم‌ها را مرهم است

خدایا! بر دختران و پسران ملباس حیا و عفت و بر زنان و مردان ملباس خوشبختی و
مهر بانی و بر بیماران ملباس سلامتی پیوشان.

۱. بهشت جوانان، حسن حیات‌بخش، ص ۲۶۰ / دختران پندها و هشدارها، محمود اکبری، ص ۱۰۷.

نام کدرس:

سفرهای آسمانی

نمودار:

احکام

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با احکام و آداب مسافرت و زیارت آشنا می‌شوند.

اهداف چریکی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. اهمیت و آثار سفر؛
۲. احکام و آداب سفر و زیارت.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان انتظار می‌رود بعد از درس در هنگام مسافرت و زیارت آداب و احکام آن را به جا آورند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (کارت، خط فانتزی، بازی با کلمات، جدول و حروف اول و آخر)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو(تحته و گچ) و کارت

سُمَّا مُلْكُ الْعَالَمِ

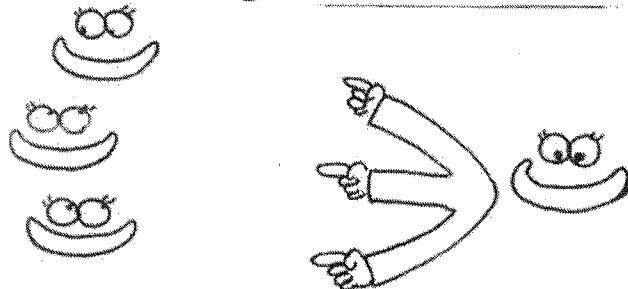
سفرهای آسمانی

تو رامی شناسم	تو آیینه هستی
دلت صاف و روشن	تو بی کینه هستی
تو بموی گل یاس	تو آب روانی
تو خیلی بزرگی	تو یک آسمانی
بهارم تو هستی	تو که بی ریابی
تو رامی شناسم ^۱	خدایی خدایی ^۱

سلام، سلام نام خداست. سرآغاز سخن و دوستی‌ها با سلام آغاز می‌شود.
سلام بر شما!

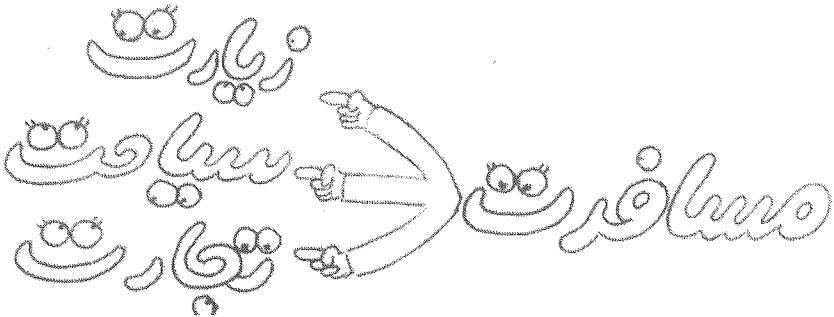
خوب دوستان! فکر می‌کنید چه برنامه‌ای برای شما داریم. اگر می‌خواهید
بدانید بهتر است به این نوشه‌ها دقت کنید.

به نظر شما این ^۴(ت) چه کلمه‌هایی را تشکیل می‌دهند؟

۱. جعفر ابراهیمی / شاهد.

بله، امام صادق ع می‌فرماید^۱: مسافرت باید برای سه چیز باشد:

بله دوستان عزیز! مطابق فرمایش امام صادق مسافرتی که بیهوده باشد، سودی ندارد و انسان به منافعش هم دست پیدا نمی‌کند. منظور امام ع از این بیان این است که مسافرت باید هدفمند و با برنامه‌ریزی باشد تا به هدف بزرگی که می‌تواند هر چیز خوب باشد، برسیم و به نتیجه دلخواهمان از سفر نایل شویم.

حالا می‌خواهید بدانید این مسافرت که خیلی از ماهها دوست داریم انجام بدھیم، چه فایده‌هایی دارد؟ بله، پس به این کارت‌ها دقت کنید^۲.

کارت اول:

عنوان: **فواید سفر**

از فایده‌های مسافرت، شما چه چیزی را حدس می‌زنید؟ بله، **سلامتی**

۱. محمد باقر مجلسی، حلیه المتقین، باب سفر، ص ۲۹۷، به نقل از حکمت آل داود، انتشارات حسینی، تهران، ۱۳۷۵.

۲. مریمی کارت‌های مریبوط به فواید سفر را آماده نگه می‌دارد. ابتدا پشت کارت‌ها و سپس کارت‌ها را یک به یک نشان می‌دهد.

دوستان! مسافرت رفتن موجب سلامتی و نشاط انسان می‌شود. پیامبر اسلام ﷺ می‌فرماید: «سَافِرُوا تَصْحُّوا؛ سفر کنید، سالم می‌شوید!».

بسیاری از پزشکان هم برای خیلی از بیماری‌ها سفارش می‌کنند که این بیمار را به مسافرت و جاهای خوش آب و هوا ببرید تا بهبودی پیدا کند.

خوب کارت بعدی. حدس بزنید چه فایده دیگری مسافرت دارد؟

بله، دوستان جدید

انسان می‌تواند بهترین دوست خودش را در مسافرت پیدا کند. لابد این مثل را هم شنیده‌اید که می‌گویند، دوستانتان را در سفر بشناسید. مسافرت خودش یک امتحان بزرگ برای شناخت دوستان قدیمی و همچنین پیدا کردن دوستان جدید است. سول خدا ﷺ می‌فرماید: «اول رفیق پیدا کن و بعد به مسافرت برو.»^۱

دوستان! حدس بزنید مسافرت دیگر چه فایده‌ای دارد؟ بله، کسب تجربه.

۱. حلیه‌المتقین، باب سفر، ص ۲۹۷

۲. همان، ص ۳۰۷

اگر مسافرت رفتن همراه با برنامه‌ریزی و هدفمند باشد، موجب این می‌شود که تجربه جدید و تازه‌ای را انسان پیدا کند و این خود اثر و فایده خیلی مهمی است. همین که انسان با پدیده‌های جدید، وقایع جدید، اقوام دیگر و سرزمین‌های جدید آشنا می‌شود، برای انسان درس‌های بزرگی به همراه دارد که بر تجربیات و معلومات او می‌افزاید. قرآن کریم هم در این مورد می‌فرماید: «**قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ**» بگو در زمین سیر کنید و بنگرید چگونه است، سرانجام کار گنهکاران^۱

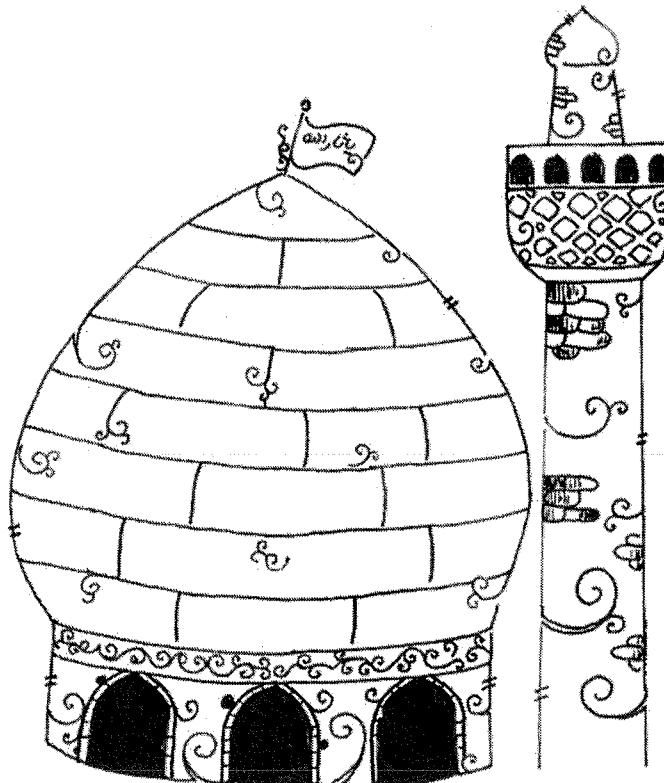
شاعر گران‌قدر سعدی علیه الرحمه می‌گوید: «بسیار سفر باید تا پخته شود خامی^۲»

گفتیم؛ یکی از اهداف مسافرت، زیارت است. خیلی از ما دوست داریم تا به زیارت امام علی بن موسی‌الرضا علیهم السلام یا زیارت سایر امامان (علیهم السلام) امامزادگان (س) برویم. ثواب بسیاری هم دارد. چه افرادی که به زیارت امامان (علیهم السلام) یا امامزادگان (س) رفتند. خداوند به واسطه فیض و فضیلت آنان حاجت آنان را روا ساخته است.

یکی از همین انسان‌های با فضیلت و با کرامت، امام حسین علیهم السلام است. علاقه‌مندان زیارت بارگاه ملکوتی اش برای رفتن به پابوس حرمش، سراز پا نمی‌شناسند. در این قسمت برنامه، جدولی داریم که آن را با جواب به پرسش‌ها پُر می‌کنیم تا ببینیم که پیامبر اسلام صلوات الله علیه و آله و سلم در مورد فضیلت زیارت امام حسین علیهم السلام چه می‌فرماید.

۱. نمل / ۶۹.

۲. کلیات سعدی،

۱. چه ماهی، ماه حزن و اندوه اهل بیت رسول خدا است؟
محرم (۱۶، ۹، ۳ و ۲۱)
۲. کدام رکن نماز را در پایان زیارت عاشورا انجام می‌دهیم؟
سجده (۱۳، ۱۱، ۱۲ و ۱)
۳. کدام واژه به معنای همراهی و کمک کردن است؟
باری (۸، ۴، ۷ و ۱۴)
۴. کدام واژه به معنای بندگی و پرستش نمودن است؟
عبدات (۵، ۲۰، ۲، ۲۳ و ۱۹)

۵. کدام صفت از صفات خداوند متعال به معنای بسیار پوشاننده است؟

ستار(۲۲، ۱۸، ۱۷ و ۱۵)

۶. ضمیر سوم شخص مفرد غایب چیست؟ او (۱۰ و ۶)

جواب‌های صحیح داخل جدول قرار داده شد. به نظر شما، رسول خدا^{علیه السلام} در مورد ثواب و فضیلت زیارت امام حسین^{اللهم阿} چه می‌فرماید؟ آفرين، اگر حروف داخل جدول را بنویسیم و ۶ تا عطا بشمریم، در پایان جمله‌ای زیبا از رسول خدا^{علیه السلام} در مورد ثواب زیارت امام حسین^{اللهم阿} به دست می‌آید.

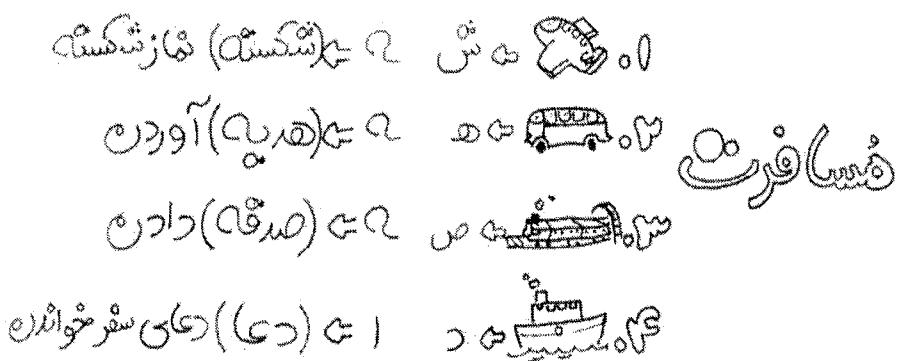
هر دعایی در حرم او مستجاب است.

دوستان خوب از زیارت امام حسین^{اللهم阿} آن قدر ثواب دارد که اگر هر دعایی در حرم آن حضرت کنیم، به خاطر وجود نازنین امام حسین^{اللهم阿}، خداوند متعال دعاهای ما را مستجاب خواهد کرد. ان شاء الله که خداوند این سعادت را نصیب همه ما کند که از زایران آن حضرت باشیم و در حرم شریف آن حضرت نماز بخوانیم و دعا کنیم.

خوب، دانش آموزان عزیز! وقتی خواستیم به مسافرت برویم، آدایی را باید رعایت کنیم. من در اینجا حرف اول و آخر را مقابل کلمه مسافرت و زیارت می‌نویسم و از شما می‌خواهیم که حدس بزنید.

۱. مریپی چند دقیقه‌ای به دانش آموزان فرصت می‌دهد تا رمز و ترکیب حروف به جواب برسند، در صورت امکان به پاسخ دهنده هدیه‌ای داده شود.

۲. به نقل از مقاتیح الجنان، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ص ۸۴۵، چ ۱۳۷۵.

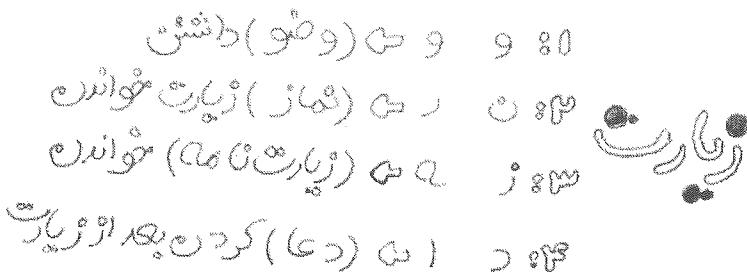
ش: بله، شخصی که مسافر است و از حد ترخص (مسافت شرعی) گذشت، نمازهای ۴ رکعتی را باید ۲ رکعتی بخواند، بچه‌ها حواستان باشد یک موقع نماز صبح را هم شکسته نخوانيد!

ه: مستحب است با خودمان از سفر هدیه بیاوریم. بله، در روایات زیادی داریم که مستحب است شخص مسافر هدیه‌ای برای خانواده‌اش بیاورد، هر چند اندک و ناچیز باشد.

ص: مستحب است شخص مسافر قبل از مسافرت برای رفع بلا و حوادث صدقه بدهد.

د: خواندن دعای سفر، امام رضا علی‌الله‌ السلام، بسم الله آمنت بالله، توكلت على الله ماشاء الله ولا حول ولا قوه الا بالله.

خوب به نظر شما وقتی می‌خواهیم به زیارت برویم و وارد حرم امام علی‌الله‌ السلام یا امامزاده‌ای شدیم، چه کارهایی باید انجام بدھیم؟

و: اول این که با وضو باشیم. به جهت این که وارد یک مکان شریف و محترم شده‌ایم و مستحب است با وضو وارد شویم.

ن: دو رکعت نماز بخوانیم و هدیه کنیم.

ز: بله، رویروی ضریح می‌ایستیم و زیارت نامه می‌خوانیم.

د: در آخر زیارت، اگر حاجتی داریم، زیر لب آن را زمزمه می‌کنیم. آن مقام شریف و بزرگوار را واسطه قرار می‌دهیم و خداوند را به حق آن مقام قسم می‌دهیم. تا حاجاتمان را برآورده بسازد. ان شاء الله که زیارت همه قبول باشد و دعاها یتان هم مستجاب.

در پایان از همین مکان سلامی از راه دور به امام حسین العلیہ السلام می‌دهیم و از خداوند می‌خواهیم که در دنیا زیارتی و در آخرت شفاعتش را نصیب ما فرماید:

السلام علیکَ يَا أبا عبدِ الله

السلام عليكَ يابن رسول الله

السلام على الحسين و على علي بن الحسين و على اولاد الحسين و على اصحاب الحسين

اخلاق

ناظم درس:

فکر نو

نموده کسری عی：

اخلاق

هدف گلایی:

دانشآموزان در این درس با چگونگی رسیدن به هدف‌های زندگی آشنا می‌شوند.

اهداف بزرگی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. عوامل پیشرفت و خلاقیت؛
۲. بلند همتی عامل پیروزی؛
۳. مشورت و آثار آن؛
۴. آثار تقسیم وقت در زندگی.

هدف و فتاوی:

از دانشآموزان انتظار می‌رود که با دقت در جهان هستی و استفاده بهینه از وقت در زندگی به اهداف از پیش تعیین شده خود برسند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (جدول، بازی با کلمات «اول و آخر»، راز دایره و حکایت)

وسایه‌های آموزشی:

تابلو (تحته و گچ)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فکر نو

به نام آن که هستی، نام ازو یافت فلک جنبش، زمین آرام ازو یافت
عزیزان! سلام
حالتان چطور است؟ ان شاء الله که همیشه سرحال و شاد باشید.
با دقت به کلمه‌های زیر توجه کنید.
چه ارتباطی بین کلمه‌های راست و چپ برقرار است؟
آیا می‌توانید حدس بزنید؟

رادار	چشم
هوایپیما	وال
دوربین عکاسی	خفاش
زیر دریایی	لاک پشت
زره	پرندگان

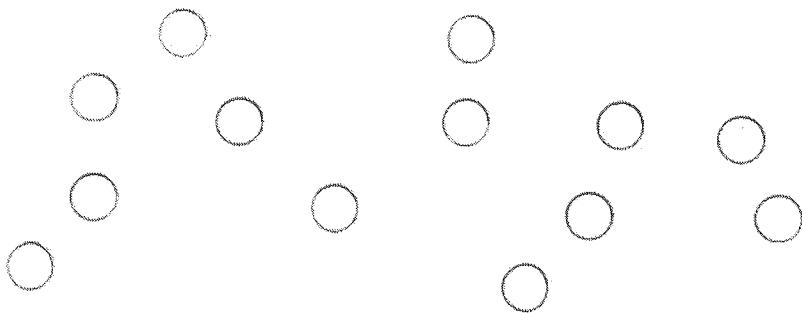
دoustan من! انسان با مشاهده دقیق مخلوقات خداوند، طبیعت، حیوانات و...
دست به ابتکار زده و بسیاری از مشکلات بشر را حل نموده است. به عنوان مثال
با مشاهده دقیق دریافته است که خفاش برای خروج از یک سوراخ از خود صدا
تولید می‌کند. وقتی صدا با سطوح مختلف برخورد کند، موجب بازگشت امواجی از
این سطوح به خفاش می‌شود. در نتیجه خفاش راه خروج خود را از سوراخ پیدا
می‌کند. انسان هم با استفاده از این مشاهده موفق به اختراق رادار شد.

خوب بچه‌ها! چه کاری یک ساعت آن برابر با یک سال عبادت است؟
بله، تفکر.

پیامبر ﷺ می فرماید: «ساعتی اندیشیدن و تفکر بهتر از یک سال عبادت است.» نکته دیگری که در بحث نوآوری پس از مشاهده دقیق مهم است، نیاز انسان به تفکر است. چرا که تفکر صحیح انسان را به اهدافش نزدیک می کند. چه بسا دانشمندانی که در روال زندگی خود با مشکلاتی مواجه شده و با ساعتی تفکر و اندیشیدن دست به نوآوری در امور خود زده اند.

ما هم اکنون در زندگی مادی و معنوی خود از نوآوری های آنان بهره های فراوان برده ایم. به عنوان مثال مرحوم علامه طباطبائی، با هزاران ساعت تفکر، کتابی به نام «المیزان» نوشته که به فرموده برخی از دانشمندان هنوز برای این تفسیر، نظیری نیامده است. یک دوره از آموزه های اسلام در این تفسیر آمده است و موجب هدایت بسیاری از انسان ها شده و خواهد شد.

دوستان من! با یک بازی راز دایرہ چطورید؟ من دایرہ هایی را روی تخته می کشم. سؤال هایی از شما می پرسم و پاسخ آن ها را داخل دایرہ ها می نویسم. آماده هستید؟

ارگ

۱. کدام بنای تاریخی بم با زلزله فرو ریخت؟

رصد

۲. به دیدن ستارگان و آسمان در شب چه می گویند؟

رابط

۳. به متصل کننده چه می گویند؟

لب

۴. خندان چه چیزی به صورت زیبایی می بخشد؟

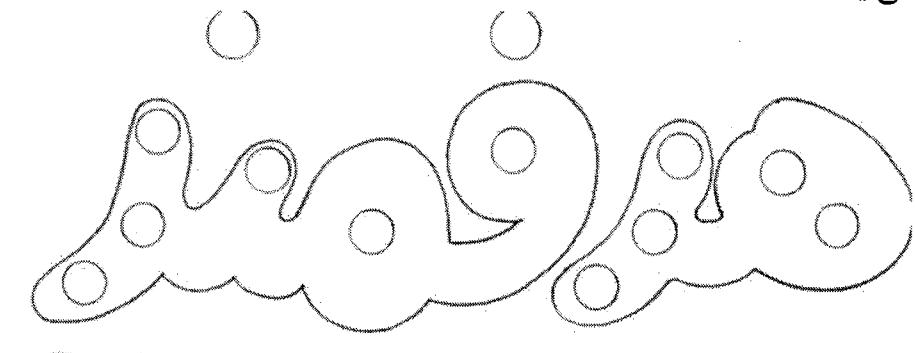
چای	۵. نوشیدنی داغ چه نام دارد؟
زیست‌شناسی	۶. نام علمی که در باره موجودات زنده بحث می‌نماید؟
هوس	۷. هوا و.... انسان را نابود می‌کند.
تباهی	۸. به خرابی و فساد چه می‌گویند؟
بال	۹. پرنده با چه پرواز می‌کند؟
نقد	۱۰. ضد نسیه چیست؟
هاشم	۱۱. پیامبر ﷺ از کدام خاندان است؟
تب	۱۲. مقدمه سرما خوردگی چیست؟
آسایش	۱۳. کدام واژه به معنای راحتی است؟

حالا بباید با هم رمز کلمه‌های داخل دایره‌ها را پیدا کنم.

یک راهنمایی: از حرف اول و آخر کلمه‌ها کمک بگیرید.

احسنست! بچه‌های زرنگ و باهوش! این فرمایش امام اول ما شیعیان است: «اگر در طلب چیزی هستی، بلند همت باش^۱

خوب حالا دایره‌ها را به هم وصل کنیم تا مشخص شود چه کلمه‌ای به دست می‌آید.

راز دایره‌ها چه شد؟ بله، هدفمند

بچه‌ها آیا می‌دانید که دو صفت هدفمندی و بلند همتی از ابزار نوآوری و شکوفایی است. کسی که در زندگی هدفمند باشد، برای رسیدن به هدف خود تلاش می‌کند و با همتی بلند به آن خواهد رسید.

امام علی^{علیه السلام} در زندگی، هدفش اطاعت از پیامبر^{علیه السلام} بود و با بلند همتی هیچ‌گاه باز نماند. از او سؤال کردند که چرا این قدر تلاش می‌کنی؟ فرمود: «می‌خواهم از پیامبر^{علیه السلام} عقب نمانم.»

به قول شاعر:

همت بلند دار که مردان روزگار از همت بلند به جایی رسیده‌اند

بچه‌ها! همه انسان‌ها، ادیسون را برای همت بلندش ستوده‌اند. نقل می‌کنند که وی پس از ۹۹۹ بار شکست موفق به ساخت لامپ گردید. کسی به او می‌گوید: «می‌خواهی برای ده هزار میلیارد بار هم شکست بخوری؟» او پاسخ می‌دهد: «کدام شکست؟ من کشف کردم که نباید از آن طریق لامپ را بسازم و دنبال راه جدید هستم^۱.»

خوب دوست من! چون سال شکوفایی و نوآوری است، یک جدول با هم حل می‌کنیم که همه کلمه‌هایش با حرف «ش» (اولین حرف شکوفایی) شروع شده است. حاضرید؟ بله.

۱. محسن کاظمی، روش‌های موفقیت و خلاقیت، ص ۱۰۱.

ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش

۱. کدام سوره در قرآن به نام خورشید است؟
۲. عدد ترتیبی بعد از پنجم چه عددی است؟
۳. طعم نمک چیست؟
۴. به حیا چه می‌گویند؟
۵. معجزه حضرت صالح چه بود؟
۶. حسن به زبان عبری چه می‌شود؟
۷. پارچه‌ای که دور کمر یا گردن می‌بندند، چه نام دارد؟
۸. به رواندار چه می‌گویند؟
۹. زمستان به عربی چه می‌شود؟
۱۰. به کار بر روی زمین قبل از کشاورزی چه می‌گویند؟
۱۱. حاصل تقسیم صد و بیست بر دو است؟
۱۲. بعد از ۵۹ چه عددی است؟

حالا چه کسی می‌تواند رمز جدول ما را حدس بزند؟

یک راهنمایی: به ترتیب با حرف دوم هر کلمه پیام را بگویید.

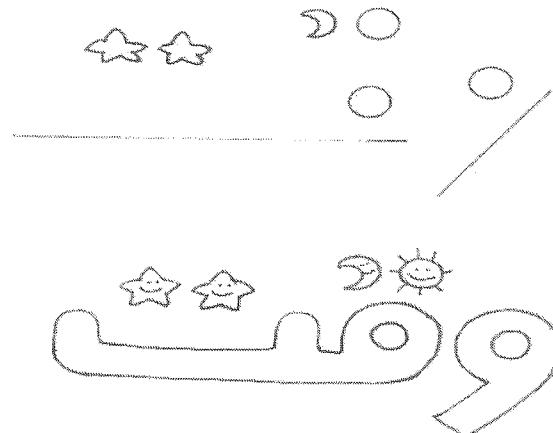
دوستان من! کسی که می‌خواهد دست به نوآوری بزند احتیاج به مشورت با متخصص دارد.

امام علی^ع فرماید: «مشورت کننده بر لبه پیروزی است.^۱

کسی که با متخصص مشورت کند هیچ‌گاه در کار خود شکست نمی‌خورد.

عزیزان! می‌خواهم با یک خورشید و یک ماه و دو ستاره کلمه‌ای بنویسم.

چه کسی می‌تواند این کلمه را حدس بزند؟

بله، استفاده صحیح از وقت یکی از ابزارهای نوآوری و خلاقیت است.

بچه‌ها! امام خمینی(ره) با استفاده صحیح از اوقاتش، انقلابی بزرگ آفرید. با گذشت ۳۰ سال از این انقلاب، جمهوری اسلامی، محکم و استوار بر دل‌ها حکومت می‌کند.

یکی از بستگان امام نقل می‌کند: «امام خمینی ساعات شبانه روز را طوری تقسیم‌بندی کرده بود که هیچ وقت تلف شده‌ای در آن پیدا نمی‌شد. ایشان فاصله‌ای که بعد از نماز ظهر و عصر برای نهار می‌آمد، اگر در این مدت کوتاه چند

دقیقه‌ای فرصت می‌شد، قرآن می‌خواند. گاهی این اوقات کمتر از دو دقیقه بود. ایشان نمی‌گذاشت که حتی لحظه‌ای از عمرشان بیهوده بگذرد. روزی در فرانسه عده‌ای از انقلابیون، فیلمی از برنامه‌های انقلاب را آورده بودند. پیشنهاد شد به امام بگوییم بعد از شام آن را ببینند. من رفتم و عرض کردم که شام آماده است، بیاورم؟ امام فرمود: «ده دقیقه به شام مانده است.»

خوب دوستان من! باید به خدا توکل کنیم و بدانیم که هر نوآوری و خلاقیتی مرهون لطف و عنایت پروردگار است.

ناتم درس:

راه سعادت

مفهوم:

اخلاق

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با مطالبی در باره کار و تلاش آشنا می شوند

آهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می شوند:

۱. آیدای در باره کار و تلاش؛

۲. نمونهای از افراد تلاش‌گر؛

۳. معرفی کارهایی که باید برای آن تلاش نمود؛

۴. ضرر بیکاری و تنبی.

هدف رفتاری:

در پایان درس انتظار می رود دانشآموزان از بیکاری دوری نمایند و به کار و تلاش بپردازنند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (سؤال و جواب، نمایشنامه، جدول، کارت، مسابقه)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (تخته و گچ)، کارت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

رَاهِ سُعَادَةٍ

به نام خدا خالق این جهان به نام خدا خالق آسمان
به نام خدایی که هست مهریان به نام خدا رازق آب و نان
سلام گرم به شما بچههای خونگرم در این هوای خیلی گرم! برای اجرای برنامه
آماده هستید؟
برنامه با یک نمایش شروع می‌شود که به آن توجه کنید و با دقت و هوشیاری
موضوع برنامه را با استفاده از آن حدس بزنید.

(یک نفر به عنوان آسیابان وسط صحنه نشسته و مشغول گرداندن سنگ آسیاب
است. چهار نفر کیسه به دوش وارد صحنه می‌شوند و به صف می‌ایستند. یکی

یکی کیسه‌های گندم خود را به آسیابان می‌سپرند تا آن‌ها را آرد کند. غیر از نفر آخر که کیسه‌ای نیاورده است، بین هر کدام از آن‌ها با آسیابان گفت و گوهایی رد و بدل می‌شود)

اولی: سلام آسیابان! زن و بچه من از گرسنگی طاقت‌شان تمام شده. مقداری گندم از همسایه قرض کردم و آوردم برایم آرد کنید.

آسیابان: چشم، آرد می‌کنم. از قدیم و ندیم گفته‌اند اگر گرسنهای، بار ببر به آسیاب؛ یعنی هر که گرسنه است باید قدمی بردارد و گرسنگی خودش را برطرف کند، نه این که همان جا بنشینند و کاری نکند.

دومی: سلام آسیابان! این کیسه حاصل زحمت من است که در یک فصل آن‌ها را کاشتم و از آن‌ها مراقبت کردم و در فصل دیگر آن را درو کردم. سپس کوبیدم و کاهایش را جدا کردم و الان آورده‌ام تا برایم آرد کنید.

آسیابان: حتماً برایت آرد می‌کنم. به قول فردوسی بزرگ:

کسی را که کاهل بود گنج نیست که اندر جهان سود بی رنج نیست

سومی: (که از همان اول این پا و آن پا می‌کرد و عجله داشت به تندي می‌گويد): آهای آسیابان! زود، زود این گندمها را آرد کن که عجله دارم و بچه‌هایم منتظرم هستند.

آسیابان: کمی آهسته‌تر، چه خبر شده، گندمها که به این زودی آرد نمی‌شود چند روز طول می‌کشد. گندم‌های دیگران هم هستند.

سومی: مگر چه کاری دارد؟ این که سخت نیست، زود زود، همین الان گندم‌هایم را آرد کن تا ببرم.

آسیابان: صبر کن دوست عزیز! چطور گفتی که کار من سخت نیست. من آن قدر این سنگ را چرخانده‌ام که دست‌هایم زخم شده‌اند. آن قدر پشت این سنگ نشسته‌ام و کیسه‌ها را بلند کرده‌ام که کمرم درد گرفته است. تو

فکر می کنی کار بدون زحمت کشیدن هم هست؟ (سومی خدا حافظی
می کند و می رود.)

(چهارمی جلو می آید و چیزی نمی گوید.)

آسیابان: بفرمایید جانم! گندم آورده‌ای؟

چهارمی: نخیر آسیابان، من گندم نداشتم که بیاورم.

آسیابان: چرا مگر تو در مزرعه‌ات گندم نکاشتی؟

چهارمی: نه نکاشتم. آن موقعی که همه با سختی زمین‌هایشان را شخم می‌زدند
و بذر می‌پاشیدند، من راحت نشستم و خوردم و خوابیدم. حالا نمی‌دانم

چه کارکنم واز کجا آرد بیاورم. آمدم تا شما کمک کنید.

آسیابان: من چطور می‌توانم کمک کنم. هر کسی باید برای کارش زحمت بکشد
و تنبلي نکند. بیکار نباشد تا محتاج دیگران نشود. نان را که نمی‌جوند
دهان آدم بگذارند. اگر آدم بگوید که بخور و بخواب کار من است، خدا
نگهدار من است به هیچ جا نمی‌رسد. حالا من یک کتابچه‌ای به تو
می‌دهم. آن را بخوان و درس زندگی ات را یاد بگیر. من هم دیگر خسته
شده‌ام و باید بروم.

(آسیابان و نفر چهارمی در حالی که کتابچه را در دست گرفته است از
صحنه خارج می‌شوند.)

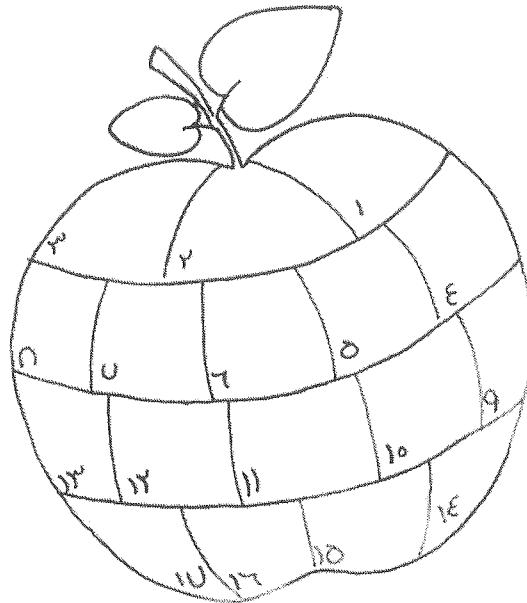
اما مربی، جلوی چهارمی را می‌گیرد و به او می‌گوید: «آیا حاضری این کتابچه را
به اتفاق بچه‌ها با هم ورق بزنیم تا از نوشته‌های آن باخبر شویم؟»
خوب بچه‌ها! قبل از ورق زدن این کتابچه^۱، شما باید موضوع برنامه را فهمیده
باشید. درست است؟ موضوع چیست؟ آفرین! تلاش.

۱. مربی کتابچه‌ای چهارصفحه‌ای درست می‌کند که لازم نیست واقعی باشد، بلکه می‌تواند صوری باشد.

آفرین به شما بچه‌های کوشا و تلاشگر که تنبلی نمی‌کنید و بیکار نمی‌نشینید و نمی‌گویید: «وقت خوردن قلچمامق - وقت کارکردن چلاقم» یا «بخور و بخواب کار من است - خدا نگهدار من است»

خوب کتابچه را ورق می‌زنیم:

در صفحه اول، جدول میوه‌ای قرار دارد، یعنی جدولی که به شکل سیب است. به کمک هم آن را پُر می‌کنیم.

۱. به نرسید آن که زحمتی نکشد. آسانی (۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۴)

۲. پیامبر ذبیح الله که جد بزرگ پیامبر ما بود.

اسماعیل (۸، ۷، ۶، ۵، ۹ و ۱۵)

لال^۱ (۱۰ و ۱)

۳. نمی‌تواند حرف بزند.

نسل (۲ و ۴)

۴. تبار و دودمان.

۱. دو حرف (ال) با هم در خانه ۱۰ قرار می‌گیرد.

پیام جدول که باید ۶ تا عتا حروف آن را بشمارید و کنار هم بگذارید آیه ۳۹ سوره نجم به دست می‌آید:

لَيْسَ لِلنَّاسِ إِلَّا مَا سَعَىٰ

وَإِنَّ سَعِيهِ سَوْفَ يَرَىٰ

چه کسی ترجمه آن را بلد است؟

برای انسان چیزی نمی‌ماند، مگر آن چه را که کوشش کرده و تلاش نموده است و به درستی که نتیجه تلاش خود را می‌بیند و میوه تلاش خود را می‌چیند. شما هم این سبب را بچینید و آن را نزد خود نگهدارید تا همیشه انسان‌های کوشایمانید.

خیلی‌ها بوده‌اند که در تاریخ به میوه تلاش خود، یعنی پیروزی و موفقیت رسیده‌اند. به آن‌ها چه می‌گویند؟

نوابغ و نمونه‌ها که ما چند تا از آن‌ها را در صفحه دوم کتابچه آسیابان می‌خوانیم.

پیامبر کارگری را دید که دستش ورم کرده و آبله زده بود. دست او را بلند کرد و گفت: «آتش دوزخ هیچ‌گاه این دست را نمی‌سوزاند. این دستی است که خدا و پیامبر آن را دوست دارند».^۱

همیشه برای مظلومان تلاش می‌کرد. برای مستمندان حضرت علی^{علی اللہ تعالیٰ} چاه می‌کند. نخل می‌کاشت و حاصل آن را بین آن‌ها تقسیم می‌کرد.

۱. نجم / ۴۰ و ۳۹

۲. جعفر سبحانی، رمز پیروزی مردان بزرگ، ص ۱۸

حالا شما هم یک صدا از جا بلند شوید و کمر همت را بیندید و بلند بگویید:
«یا علی»

او در هوای گرم به مزرعه خود می‌رفت و کار می‌کرد.
امام محمد باقر علیه السلام
شخصی به او اعتراض کرد، اما امام فرمود: «کار کردن
عبادت است. من به این وسیله می‌خواهم خود و
خانواده‌ام را بی‌نیاز سازم.^۱»

سعدی در کودکی پدرش را از دست داد. او به
مشکلات سختی دچار شد و توانایی تحصیل نداشت. لذا
دریک معازه نانوایی مشغول به کار شد. با این حال او
تکه‌های پاره کاغذ را که در راه می‌یافت به خانه می‌برد
و روی آن‌ها می‌نوشت. از این راه بود که با تلاش خود به
شاعری و شهرت رسید.^۲

عبدالباسط
او را همه می‌شناسید. او از کودکی عاشق قرآن بود
به همین جهت وقتی که تنها ۱۰ سال داشت، چون
خودشان در روستا رادیو نداشتند برای شنیدن صوت
قرآن حدود سه کیلومتر تا شهر پیاده می‌رفت تا صدای
قرآن را بشنود.^۳

می‌رسیم به صفحه آخر کتابچه که مسابقه است.
من ۱۰، ۲۰، ۳۰، ۴۰ می‌گوییم و دو نفر را انتخاب می‌کنم.
مسابقه ما ۲ مرحله‌ای است.

۱. جعفر سبحانی، رمز پیروزی مردان بزرگ، ص ۱۸.

۲. احمد صادقی اردستانی، داستان‌های کودکی بزرگان تاریخ، تهران، مطهر، ۱۳۷۶، دوم، ج ۱، ص ۵۰۳.

۳. همان، ص ۱۱۳۶.

در مرحله اول من هر کدام از شما دو نفر را به یک باشگاه به نام «باشگاه تلاش» می‌برم.

در این باشگاه آدمی باید تمرین و تلاش کند، اما برای چه کارهایی؟ و برای چه کارهایی نباید تلاش کند؟ من بیست کار را روی کارت‌های کوچکی که بسته شده است، نوشته‌ام. آن‌ها را بعد از این که شما از کلاس بیرون رفتید در جاهای مختلف کلاس پنهان می‌کنم.

سپس شما وارد کلاس می‌شوید و باید در مدت سه دقیقه آن‌ها را پیدا کرده، باز کنید و بخوانید. سپس کارهایی که باید آدمی برای آن‌ها تلاش کند را نزد خود نگهدارید و کارهایی که نباید تلاش کند را به من بدهید. هر کدام از شما که کارت‌های بیشتری را جمع کرد، امتیاز بیشتری خواهد گرفت!

تقلب

پیدا کردن صاحب پول پیدا شده

روزی ۱ صفحه قرآن خواندن

نماز صبح

یادگیری کارها و حرفهای بد

نژدیک کردن ظهور امام زمان

عیب‌جویی

یادگیری قرآن

تمیز بودن

کلاه گذاشتن

نماز اول وقت

ضایع کردن

نقشه کشیدن

کمک کردن

دروغ نگفتن

ورزش کردن

اذیت کردن

انجان دادن تکالیف

پیدا کردن جوک

کسب کردن رتبه اول

حالا به مرحله دوم می‌رسیم: بچه‌ها تنبیلی و بیکاری چه ضررهايی دارد؟ فکر کنید.

۱. مربی ابتدا کارت‌هایی که هر کدام جمع کرده‌اند، می‌شمارد. پس از احتساب امتیاز از آن‌ها می‌خواهد تا کارت‌های خود را بلند برای بچه‌ها بخوانند. هر کدام را که نیاز بود، خودش توضیح بیشتری می‌دهد. سپس خودش کارت‌های دیگر را که کارهای بد است، برای بچه‌ها می‌خواند و توضیح می‌دهد. در ضمن اجرای این مسابقه اگر در محیط باز باشد، قابلیت و انعطاف بیشتری دارد.

من چهار تا از ضررهای آن‌ها را در کارت‌ها به صورت حروف به هم ریخته نوشته‌ام. به هر کدام از شرکت‌کنندگان دو تا از آن‌ها را می‌دهم. هر که زودتر حروف کارت‌ها را به صورت کلمه درآورد، امتیاز بیشتری خواهد گرفت. شما هم با گفتن «زود، زود، زودتر باش!» آن‌ها را تشویق می‌کنید.

نفر دوم

س ت ش ک
ای م ن ی ای

نفر اول

ه ن ا گ
ع د ا ن ق ن م ب

کلمه‌های به دست آمده به ترتیب عبارتند از:

نفر اول: گناه، عقب ماندن

نفر دوم: شکست، نامیدی

از شرکت‌کنندگان می‌خواهم در باره این کلمه‌ها توضیح بدهند.
حالا یک کلمه هم - تنبلی - من اضافه می‌کنم و از شما می‌خواهم که با این کلمه‌ها جمله‌های مناسب بسازید.

بله، تنبلی و بیکاری آدم را به گناه و ادار می‌کند. او از دیگران عقب می‌ماند. در نتیجه نه تنها به جایی نمی‌رسد، بلکه همیشه شکست می‌خورد. آخر سر هم برای جبران شکست‌هایش تلاش نمی‌کند، بلکه نامید می‌شود و دست به کاری برای پیروزی و موفق شدن نمی‌زند.

حالا نوبت جمع کردن امتیازها است.

نفر بزنده را تشویق کنید.

با زمزمه این شعر کتابچه آسیابان را می‌بندیم و برنامه را به پایان می‌رسانیم.
به هر کاری که همت بسته گردد اگر خاری بود گلdestه گردد!

۱. اگر بچه‌ها توانند حداقل طرف دوقیقه کلمه‌ها را به دست آورند، مربی خودش آن‌ها را می‌سازد.

۲. مربی می‌تواند بچه‌ها را دو دسته کند و هر دسته یک مصراع را بخوانند.

نام درس:

وقت دیدار

موضوع:

اخلاق

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با یکی از صفات پسندیده اخلاقی - وفاداری - و آثار و فواید آن آشنا می‌شوند.

اهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. معرفی برترین چیزهای عالم؛
۲. معنی و مفهوم وفاداری؛
۳. آثار وفاداری و بیوفایی در جامعه؛
۴. داستانی درباره وفاداری جوان ناشناس.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان انتظار می‌رود در پایان درس نسبت به عهد و پیمانهای خود وفادار باشند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (خط فانتزی، کارت، مسابقه و داستان)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (تخمه و گچ) و کارت

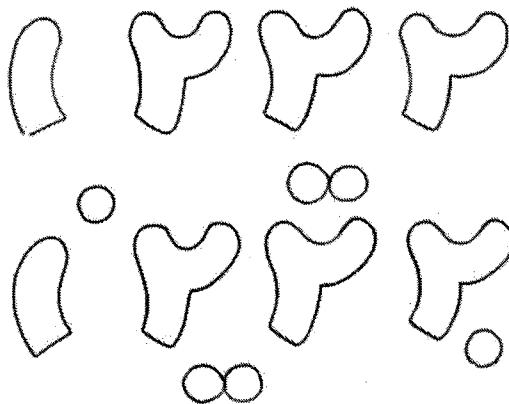
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وقت دیدار

خداوندا پناه بندگانی نباشد جز تو یار مهریانی

خداوندا همه نیکویی از توست نوازش از تو و دلجویی از توست

با سلام و درود خدمت شما دانشآموزان عزیز درس خوان و با ادب! آن‌هایی که
آماده‌اند درس امروز را با هم شروع کنیم یک صلوuat بلند بفرستند. احسنت به
شما! حالاً چه کسی می‌تواند حدس بزند موضوع درس امروز ما چیست؟
بخوانید: ۱۲۲۲ . نه، این هزار و دویست و بیست و دو نیست، بلکه یک کلمه
است.

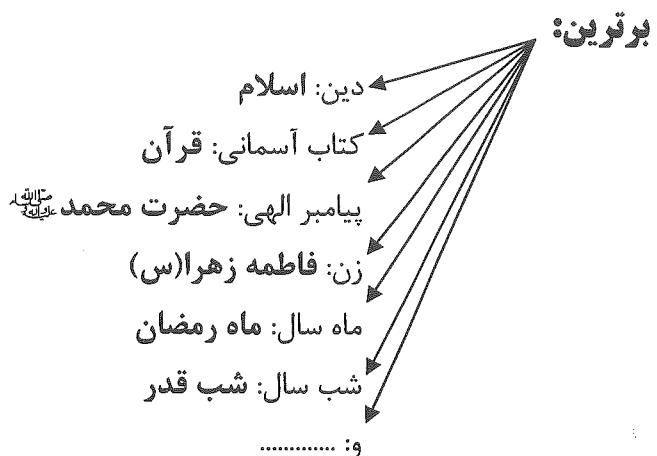

۱. مریض صحن صحبت با دانشآموزان این اعداد را پای تخته می‌نویسد.

خوب حالا کمی راهنمایی می‌کنم و نقطه کلمه را کامل می‌کنم. بله. سه نقطه بالای اعداد و سه نقطه پایین اعداد. چه کسی حدس می‌زند؟ حق با شماست. هنوز تشخیص آن مشکل است. حالا مقداری کلمه را کامل‌تر می‌کنم.

خوب بچه‌ها! برترین چیزهای عالم را در هر زمینه‌ای که به ذهنتان می‌رسد، نام ببرید تا من آن‌ها را بنویسم.^۱

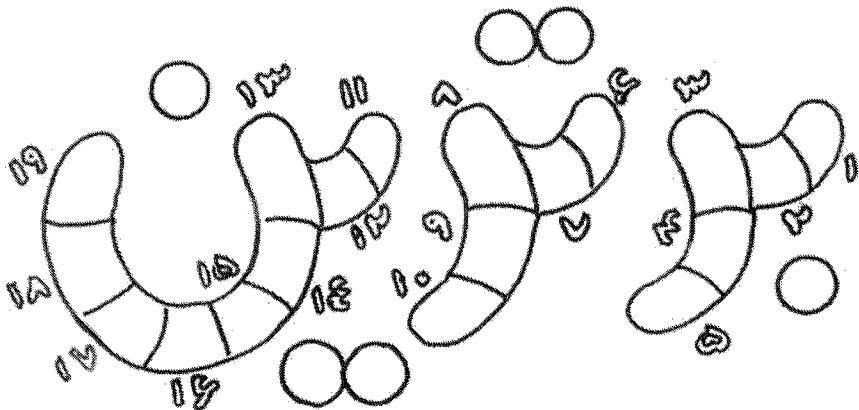
بله، همان طور که تعدادی از دوستان شما هم گفتند:

خوب بچه‌ها! درس ما در باره یکی از برترین‌های است که به شکل جدولی تقدیم شما می‌شود. شما هم این جدول را در دفترتان رسم کنید تا با جواب‌هایی که به سؤال‌ها می‌دهید، جدول را تکمیل کنیم. سپس با اعلام رمز جدول به یک حدیث بسیار زیبا و پرمحتوا از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام که در باره یکی از برترین‌ها است، برسیم.

من کلمه برترین را به ۱۹ خانه تقسیم می‌کنم.

۱. مرتب کلمه‌هایی را که دارای بار تربیتی مثبت است را بنویسد و از دانش آموزان همکاری بطلب و آن‌هایی را که بهتر جواب دهند با نام صدا بزنند و از آن‌ها تشکر کند و در صورت امکان جایزه‌ای یا امتیازی بددهد.

خوب، حالا نوبت پرسش‌ها است. هر یک از شما که جواب‌ها را بلد است، دستش را بلند کند و جواب بدهد. آماده برای پاسخ دادن هستید؟ بله

۱. به بندگی و اطاعت کردن از دستورات خداوند چه می‌گویند؟

عبادت (۷، ۱۸، ۴، ۱۵ و ۱۳)

۲. به نماینده سیاسی هر کشور در کشور دیگر که روابط بین دو کشور را سامان می‌دهد، چه می‌گویند؟ سفیر (۹، ۶، ۱۴ و ۱)

۳. چه واژه‌ای به معنای یواش و آرام است؟ آهسته (۵، ۱۶، ۳ و ۱۹)

۴. به سخن یيهوده و بی‌فایده چه می‌گویند؟ یاوه (۱۷، ۸، ۲ و ۱۱)

۵. اولین حرف از حروف الفبای فارسی چیست؟ ا (۱۰)

حالا با پیدا کردن رمز جدول به پیام آن خواهید رسید. رمز جدول عدد ۴ است. حرف خانه اول را بنویسید. چهارتا چهارتا بشمارید تا پیام را به دست آورید.

بله احسنت! امیرالمؤمنین الله علیہ السلام فرمود: «أَفْضَلُ الصِّدْقَ الْوَقَاءِ بِالْعَهُودِ؛ رَاسْتِي، وَفَائِي

به عهدها است!»

۱. محمدی ری شهری، میزان الحکمه، دارالحدیث، قم، ج ۱، ج ۴، ص ۳۶۱۳

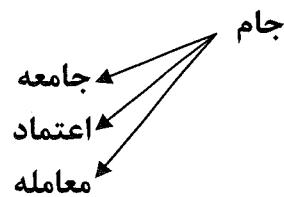
حالا که همه این حدیث زیبا را یاد گرفتید، آیا می‌توانید بگویید بحث ما در باره چیست؟ بله، یکی از برترین‌های اخلاق و آداب اجتماعی دین اسلام است که همان **وفاداری** است.

خوب کسی می‌تواند بگوید وفاداری یعنی چه؟ بله! احسنت به شما، همان طور که دوستانتان هم گفتند وفاداری، یعنی پایداری در دوستی و همچنین هر وقت با کسی عهد و پیمانی بستیم و قول به کسی دادیم، تا آخر سر قول و عهد و پیمانمان بایستیم^۱؛ به قول معروف سرمان برود، ولی قولمان نرود. مثل یک مرد. خوب بچه‌ها! حالا سؤال: به نظر شما اگر به عهد و پیمان وفا نکنیم، چه عیبی دارد و چه مشکلی پیش می‌آید؟ من پاسخ این سؤال را به صورت یک کلمه روی تخته می‌نویسم که هر حرفی از آن بیانگر یک جواب است. بله، کلمه جام منظورم جام جهانی و مسابقات فوتbal... نیست، بلکه هر حرفی بیانگر یک جواب است. کلمه اول با چه حرفی شروع می‌شود؟ بله، **ج** **[جامعه]**: چه مشکلی در جامعه ایجاد می‌شود اگر مردم به عهد و قول خودشان وفا نکنند؟ بله، اگر مردم به عهد خودشان وفا نکنند جامعه دچار هرج و مرج و فساد می‌شود و از مردم آرامش و آسایش سلب می‌شود.

حرف دوم، الف اعتماد : بله اگر مردم به عهد و پیمان خود وفا نکنند، هیچ اعتماد و اطمینانی بین مردم نمی‌ماند و کسی نمی‌تواند روی حرف و قول و قرار کسی حساب باز کند.

سومین حرف، ه است. **معامله** : مردم نمی‌توانند معامله و دادوستد کنند، چون هر لحظه امکان دارد طرف مقابل به عقد و معامله خود پایبند نماند و به وعده خود عمل نکند و معامله را به هم بزند.

۱. حسن عمید، فرهنگ عمید، کتابخانه ابن سینا، تهران، ۱۳۷۷، ج ۲، ص ۱۳۲۰.

پس به قول شاعر

یامکن وعده چون نخواهی کرد یا وفا کن به هر چه می‌گویی

خوب بچه‌ها! حالا برای این که مقداری بیشتر با این موضوع آشنا شوید، مسابقه‌ای اجرا می‌کنیم. مسابقه ما سه مرحله دارد. هر مرحله ۱۰ امتیاز دارد. برای مسابقه ۲ گروه دونفره لازم داریم، گروه اول به نام گروه **وفا** و گروه دوم به نام گروه **صدق**.

آیا هر دو گروه برای اجرای مسابقه آماده‌اید؟ بله بچه‌ها! شما هم آماده‌اید؟
بله!

حالا از گروه اول، گروه **وفا** شروع می‌کنیم:

سؤال ۱- کدام پیامبر در قرآن، صادق الوعد نامیده شده است؟

الف) حضرت محمد ﷺ ب) حضرت اسماعیل ﷺ ج) حضرت ابراهیم ﷺ

سؤال ۱ - از گروه صدق: یاران کدام امام به عهدشکنی و بی‌وفایی معروفند؟

الف) امام صادق ﷺ ب) امام باقر ﷺ ج) امام علی ﷺ

۱. در مرحله اول برای هر گروه دو سؤال در نظر گرفته‌ایم و هر سؤال پنج امتیاز دارد. همچنین مرتبی در باره هر سؤال می‌تواند توضیح مختصری بیان کند تا جنبه آموزشی بحث نیز رعایت شود.

سؤال ۲- از گروه وفا: این حدیث از کدام معصوم است؟ وفای به عهد و راستگویی دو قلو هستند!

(الف) امام صادق^ع (ب) پیامبر اسلام^{صلی الله علیه و آله و سلم} (ج) حضرت امیر المؤمنین^ع

سؤال ۲- از گروه صدق: یاران کدام امام با وفاترین اصحاب بودند؟

(الف) امام حسن^ع (ب) امام حسین^ع (ج) امام رضا^ع

حالا مرحله دوم مسابقه به این صورت است که برای هر گروه یک حدیث از علی^ع انتخاب شده که به صورت کلمه‌های درهم ریخته روی کارت‌های مشخص نوشته شده است. هر گروه یک دقیقه وقت دارد تا این کارت‌ها را کنار هم بچیند. هر گروهی که سریع‌تر کارت‌ها را مرتب کند، امتیاز بیشتری خواهد گرفت.

کارت‌های گروه وفا:

خدا است^۲

ایمان به

نشانه‌های

عهد از

وفای به

کارت‌های گروه صدق:

است^۳

عهد

وفای به

امانت داری

بالاترین

هر دو حدیث از حضرت علی^ع است^۴.

۱. محمد ری شهری، میزان الحکمه، دارالحدیث، قم، ج ۱، ج ۴، ص ۳۶۱۳.

۲. همان. مریبی کارت‌ها را به صورت درهم در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد.

۳. همان.

۴. مریبی حدیث را به صورت مرتب پای تخته می‌نویسد تا مورد استفاده همه دانش‌آموزان قرار بگیرد و در صورتی که وقت اجازه دهد مقداری در باره هر حدیث توضیح دهد. در ضمن امتیازهای این مرحله نیز کنار امتیازهای مرحله قبل یادداشت شود.

حالا نوبت به مرحله نهایی می‌رسد که مرحله سوم مسابقه است. در این مرحله از هر گروه پنج سؤال پرسیده می‌شود که باید سریع جواب دهنده و گرنده از امتیاز آن‌ها کسر خواهد شد.^۱

سؤال‌های گروه وفا:

الحمد لله	۱. شما به عهدی که می‌بندید وفا می‌کنید!
استغفرالله	۲. شما حرف پدر و مادر را گوش نمی‌کنید!
استغفرالله	۳. شما به انسان‌های نیازمند کمک نمی‌کنید!
الحمد لله	۴. شما انسان امانتداری هستید!
الحمد لله	۵. شما راستگو هستید همیشه!

سؤال‌های گروه صدق:

استغفرالله	۱. شما با دیگران بداخلالقی می‌کنید!
الحمد لله	۲. شما دوستدار انسان‌های خوب هستید!
استغفرالله	۳. شما به دیگران ناسزا می‌گویید!
الحمد لله	۴. شما به بزرگ‌ترها احترام می‌گذارید!
الحمد لله	۵. اگر دروغی به نفع شما باشد نمی‌گویید ^۲ !

خوب بچه‌ها! حالا نوبت چیست؟ بله، نوبت قصه و داستان است. نام قصه را پای تخته می‌نویسم تا نگویند که از میان رفته است.

۱. شیوه اجرای مسابقه:

- از هر گروه سؤال‌هایی پرسیده می‌شود که بعد از اتمام سؤال در صورتی که جواب سؤال مثبت است (کار خوب و پسندیده) باید شرکت کننده سریع جواب دهد: «الحمد لله» و اگر پاسخ منفی است (کار و عمل ناپسند) باید بگوید: «استغفرالله».
۲. هر سؤال دو امتیاز دارد. جمع‌بندی امتیاز‌های هر سه مرحله توسط مربی اعلام می‌شود و گروه برنده تشویق می‌گردد.

این داستان مربوط به زمان صدر اسلام، یعنی حدود ۱۴۰۰ سال پیش است.

دو نفر مردی را کشان کشان نزد خلیفه می‌بردند. آن مرد جوانی با قدی بلند و چهره‌ای چون همه اعراب بیابانی آفتاب سوخته و سیه چرده و عرق آلود بود. از نوع چفیه و عقال و پیراهن بلندش می‌شد فهمید که اهل مدینه نیست. آن دو تن که بازوان او را می‌کشیدند نیز جوان بودند و سخت آشفته و همچون او عرق آلوده و با تندي و خشم چیزهایی می‌گفتند که نشانه بی‌تابی و ناراحتی بسیارشان بود، اما جوان اسیر در دست آن دو آرام بود و کم و بیش پایه پای آن‌ها حرکت می‌کرد و انبوه جمعیت کنجکاو از پشت سر آن‌ها می‌آمدند. وقتی نزد خلیفه رسیدند آن دو نفر دست از آن جوان برداشتند و با خشم و عصبانیت در حضور خلیفه سفره دلشان را باز کردند و گفتند: «ما دو تن برادریم. امروز پدرمان در باغ اطراف مدینه مشغول کار خود بود که این ناجوانمرد او را گشت. ما اکنون به دادخواهی نزد تو آمده‌ایم تا طبق دستور اسلام و قرآن قصاصش کنی.»

خلیفه گفت ای جوان! تو در دفاع از خویش چه داری که بگویی؟

جوان گفت ای خلیفه! این دو برادر راست می‌گویند، اما شرح واقعه چنین است که من ساربانی از اعراب بیابانم و با شترانم از کنار باغ ایشان می‌گذشم. درختانی چند سر از دیوار باغ بیرون زده بودند. شتری از شتران من با دیدن برگ‌های سبز آن درختان به سوی آن‌ها شتافت و تا من بچنیم، شتران دیگر نیز به طرف باغ رفتند و از آن شاخه‌ها خوردند. پدر این دوجوان با سنگی درشت به اولین شتر من زد. شتر افتاد و دیگر از جای خود برخاست. من آن شتر را بسیار دوست می‌داشتم. سرخ موی و چابک وجوان بود و با من انس و الفتی تمام داشت. من وقتی شترم را غرق در خون دیدم، خشمگین شدم و همان سنگ را برداشت و به سوی پدر این دو جوان افکندم. سنگ بر بناآوش او فرود آمد و مرد افتاد و دیگر از جای خود برخاست. ای خلیفه! من اینک برای قصاص آمده‌ام، اما برادری نابالغ دارم که مال بسیاری از پدرم به ارث برده است. من آن اموال رادر جایی پنهان کرده‌ام که هیچ کس غیر از من از آن آگاه نیست. ای خلیفه! چنانچه مرا اکنون به قصاص بُکشی آن مال از بین خواهد رفت و مسئول آن تو خواهی بود، ولی اگر کسی سه روز مرا ضمانت کند در پیشگاه خداوند عهد می‌کنم که بروم و این کار را انجام دهم و نزد شما بازگردد. سپس جوان در چهره حاضران نگاه می‌کرد، اما هیچ کس حاضر نمی‌شد ضامن یک قاتل شود، آن هم قاتلی که کسی او را نمی‌شناخت و غریب بود. جوان به یک یک نظر دوخت و در سیمای هیچ‌کدام از حاضران، نشان از همراهی نیافت. ناگهان در میان جمع چشمش به چهره‌ای افتاد که اگر چه او نیز هیچ نمی‌گفت، ولی سیمای نجیب و انسانی او نشان از ایمان سرشار او داشت. جوان خود پا پیش نهاد و به خلیفه گفت: «من این مرد را به ضمانت انتخاب می‌کنم.» همه حاضران با تعجب گفتند: «ابوذر را؟»^۱

۱. مری از قبل ئکارت که روی آن به ترتیب نوشته شده: ابوذر را؟ – وفای به عهد – جوانمردی – نیکوکاری را تهیه و آماده می‌کند و در ضمن بیان داستان این چهار کارت را به آن‌ها نشان می‌دهد تا بچه‌ها با مری ای در نقل داستان همکاری و همیاری کنند.

گفت: نامش را نمی‌دانم. سپس رو به ابوذر کرد و گفت: «آیا تو حاضری ضامن من شوی؟» ابوذر بی هیچ تردیدی یا تغییر حالتی در چهره گفت: «آری!» برادران پدر کشته گفتند: «ما نیز ضمانت ابوذر را قبول می‌کنیم.»

جوان چون تیری که از کمان بجهد از میان جمع به بیرون جست و راهی دیار خود شد. روزها یکی پس از دیگری سپری می‌شد، اما از جوان قاتل خبری نبود. هر کس چیزی می‌گفت. یکی می‌گفت که مرغ از قفس پرید. دیگری به طعنه می‌گفت که سزای اطمینان به غریبه همین است تا درس عبرتی برای دیگران باشد.

روز سوم که روز موعود بود فرا رسید آفتاب به نیمه رسید، اما از جوان خبری نبود مردم کم کم برای مشاهده این واقعه خود را به وعده‌گاه آن جوان می‌رسانندند. آفتاب غروب روز سوم با اضطراب و رنگ پریده می‌رفت تا سر به بالش کوهسار بگذارد. دو جوان یتیم نیز بی‌تاب و نگران پا به پا می‌کردند و به راه می‌نگریستند. خلیفه و یاران او و همچنین مردم نیز نگران بودند. یکی از برادران طاقت نیاورد و به خشم گفت: «ای اباذر! این جوانک دیگر برنمی‌گردد و ما طبق قانون اسلام تو را به جای او قصاص خواهیم کرد.» یکی از حاضران گفت: «آری، جوانک دیگر نخواهد آمد، اما شما گذشت کنید و دیه پدر را بستانید. اباذر حیف است که کشته شود.» دو برادر هم‌صدا گفتند: «خیر، ما تا قصاص نکنیم آرام نخواهیم گرفت. اباذر چرا ضمانت کردی تا قاتل پدر ما را رها شود. اینک خود او باید قصاص شود.» اباذر با نهایت آرامش پاسخ داد که من تا غروب کامل آفتاب صبر خواهم کرد. اگر او نیامد من در اختیار شما هستم تا هر چه قانون خداوند و رضای اوست، انجام دهید.

غروب نزدیک شده بود. اباذر تن به مرگ سپرده بود. برخی از دوستان صمیمی اباذر آرام برای او می‌گریستند که ناگهان جوان قاتل عرق‌ریزان و خاک‌آلود با چشمانی که از خستگی به مرضی می‌زد از در وارد شد و بر همه درود فرستاد و در میان شگفتی همگان با صدایی بريده، اما فصیح و محکم و شیوا گفت: «رفتم و کار آن برادر را به یکی از دایی‌های او سپردم و خیال‌م آسوده شد و نیز برخی از کارهای دیگرم را انجام دادم و دیگر درنگ نکردم و به سوی اینجا حرکت کردم تا نگویند که وفای به عهد از میان رخت بربسته است.»

اباذر گفت: «من نیز این جوان را نمی‌شناختم، اما چون بر من انگشت نهاد و به من امید بست، ضمانت او را پذیرفتم تا نگویند که جوانمردی از میان رفته است.» دو برادر وقتی که چنین وفای به عهد و چنان جوانمردی را دیدند بی‌اختیار خشم‌شان فرو نشست و عقده کینه در سینه‌شان از هم گسست و گرمه ابرو‌انشان به مهر از هم باز شد و یک صدا گفتند: «ما نیز برابر آن فتوت و این وفای به عهد از خون پدر و حتی از قبول خون‌بهای او نیز درمی‌گذریم تا نپنداشند که نیکی و نیکوکاری از بین رفته است^۱.»

خوب بچه‌ها! این هم از قصه ما.

امیدوارم که از برنامه لذت برده باشید. حالا صلوات بلندی بفرستید.

حالا درس را با یک شعر به پایان می‌بریم.

این شعر در باره شخصیتی است که الگو و نمونه کامل وفاداری است. بله، در باره حضرت قمر بنی هاشم حضرت عباس^{العلیله} است که از باوفاترین یاران امام حسین^{العلیله} بود. وی به جهت تشنگی امام حسین^{العلیله} و یاران او و بچه‌های امام حسین^{العلیله} لب به آب نزد.

۱. محمدرضا رحمتی، گنجینه معارف، ۱۱۰ موضوع، صبح پیروزی، قم، ۱۳۸۵، ج ۱، ص ۶۲۷.

حالا این چند بیت شعر از زبان آب بیان شده است در زمانی که سقای کربلا
وارد آب می‌شود.

گرچه آم روزی اما سوختم
قطره تا دریا سراپا سوختم
تشنه‌ای آمد لبشن را ترکید
چاره لب تشنه‌ای دیگر کند

تشنه‌ای آمد که سیرابش کنم
مشک خالی داد تا آبشن کنم
تشنه آن روز من عباس بود
پاسدار خیمه‌های یاس بود

خون عباس علمدار رشید
قطره قطره در درون من چکید
 DAGI آن خون، دلم را سوخته
 آتشی در جان من افروخته

آب بودم کربلا پشم شکست
 آبرویم رفت، پستم، پست پست
 حال از اکبر خجالت می‌کشم
 از علی اصغر خجالت می‌کشم^۱.

۱. مصطفی رحماندوست (نان و پروانه).

نام درس:

هم‌اندیشی

می‌صوع:

اخلاق

هدف گلای:

دانشآموزان در این درس با آثار و شرایط مشورت در کارها آشنا می‌شوند.

اهداف چزیقی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. آثار مشورت؛
۲. علت مشورت در کارها؛
۳. شرایط مشورت؛
۴. چگونگی مشورت با دیگران.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان در این درس انتظار می‌رود که در کارها برای رسیدن به نتیجه دلخواه با افراد مطمئن و آگاه مشورت کنند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (نمایشنامه، پرسش و پاسخ، حروف پراکنده و جدول)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (تخته و گچ)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

هم‌اندیشی

به نام خداوند رنگین کمان خداوند بخشنده مهربان
سلام بچه‌ها! آماده هستید که این سؤال‌ها را جواب بدهید؟
چرا وقتی پدر تان می‌خواهد یک دستگاه رایانه خریداری کند از اشخاص
آگاه پرس و جو می‌گند؟
برای انتخاب رشتہ تحصیلی چرا از کسانی که آگاه‌تر هستند، پرس و جو
می‌گنید؟

برای رسیدن به پاسخ دقیق‌تر با حروف درهم ریخته کلمه بسازید.
چون می‌خواهیم از «ب ج ت ر ه» دیگران «د س ت ف ه ا» کنیم تا «ط خ ی ا»
کم‌تری داشته باشیم.^۱

بچه‌ها! به این نمایشنامه که توسط دوستانتان اجرا می‌شود، دقت کنید و
نتیجه‌اش را بگویید.^۲

پشیمان اول: هیچ کس به اندازه من در دنیا احساس پشیمانی نمی‌کند.
پشیمان دوم: هر چقدر هم پشیمان باشی به اندازه من نیستی!
پشیمان اول: اگر بدانی من چه اندازه پشیمان هستم، گریه‌ات می‌گیرد.

۱. مریبی پاسخ بچه‌ها را گوش کند و در انتها جمع‌بندی کند.

۲. تجربه - استفاده - خطای.

۳. مریبی از قبل با دو نفر از دانش‌آموزان هماهنگی کند و به هر کدام متن برای خواندن بدهد.

پشیمان دوم: اگر تو هم بدانی من چقدر از کاری که انجام داده‌ام ضرر کرده‌ام و پشیمان هستم تا آخر عمر هیچ کاری نمی‌کنی، فقط برای من گریه می‌کنی.
فهمیدی!

پشیمان دوم: حالا بگو چه شده؟

پشیمان اول: قبل از عید نوروز پدر و مادرم گفتند با هم به خرید لباس سال نو برویم، ولی من با آن‌ها نرفتم و خواهر کوچک‌ترم با آن‌ها به خرید رفت. من پول لباسم را گرفتم و تنها به خرید لباس رفتم. بعد از خرید لباس متوجه شدم آن را نه تنها با قیمت گران‌تری خریده‌ام، بلکه لباس خوبی هم نخریده‌ام، چون بعد از یک بار شستن رنگش پرید و اندازه‌اش کوچک شد، ولی خواهر کوچک‌ترم لباس بادوام و ارزانی خریده است.

پشیمان دوم: راست می‌گویی. حق داری پشیمان باشی، ولی پشیمانی من از تو بیش‌تر است چون یک روز معلم پرورشی مدرسه به من تذکر داد که با یکی از بچه‌های کلاس دوست نشوم چون او فرد قابل اعتمادی نبود، من به گفته او اعتنا نکردم و به دوستی خود با آن شخص ادامه دادم به گونه‌ای که در شیطنت کاری‌های او شرکت می‌کردم. در یکی از شب‌های تابستانی دوستم برای تنوع، مقدمات دعوا را با دو نفر که ایستاده بودند آغاز کرد. من هم برای آن که رفاقت خود را به او ثابت کنم، به کمکش رفتم. وقتی که او دید از پس آن‌ها برنمی‌آید، پا به فرار گذاشت. آن‌ها نیز من را که تنها شده بودم تا می‌خوردم، کتک زدند و لباسم را پاره کردند. الان به من حق می‌دهی دو برابر تو پشیمان باشم؟

پشیمان اول: راست می‌گویی. تو مشورت کردی و عمل نکردی، ولی من از اول مشورتی در کارم نبود. حالا پشیمانی برای من و تو چه سودی دارد؟^۱

۱. مریب جواب‌های بچه‌ها را بشنود و جمع‌بندی کنند.

با تشکر از این دو دوستا بچه‌ها شما بگویید آیا پشمیمانی برای آن‌ها سودی دارد؟ به شرطی سود دارد که از این اتفاق درس عبرت بگیرند و در آینده مشورت دیگران را به کار بینندند.

در قرآن و احادیث به مشورت کردن تأکید فراوانی شده است.

آیا می‌توانید یک آیه در باره مشورت بخوانید؟

و امر، هم شورا بینهم؛ یعنی در کارهای ایمان با یکدیگر مشورت کنید.

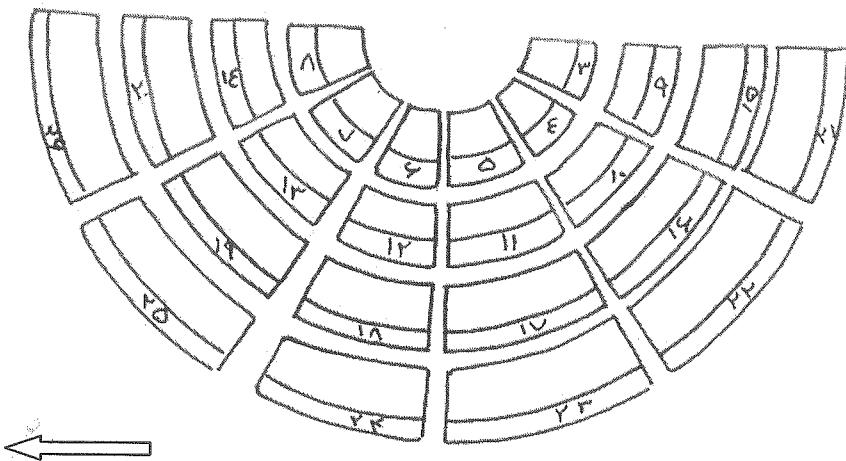
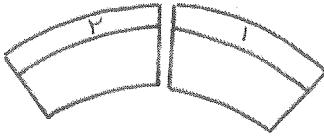
پیامبر خدا با مسلمانان در کارهای مهم مشورت می‌کرد. به طور نمونه در جنگ خندق پیامبر ﷺ با اصحابشان مشورت کردند که در مقابل احزاب و کفار مکه که در حال حرکت به سوی مدینه بودند، چه کار کنند. در نهایت پیشنهاد یک ایرانی را پذیرفتند. یعنی چه کسی؟ بله، سلمان فارسی، ادامه این داستان را چه کسی می‌تواند تعریف کند؟

سلمان یک شیوه جدیدی را که در ایران رایج بود پیشنهاد کرد. یعنی کندن خندق. پیامبر ﷺ نیز این پیشنهاد را پذیرفت و در نهایت منجر به پیروزی سپاه اسلام شد.

بچه‌ها چه موقعی باید مشورت کنیم؟

برای گرفتن پاسخ به این جدول مراجعه می‌کنیم.

۱. مری برای کمک مقداری از آیه را بخواند، سوری/۳۸.

۱. سوره یس نسبت به قرآن چه موقعیتی دارد؟
 ۲. کدام سوره از قرآن به معنای روشنایی است؟
 ۳. اسلحه دانش‌آموز چیست؟
 ۴. به پرنده شکاری چه می‌گویند؟
 ۵. وظیفه ما در برابر تهاجم دشمن چیست؟
 ۶. به شریک شدن در کارها چه می‌گویند؟
 ۷. به دعای دست در نماز چه گفته می‌شود؟
- مشارکت (۲۴، ۱، ۲۲، ۱۰، ۲۰ و ۱۵)
قنوت (۱۸، ۲۵، ۷ و ۲)
- دفاع (۲۱، ۹ و ۵)
باز (۱۶، ۴ و ۸)
قلم (۱۳، ۱۳ و ۶)
نور (۱۲، ۱۴ و ۲۳)
قلب (۲۶، ۱۹ و ۳)

حالا سه تا سه تا بشماریم تا پیام مشخص شود:

شاور قبل ان تعزم و فکر قبل ان تقدم^۱

بچه‌ها دو گروه شوید تا این حدیث علی الظاهر تکرار کنیم:

گروه ۱) شاور شاور قبل ان تعزم گروه ۲) فکر فکر قبل ان تقدم

گروه ۱) مشورت کن قبل از تصمیم گروه ۲) تفکر کن قبل از اقدام

بچه‌ها در احادیث اهل بیت ما آمده است که با این اشخاص مشورت کنیم:

«ا دن ا» بله کسی که دانا است.

دال آن نشانه چیست؟ دلسوزی که نسبت به ما دارد و الف آن، یعنی امین نسبت به مشکلات ما باشد و نون آن، یعنی نمونه و الگوی موفق باشد و الف آن نشانه ایمان و با خدا بودن آن شخص است.

در احادیث دیگری داریم که با این اشخاص مشورت نکنید: «ی اخ ن ت کار» بله، شخص خیانت کار «خ» آن نشانه خسیس بودن و «ی» آن، یعنی کسی که روحیه یأس و نالمیدی دارد. «الف» آن، یعنی کسی که خوی استکباری دارد و «ن» آن، نشانه نادان بودن است. «ت» آن نشانه ترسو بودن است.

با مشورت دادن با دوستانمان به آن‌ها کمک کنیم تا خداوند از ما راضی باشد و به ما کمک کند.

راستی بچه‌ها! چه موقعی مشورت کردن حرام است؟ سرجلسه امتحان

و در انتهای کلام خود را با این شعر به پایان می‌بریم.

مشورت کن با گروه صالحان

بر پیغمبر امرشاورهم را بدان

امرهم شوری برای این بود

کز تشاور سهو و کژ کمتر رود

۱. محمد محمدری شهری، میزان الحکمه، ج ۹۸۵۹، غر ۵۷۵۴

ناتم درس:

گوهر گرانها

عنصری:

اخلاق

هدف کلی:

دانش آموزان در این درس ارزش وقت و گذرانیدن عمر و اهمیت استفاده از آن آشنا می شوند.

اهداف جزئی:

دانش آموزان در این درس با موارد زیر آشنا می شوند:

۱. داستانی در باره اهمیت وقت؛
۲. روایتی از امام علی علی اللہ السلام در باره ارزش فرصت‌ها؛
۳. فواید برنامه‌ریزی در زندگی.

هدف رفتاری:

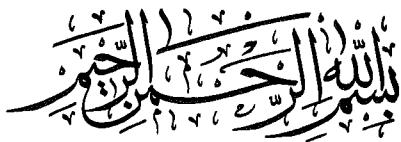
از دانش آموزان انتظار می‌رود در پایان درس از فرصت‌های زندگی استفاده کنند و برای استفاده بهتر از عمر برنامه‌ریزی کنند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (داستان، شعر، جدول و ضرب المثل)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو (خته و گچ)

گوهر گران بها

اول دفتر به نام ایزد دانا صانع و پروردگار حی توانا
 اکبر و اعظم خدای عالم و دانا صورت خوب آفریدو سیرت زیبا
 سلام علیکم، حالتان خوب است؟

یک روز در یکی از خیابان‌ها عبور می‌کردم. مردم مشغول خرید و فروش بودند. ناگهان متوجه صدای فردی اندوهگین شدم. او داد می‌زد: «ارحموا من

یدوب ماله...»

«آی مردم! آی مردم! ... رحم کنید.... به کسی که سرمایه‌اش از دستش می‌رود.
 سرمایه‌ام از دست رفت و بیچاره شدم.»
 دیدم که او یخ فروش است. یخ‌هایش در حال آب شدن هستند. به حال او غصه خوردم. به یاد یک سرمایه عظیم دیگری افتادم که آن چیست؟
 برای پیدا کردن آن سرمایه عظیم ابتدا به سؤال‌ها پاسخ دهید تا جواب را روی تابلو بنویسم.

۱. کدام سوره قرآن به معنی زمان است؟ عصر
۲. کدام سوره قرآن به نام مادر حضرت عیسی می‌باشد؟ مریم
۳. به غرش ابر چه می‌گویند؟ رعد

حالا با حرف اول این کلمه‌ها چه واژه‌ای به دست می‌آید؟ آفرین، عمر.
 عمر سرمایه عظیم است. هر لحظه مثل یخ در حال کم شدن است.

۱. فخر رازی، تفسیر کبیر، ج ۳۲، ذیل آیه ۳ سوره عصر.

ُعمر من، عمر تو

عمر مثل قلکی

تکه تکه شد شکست

سهم من هر آنچه بود

سهم تو هر آنچه هست

داده شد به دست ما

سکه‌های روز و شب

سهم من تمام شد

پا به پای روز و شب

خرج خواب ناز شد

سهم من هر آنچه بود

سهم تو هنوز است

خرج کن ولی به سود^۱

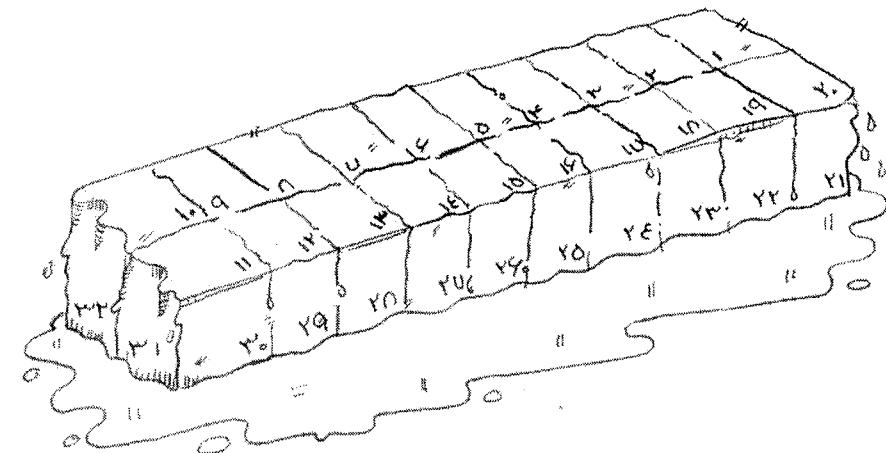
بیایید اهمیت عمرمان را بیشتر بدانیم. برای این کار به جدولی که می‌کشم
توجه کنید.

جدول را طبق شماره‌ها کامل کنید و حرف اول را بنویسید و چهارتا چهارتا
بشمارید تا به پیام آن برسید. پیام سخنی از امام علی العلیہ السلام است.

۱. کدام کوه در مکه است که در مقابل مرده قرار دارد؟ صفا (۲۲، ۱۴ و ۶)
۲. کدام واژه به معنای گرم و با حرارت است؟ تفت (۸، ۴ و ۲۱)
۳. عدد روستایی چیست؟ (۵، ۱۹ و ۱۲)

۱. یحیی علوی فرد.

۴. کدام کلمه به معنای نافرمانی و معصیت در مقابل دستورهای الهی است؟
گناه (۱۳، ۱۶، ۵ و ۳۰)
۵. در زبان عربی به جوان چه می‌گویند؟
شباب (۱۷، ۱، ۲۹ و ۳)
۶. کدام واژه به معنای ناتوانی و تنبیلی است؟ سستی (۲۳، ۲۴، ۲۶ و ۲۵)
۷. به دیدار کردن و رفتن به مشاهده متبرکه چه می‌گویند؟
زيارة (۹، ۱۸، ۱۱ و ۲۷)
۸. در چه ماهی از سال هفتاد و دو تن از یاران امام خمینی به شهادت رسیدند؟
تیر (۲۸، ۲۰ و ۲)
۹. کدام کلمه به معنای طلا می‌باشد؟
زر (۱۵ و ۳۱)
۱۰. آخرین حرف الفبای فارسی چیست؟

همان طور که می‌بینید پیام جدول: «بازگشتی برای فرصت‌های از دست رفته نیست.^۱

۱. عبدالواحد حامدی، غررالحکم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶، ج ۱، ص ۳۷ «الفاث لا يعود».

حالا چه کسی می‌تواند ضرب المثلی در مورد وقت بگوید تا روی تابلو بنویسم؟

وقت طلاست.

هر وقت ماهی را از آب بگیری، تازه است.
سحر خیز باش تا کامروا شوی.

چه کسی می‌تواند یک ضرب المثلی در مورد بهار بگوید؟
سالی که نکوست از بهارش پیداست.

بهار عمر چه موقعی است؟ بله، نوجوانی و جوانی.

اگر بخواهیم یک ضرب المثل برای عمر بسازیم چه می‌شود؟
عمری که نکوست از بهارش (نوجوانی‌اش) پیداست.

فقط با این تفاوت که بهار هر سال تکرار می‌شود، برای شما عزیزان ۱۵ و ۱۶
بهار تکرار شده است، ولی نوجوانی چه؟ آری، نوجوانی فقط یک بار تکرار می‌شود
و ستاره‌ای است که فقط یک بار در عمر هر کس طلوع می‌کند.

حالا شعری را برایتان می‌خوانم.

به پیری، رسیدم در اقصای یونان

که خم گشته بر خاک از ناتوانی

بگفتم چه گم کرده‌ای اندر این ره

بگفتا جوانی جوانی جوانی

پیری که فرسوده بود و کمرش خمیده شده بود چند نفر به او رسیدند و به
تمسخر از او پرسیدند به دنبال چه می‌گردی؟ فرمود: «جوانی، جوانی، جوانی.»
بهترین فصل عمر نوجوانی و جوانی است. وقتی همه پیر می‌شوند می‌گویند:
«کجایی جوانی، کجایی جوانی که یادت بخیر.»

حالا اگر بخواهیم مانند این پیرمرد حسرت نخوریم، باید از وقت‌مان به خوبی استفاده کنیم و آن را هدر ندهیم.
طبق تحقیقاتی که دانشمندان از یک عمر متوسط کردند، این گونه به دست آورده‌اند که:

انتظار چراغ سبز: یک ماه	بستن بند کفش: ۸ روز
زمان صرف شده در آرایشگاه: یک ماه	گرفتن شماره تلفن: یک ماه
زمان صرف شده برای استحمام: شش ماه	مسواک زدن: سه ماه
انتظار برای صف اتوبوس: پنج ماه	تماشای تلویزیون: ده سال
	خواب: بیست سال

در واقع چقدر از فرصت‌هاییمان را در تلفن‌ها، صحبت‌های بی‌خود و یا حتی در صفات نانوایی و یا صفات اتوبوس از دست می‌دهیم.
حالا چند نمونه از افراد موفق که از وقت استفاده نمودند را برایتان تعریف می‌کنم.
حضرت آیت‌الله بروجردی:

یکی از دوستانش می‌گوید: هیچ‌گاه او را بدون کتاب ندیدم. همیشه حتی روزهای تعطیل هم کتابی از جیبش در می‌آورد و مطالعه می‌کرد!
دکتر بورنی:

او زبان فرانسوی و ایتالیایی را هنگام رفتن به اداره و بازگشت از آن یاد گرفت.^۱
حتی بعضی رزمندگان در جبهه هم از فرصت‌هاییشان حداکثر استفاده را می‌برند. به طور نمونه: مطالعه کتاب‌های شهید مطهری، دستغیب و یا

۱. مجله تربیت، سال ۷، شماره ۲، ص ۵۵.

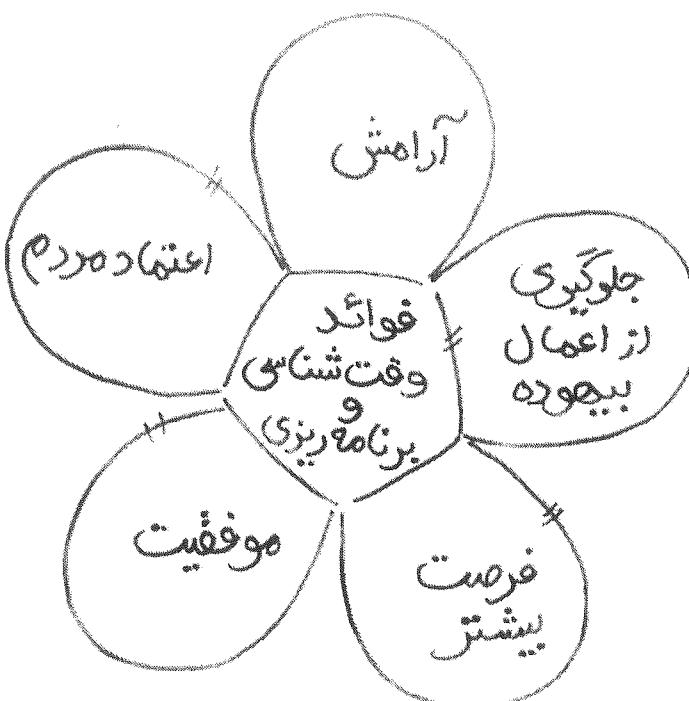
۲. جعفر سبحانی، رمز موفقیت مردان بزرگ، نسل جوان، قم، چ ۱۳۷۵، ص ۹۱.

ابوریحان بیرونی:

او در طب و ریاضی و نجوم و سرآمد علمای زمان خودش بود. وی به خیلی جاها سفر کرد. یکی از اسباب موفقیت او وقت‌شناسی اش بود. همواره دست به قلم می‌برد و اگر مطلبی به ذهنش می‌آمد آن را یادداشت می‌کرد، حتی تا آخرین لحظه عمر، وقت‌ش را از دست نداد و یک مسأله ریاضی را از کسی که به عیادتش آمده بود فرا گرفت.

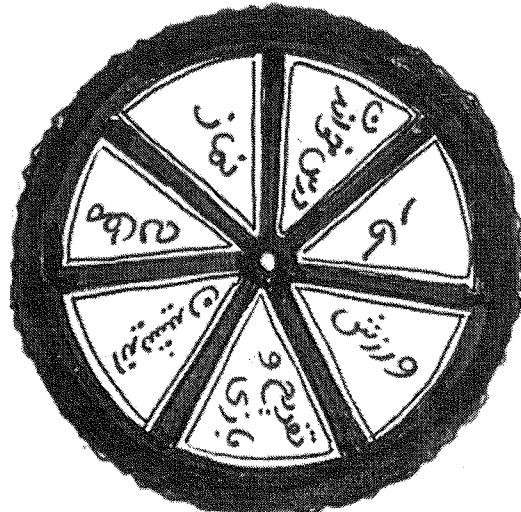
حال اگر ما از این فرصت‌ها استفاده کنیم، چه فوایدی دارد؟

به این وسیله در دست من نگاه کنید. این گلبرگ‌های وقت‌شناسی است. من آن‌ها را یکی باز می‌کنم و توضیح می‌دهم.

- . تنظیم وقت، انسان را از کارهای قبیح و ناپسند باز می‌دارد. چون انسان‌های وقت‌نشناس و بیکاره منشأ شرارت می‌شوند.
 - . اعتماد مردم: هیچ چیزی مثل وقت‌شناسی اعتماد مردم را جلب نمی‌کند، زیرا قیمت آن را می‌داند، اوقات مردم را ضایع نمی‌کند. خلف وعده نمی‌کند و دروغ نمی‌گوید.
 - . فرصت بیش تر برای کارهای دیگر پیدا می‌کند. مثل سرزدن به دوستان و همچنین ارتباط با خداوند.
 - . باعث آرامش روحی و روانی می‌شود.
 - . در کارهاییش موفق می‌شود.

حالا که با اهمیت فواید وقت‌شناسی آشنا شدید، بیایید امروز را به عنوان اولین روز باقیمانده زندگیتان به حساب آورید و بگویید چگونه می‌خواهید از وقت‌تان حداقل استفاده را ببرید. شما بگویید برای چه کارهایی وقت می‌گذارید تا آن را میان دایره‌های که روی تخته کشیدم، بنویسم.

۱. برای ورزش: منبع قدرت و نیرو
۲. برای اندیشیدن: منبع فکر صحیح
۳. برای تفریح و بازی: منبع شادی
۴. برای مطالعه: زیر بنای خردمندی
۵. برای نماز: سرچشمہ عبادت
۶. برای مدرسه: بهترین مکان برای درس خواندن
۷. برای کار: بهار موفقیت

حال که با آثار و فواید تقسیم فرصت‌ها آشنا شدید، در یک برگه جداگانه یک برنامه‌ریزی کامل که خیلی هم خسته کننده و متراکم نباشد، تهیه کنید و بیاورید.

همچنین سوره‌ای که در مورد زمان است، معنای آن را بنویسید و بگویید اگر چه اعمالی را انجام دهیم، خسارت و ضرر نمی‌بینیم.
چهار عمل را بنویسید و بیاورید.
در پایان چند دعا می‌نمایم:

خدا! توفیق استفاده از فرصت‌ها به ما عطا بفرمای.
خدا! مرا در انجام کارهایمان یاری بفرمای.
خدا! رهبر اقلاب در پناه خود حفظ بفرمای.
خدا! فرج آقا امام زمان (عج) نزدیک بفرمای.

نامه درس:

برتر از کعبه

هدف ضمیع:

اخلاق

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با مقام پدر و مادر، چگونگی احترام به آنان و آثار آن آشنا می‌شوند.

اهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. انواع نگاه و آثار آنها؛
۲. آثار احترام به پدر و مادر و...؛
۳. روایتی از رسول خدام^{صلی الله علیه و آله و سلم} در چگونگی تأثیر دعای پدر و مادر در حق فرزندان.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود دانشآموزان بعد از این درس رفتاری شایسته و مناسب با بزرگترها داشته باشند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (پرسش و پاسخ، بازی با کلمات، جدول و داستان)

رسانه‌های آموزشی:

تابلو(تحته و کچ) و کارت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پر تر از گعبه

کزین برتر اندیشه برنگذرد به نام خداوند جان و خرد

به نام خداوند بخشنده مهربان
سلام به شما خوبان! امیدوارم سرحال با نشاط آماده اجرای برنامه باشد.
آماده هستید؟

بسیار خوب، می خواهیم در باره^۱ : (ن = ن = ر) صحبت کنیم، چی؟ هنر
راستی می توانید چند هنر زیبا را نام ببرید؟

نقاشی، خوشنویسی، شعر، داستان:
اینها که شمردید هنر هستند، ولی منظور ما اینها نیست. آن چه مورد نظر
است، هنر زندگی است.

شما باید با این سه حرف که هر کدام حرف پایانی یک کلمه است، سه کلمه
دیگر درست کنید. این سه کلمه هنر زندگی را بیان می کنند.

۵ + هنر+ هنریگاه کردن

(+) + هنر+ هنر بیان

ر + هنر+ هنر رفتار

۱. حروف «، ن، ر» را روی تابلو می نویسیم و اجازه می دهیم بجدها با ترکیب آنها به کلمه «هنر» برسند.

«نگاه» یعنی هنر «نگاه»

نگاه از مهم‌ترین عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری است. چون بیش‌تر مسایل زندگی ما به نگاه‌هایمان بستگی دارد. انتخاب شغل، دوست، و... من چند نوع نگاه می‌نویسم. شما بگویید کدام یک از این نگاه‌ها خوب و کدام یک بد هستند.

نگاه به قرآن

نگاه به مناطق ویران شده در اثر سیل و زلزله خوب. چرا؟
چون نگاه به این گونه مکان‌ها^۱ عترت‌انگیز است. نگاه بی‌عترت، بی‌خبری می‌آورد.

نگاه با حسرت به زندگی ثروتمندان بد است.

نگاه به عکس نامحرم و مستهجن؟ بد است. چرا؟

چون موجب می‌شود تا بهار عمرمان به خزان پاییز تبدیل شود و به سوی بدی‌ها کشیده شویم.

نگاه به دانشمند

چون احترام به عالم، موجب بها دادن به علم است.
ببینم قرآن در باره نگاه چه می‌فرماید:

من از دوستان می‌خواهم که قسمتی از آیه ۳۶ اسراء را برای ما با ترجمه تلاوت کنند.

«... إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُلًا؛ گوش و چشم و دل همه مورد پرسش واقع خواهند شد.»

حالا با حرف «ن» یک کلمه دیگر می‌سازم.

۱. از کارت‌هایی در اندازه ۱۰×۲۰ استفاده می‌شود.

ن: ن + بیا هنر «بیان».

هنگام صحبت کردن با دیگران، به ویژه بزرگترها؛ چگونه؟
رودر رو، بله رو در رو صحبت کند و صورت خود را برنگرداند.
رن م، بله نرم و لطیف صحبت کند نه خشن!.

ر : ر + رافت هنر «رفتار»

به نظر شما چه رفتاری هنر محسوب می‌شود؟

بله، رفتار مؤدبانه و اسلامی و همراه با تواضع. چون رفتار مؤدبانه روابط بین دوستان را صمیمانه و از بروز مشکلات جلوگیری می‌کند.

یک سؤال:

کدام نگاه، بیان و رفتار به صورت نمودار عبادت به حساب می‌آید؟

بله، وقتی که نگاه، گفتار و رفتار ما نسبت به بزرگ‌تر و والدین همراه با احترام باشد.

نتیجه احترام به والدین چیست؟

آن‌ها در حق ما دعا می‌کنند.

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید: «دعا الوالد لولده» دعای پدر و مادر در حق فرزندشان.... برای رسیدن به ادامه کلام زیبا و دلنشیں پیامبر ﷺ با هم این جدول را حل می‌کنیم.

۱. نام کدام سوره در قرآن به معنای فرمانرو است؟ ملک (۶، ۱۴ و ۱)
۲. کدام سوره به نام پیامبران می‌باشد؟^۱ انبیاء (۳، ۵، ۸، ۱۱ و ۱۰)
۳. کدام کلمه به معنای دادگر و دادگستر است؟ عادل (۷، ۱۳، ۴ و ۲)

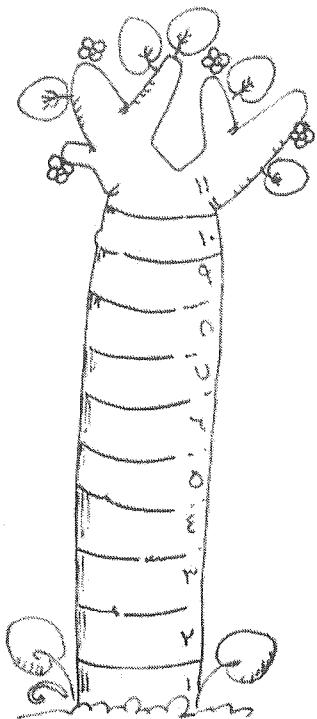
۱. در کلاس دخترانه به جای نرم و لطیف، عبارت دیگری مثل آرام و... استفاده شود بهتر است.

۲. دو حرف «ا» در خانه ۱۰ نوشته می‌شود.

۴. به پایان هر چیز چه گفته می شود؟ ته (۹ و ۱۲)

برای رسیدن به ادامه کلام رسول خدا^{علیه السلام} حرف اول را می نویسیم و سه تا سه تا می شماریم.

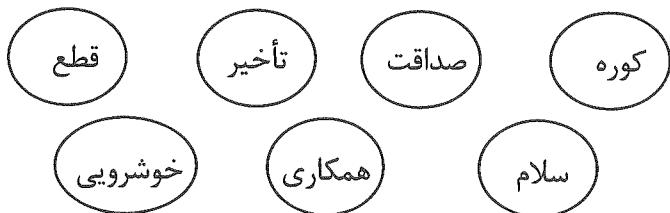
بله، دعاء الوالد لولده کدعاء النبي لامته^۱

دعای پدر و مادر در حق فرزندشان، مثل دعای پیامبر در حق امتش است.

همان طور که دعای پیامبر در حق امتش مستجاب می شود، خداوند دعای پدر و مادر را هم در حق فرزندش می پذیرد.

دوستان خوبم! برای این که همیشه دعای خیر پدر و مادر، بزرگ ترها و... بدرقه راهمان باشد و بدانیم چگونه به این مهم برسیم، به کلمه هایی که روی تابلو می نویسم توجه کنید.

چند کلمه شد؟ بله، ۷ کلمه

۱. محمدی ری شهری، حکمت نامه جوان، ص ۲۷۶، دارالحدیث، ۱۳۸۴.

هفت کارت در دست دارم که روی هر کدام یک جمله نوشته شده است، ولی جای یک کلمه خالی است. دو نفر از شما ببایند و در مسابقه ما شرکت کنند. دوستان شما باید جمله را بخوانند و جای خالی را به کمک کلمه‌های روی تابلو تکمیل کنند.

۱. سخنانشان را نکنیم.
۲. بدون پاسخ دهیم.
۳. نسبت به آن‌ها داشته باشیم.
۴. در برابر ناراحتی‌ها زود از در نرویم.
۵. در کارهای گروه کنیم.
۶. با کار دیگران را انجام دهیم.
۷. در برخورد با دیگران را فراموش نکنیم.

با تشکر از این عزیزان! حالا من از ایشان که بهتر جواب داد، می‌خواهم این قطعه شعر را برای ما بخواند.

این حدیث از مصطفی اندر مقام مادر است
 ای پسر جنت نهان در زیر پای مادر است
 گرچه در عالم پدر دارد مقامی ارجمند
 لیکن افزون از پدر قدر و مقام مادر است
 گر که می‌خواهی سعادت از کلامش سرنپیج
 رستگاری در اطاعت از کلام مادر است
 مادر دانادن فرزند دانا تربیت
 هر که بر هر جا رسد از اهتمام مادر است

گرمی آغوش مادر را ندارد آفتاب

مهربان تر دیگر از مادر خدای مادر است

حالا خاطره‌ای از اثر دعای پدر برای فرزندش را برأیتان نقل می‌کنم.

در رزمگاه بودم و خمپاره دشمن کنارم افتاد و منفجر شد. ترکش‌های آن به پیکرم و به ویژه به صورتم پاشید و صورتم را پاره پاره کرد. بیهوش شدم. وقتی به هوش آمدم خود را روی تخت بیمارستان دیدم. دکترهای متخصص پس از مدتی معالجه در مورد جراحی پلاستیک صورتم گفتند که باید به خارج اعزام شوم. لذا برای معالجه به خارج از کشور اعزام شدم.

آن چه مایه تعجب دکترها شد. این بود که همه صورتم آسیب دیده بود به جز دو چشمم. آن‌ها علتش را نمی‌دانستند، ولی من به خوبی می‌دانستم که چرا؟! چون پدرم نابینا بود. حدود بیست سال عصاکش او بودم. پدرم برایم دعا کرد و گفت: «پسرم! امیدوارم کور و نابینا نشوی.»

دعای پدر موجب شد که در اثر انفجار خمپاره دشمن دو چشم من آسیب نبینند و سالم بمانند و بینایی کافی داشته باشم.^۱

پایان بخش برنامه حکایتی از پیامبر اکرم ﷺ است.

مردی از یمن برای جهاد به خدمت پیامبر ﷺ آمد. حضرت فرمود: «برگرد و از پدر و مادر خود اجازه بگیر. اگر اجازه دادند جهاد کن، ولی اگر پدر و مادرت اجازه جهاد به تو ندادند، تا می‌توانی به ایشان نیکویی کن. زیرا نیکی به پدر و مادر برای تو، بعد از ایمان به خدا از همه چیزهایی که خدا به آن امر فرموده، بهتر است.^۲ خدایا! توفیق، مهر بانی و احترام به بنرگان، به ویژه پدر و مادر را به ما عنایت بفرما.

۱. محمدی اشتهرادی، داستان‌ها و پندها، ج ۸، ص ۱۴۰.

۲. ملا احمد نراقی، معراج السعاده، ص ۵۳۶. انتشارات هجرت، ۱۳۷۱، به نقل از محججه البیضاء، ج ۳، ص ۴۳۷.

تاًم درس:

خط قرمز

همهٔ صنایع:

اخلاقی

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با زشتی گناه آشنا می‌شوند.

هدف چریکی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. دوری از سخنان لغو و شوخی.
۲. دوری از عیب‌جویی.
۳. دوری از مجالست با افراد بدنام.

هدف رفتاری:

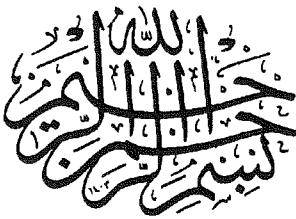
انتظار می‌رود در پایان درس دانشآموزان از گناهان دوری نمایند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (پرسش و پاسخ، جدول، نمودار، حروف پراکنده، شعر)

وسائلهای آموزشی:

تابلو(تحته و گچ)

خط قرآن

با عرض سلام برنامه را با شعری از سعدی شروع می‌نمایم. با دقت گوش نموده تا
پیرامون آن گفت و گو کنیم.

که دد ز آدمیزاده بَدِ به است	نه هر آدمی زاده از دد به است ^۱
نه انسان که در مردم افتاد چو دَد	به است از دَد انسان صاحب خرد
کدامش فضیلت بود بر دواب	چو انسان ندارد به جز خورد و خواب

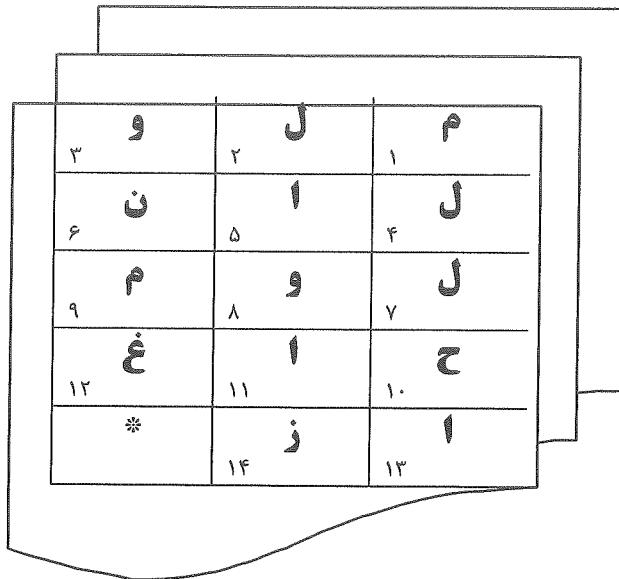
کسی می‌تواند پیرامون این چند بیت توضیحی بدهد؟ برای فهم بهتر بار دیگر شعر را می‌خوانم.

نظرات خوبی دادید شاعر بزرگ سعدی می‌گوید این طور نیست که هر آدمی از حیوان بهتر باشد. چون حیوان از انسان بد بهتر می‌باشد. ولی همین انسان اگر صاحب عقل و خرد باشد از حیوان بهتر است. انسانی که بخورد و بخوابد و در میان مردم مثل یک حیوان باشد فضیلتی نسبت به حیوان ندارد.

چرا انسان به حد حیوانیت نزول می‌گند؟
به شکل روی تخته توجه کنید^۲ چند پرده می‌کشم.
آیا پرده سینما است یا خانه؟ این پرده‌ها چه می‌گویند؟

۱. دد به معنای حیوان درنده است.

۲. مریمی شکل مورد نظر را روی تابلو ترسیم می‌نماید و در هر مرحله با اجرای برنامه شکل اول را پاک می‌نماید.

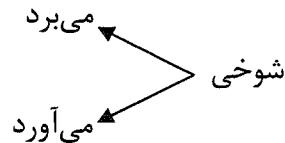

با چند سؤال به پیام این جدول پرده‌ای خواهیم رسید.

۱. نام وسیله‌ای که در به کمک آن باز و بسته می‌شود؟ لولا (۴، ۳، ۲ و ۵)
۲. در زبان عربی به نمک چه می‌گویند؟ ملح (۱، ۷ و ۱۰)
۳. به شکل ظاهری ساختمان چه می‌گویند؟ نما (۶، ۹ و ۱۱)
۴. نام حیوانی که اگر برعکس شود حیوان دیگر می‌شود؟ غاز (۱۲، ۱۳ و ۱۴)
۵. حرف سی ام از الفبای فارسی است؟ و (۸)

اکنون حرف اول را نوشته سپس پنج خانه پنج خانه بشمارید. حرف‌ها را کنار هم قرار داده تا به پیام برسید. همان طور که به دست آوردید پیام: «من اللغو والمزاح» شد. رد و بدل نمودن سخنان بیهوده و شوخی زیاد برای خنداندن مردم شخصیت انسان را بی‌ارزش می‌نماید و مرتبه انسان را در حد حیوانیت می‌رساند.

همان طور که در سخنان معصومین علیهم السلام آمده است^۱.

اما چه چیزی را می‌برد؟ بله! آبرو را می‌برد.
چه چیزی را می‌آورد؟ کینه و دشمنی را؟

جهت آن نیز روشن است. زیرا غالب افراد در برابر شوخی دیگران تاب تحمل و بزرگواری ندارند که نادیده گرفته و بگذرند. و در نتیجه به فکر عکس العمل می‌افتد. آن وقت است که به کینه‌ها و عداوت‌ها و در نهایت به زد و خورد منجر می‌شود و عاقبت خوشی ندارد. در اینجا به حکایتی گوش کنید.

مردی بود که مردم را می‌خنداند. روزی امام سجاد^{علیه السلام} با دو تن از خدمتکارانش از محلی عبور می‌کردند آن مرد ردای^۲ حضرت را از روی شوخی و برای خنده دیگران از روی دوش حضرت کشید و رفت. امام توجهی نکرد. مردم رفتند و ردای حضرت را از آن مرد گرفته آوردند و بر دوش مبارک حضرت قرار دادند.

۱. مربی نمودار مورد نظر را در تابلو بکشد.

۲. سید هاشم رسولی محلاتی، کیفر گناه، کتابخانه صدر، تهران، ج۴، ص ۱۰۱ و ۱۰۲.

قال رسول الله^{صلی الله علیه و آله و سلم}: کثرة المزاح تذهب بماء الوجه (بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۵۸)

قال على^{عليه السلام}: المزاح تورث الضغائن؛ شوخني کردن کینه‌ها ایجاد می‌کند. (کشف المحجه، ط نجف، ص ۱۷۰)

قال على^{عليه السلام}: لا تمازحن صديقاً فيعاديك... (با دوست شوخی نکن که دشمنت می‌شود)

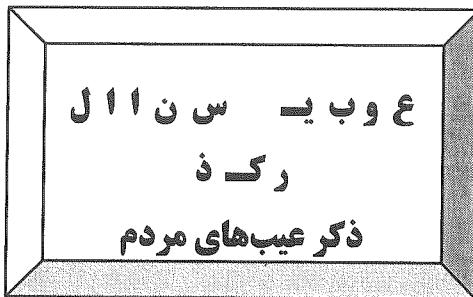
۳. بالاپوش، هر لباس‌های دیگر بر تن کنند، عبا.

امام الکعبه پرسید: این مرد که بود؟ گفتند مردی است که مردم مدینه را می‌خنداند. حضرت فرمود: به او بگویید: برای خداوند روزی است(قیامت) که در آن شوخی کنندگان زیان می‌کنند!

اما همه مثل امام الکعبه نیستند. مردم عادی در مقابل شوخی تاب نیاورده در صدد انتقام برمی‌آیند. در ابتدا اگر بتوانند پاسخ می‌دهند و اگر نتوانند تنفر شدیدی از آن شخص پیدا کرده کینه‌اش را به دل گرفته و در فرصت مناسب انتقام می‌گیرند.

در اینجا پرده اول را پاک می‌نماییم تا برنامه بعدی را در پرده دوم اجرا نمای.

ترجمه چند کلمه عربی را روی پرده دوم می‌نویسم به همراه چندین حرف

شما با توجه به ترجمه از حروف‌های موجود کلمه‌هایی بسازید. سپس آن‌ها را مطابق ترجمه کنار هم قرار دهید.

چه جمله عربی به دست آوردید؟

احسنست، ذِكْرُ عَيُوبِ النَّاسِ

صفت عیب‌جویی در ایجاد تنفر، خشم و کینه مردم مؤثر است و برگرفته از خوی حیوانی انسان‌ها است. به خاطر همین خداوند در قرآن از آن نهی فرموده. یک نفر از شما بباید و آیه ۱۱ سوره حجرات را برای ما بخواند.

۱. سید هاشم رسول محلاتی. همان، ج ۴، ص ۱۰۳. به نقل از بخار الانوار، ج ۶، ص ۶۸.

با تشکر برای سلامتی این دوست خودتان صلواتی ختم نمایید.
 خداوند در این آیه می‌فرماید که همدیگر را مسخره نکنید و از یکدیگر عیب‌جویی مکنید و یکدیگر را به لقب‌های (بد و ناخوش) صدا نزنید.
 حالا به صفحات تاریخ سری بزنیم تا حکایتی را برای شما نقل نمایم.
 مردی به نام شریک بن اعور که بزرگ قوم خود بود در زمان معاویه زندگی می‌کرد. در یکی از روزهایی که معاویه در اوج قدرت بود شریک بن اعور به مجلس او آمد. معاویه از اسم وی و هم‌چنین از شکل بدش استفاده و او را به باد تحقیر و اهانت گرفت. معاویه به او گفت: نام تو شریک است و برای خدا شریکی نیست. تو پسر اعوری و سالم از اعور^۱ بهتر است. صورت بدگلی داری و خوشگل بهتر از بدگل است. چرا قبیله‌ات تو را بزرگ خود برگزیده‌اند؟
 شریک در جواب گفت: به خدا قسم تو معاویه هستی. معاویه سگی است که عوو می‌کند. تو عوو کردی نامت رامعاویه گذاردن. تو فرزند حربی^۲ و صلح از حرب بهتر است. تو فرزند صخری^۳ و زمین هموار از سنگلاخ بهتر است. با این همه چگونه به مقام زمامداری مسلمین رسیدی؟
 معاویه با شنیدن سخنان شریک او را قسم داد که از مجلس او خارج شود^۴.
 با پاک نمودن برنامه پرده دوم به سراغ پرده سوم می‌رویم تا ببینیم بر روی آن چه برنامه‌ای داریم.^۵

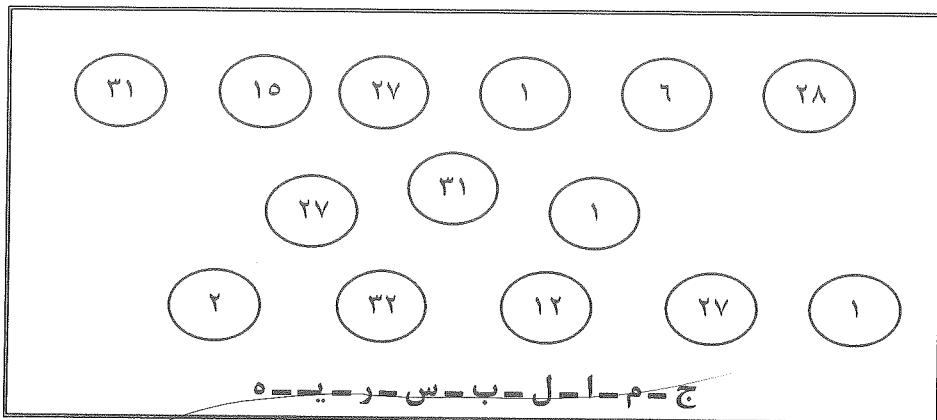
۱. اعور کسی است که یک چشممش معیوب باشد.

۲. حرب نام پدر معاویه ابوسفیان است به معنای جنگ.

۳. صخر نام پدر ابوسفیان است به معنای سنگ سخت.

۴. سید هاشم رسول محلاتی، همان، ص ۱۱۴.

۵. مریم طرح را کامل روی تابلو می‌کشد.

حالا با کمک عددها، حروف الفبا فارسی را بگویید تا من داخل دایره‌ها قرار بدهم. بعد از پُر شدن دایره‌ها سه کلمه به دست می‌آید.

شما این سه کلمه را به ترتیب از ردیف اول، دوم و سوم دایره‌ها کنار هم قرار دهید تا به پیام دایره‌ها برسید.^۱

همان طور که به دست آوردید پیام این شد: «مُجَالَّةُ أَهْلِ الرِّبَّ؛ هُمْ نَشِينَى بَا مردم بدنام.»

هم‌نشینی و رفاقت با مردم بدنام آثار بدی دارد. موجب می‌شد تا زبان مردم نسبت به او باز گردد.

تا اینجا سه پیام بر روی پرده‌ها اجرا نمودیم. شما پیام‌ها را بگویید تا من به ترتیب روی تابلو بنویسم.

۲- ذِكْرُ عَيُوبِ النَّاسِ

۱- مِنَ الْغُوْ وَ الْمِنَاحِ

۳- مُجَالَّةُ أَهْلِ الرِّبَّ

حالا پرده سوم را پاک می‌نمایم. کلمه حیوان را کنار این ۳ صفت زشت می‌نویسم. در باره این ۳ صفت زشت امام سجاد^ع می‌فرماید: گناهانی که

۱. جهت اطلاع مرتب شماره حروف الفبا: ۲۸(م)، ۱۵(ل)، ۲۷(ج)، ۱(ا)، ۳۱(س)، ۱۲(ر)، ۳۲(ب)، ۶(ب).

پرده‌های شرم و حیا را کنار می‌زند. یکی رد و بدل نمودن سخنان لخو و شوخی برای خنداندن مردم. دوم ذکر نمودن عیب‌های مردم و سوم همنشینی با افراد بدnam است^۱. این صفات انسان را به حد حیوانیت می‌رساند. در پایان، برنامه را با چند بیت شعر و دعا ختم می‌نماییم.

ز اعمال خودم دارم خجالت	خودم را کرده‌ام گم از جهالت
ز دستم رفته فرصت در بطالت	به دست نفس اماره اسیرم
زیادم رفته تکلیف رسالت	مرا دنیا گرفته و ای بر من
ز غفلت گشته‌ام غرق کسالت	همی دانم که من غافل ز خویشم
شوم آماج کفران و ضلالت	خداؤندا اگر دستم نگیری
تو را سوگند بر ذات جلالت	نجاتم ده ز طوفان حوادث

خدایا قلم عفو ببر روی گناهانمان بکش

خدایا لحظه‌ای ما را به خودمان غافل مگذار

۱. سید هاشم رسولی محلاتی، همان، ص ۷۷. به نقل از معانی الاخبار، ص ۲۷۰.
 النُّوبُ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصَمَ شُرْبُ الْخَمْرِ وَاللَّعْبُ بِالْقِتَارِ وَتَغَاطِي مَا يُضْعِكُ النَّاسَ مِنَ الْلَّغْوِ وَالْمُرَايَحِ وَذِكْرُ عَيُوبِ النَّاسِ وَمُجَالَسَةُ أَهْلِ الرَّبَبِ

نامه درس:

به سوی موفقیت

نموداری

اخلاق

هدف گلی:

دانشآموزان در این درس با نظم به عنوان رمز موفقیت در زندگی آشنا می‌شوند.

آهداف جزئی:

دانشآموزان در این درس با موارد زیر آشنا می‌شوند:

۱. نظم در آفرینش؛
۲. آثار نظم در زندگی؛
۳. چگونگی تنظیم وقت در زندگی.

هدف رفتاری:

از دانشآموزان انتظار می‌رود در پایان درس برای موفقیت در زندگی به نظم روی آورند.

روش‌های مناسب تدریس:

توضیحی، فعال: (جدول، حکایت و...)

رسانه‌های آموزنده:

تابلو (تخته و گچ)

به سوی موافقیت

به بسم الله سخن آغاز گویم سلام را بعد از آن من باز گویم

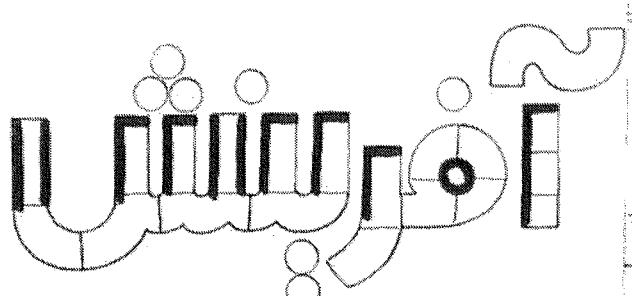
سلامی به لطافت بهار، گرمی تابستان و زیبایی پاییز و سفیدی زمستان.

امیدوارم حالتان خوب باشد و سرحال و شاداب باشید.

برنامه را با این شماره‌هایی که روی تابلو می‌نویسم، آغاز می‌کنم.

حالا می‌خواهم ببینم چه کسی می‌تواند تشخیص بدهد که من با این اعداد چه کلمه‌ای را نظر دارم به شما معرفی کنم!

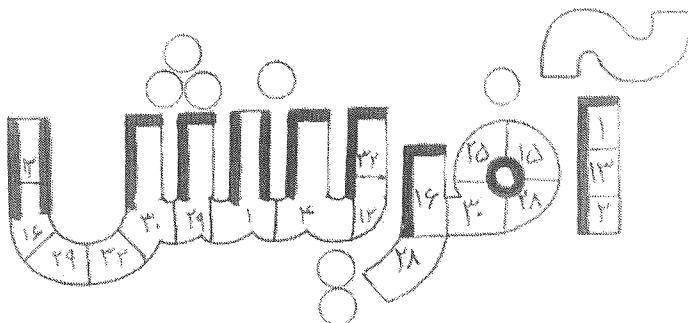
احسنست، کلمه مورد نظر «آفرینش» است.

۱. مریبی کم کم اعداد را به هم وصل کند تا دانش‌آموزان بتوانند آن را حدس بزنند و در مرحله بعد جدول را می‌کشند.

آفرینش چه چیزی؟

برای این که جواب این سؤال را پیدا کنیم، سراغ جدول می‌رویم. البته نه

جدول خیابان

از این دو دوست عزیز دعوت می‌کنیم برای اجرای مسابقه جدول تشریف بیاورند شما هم آن‌ها را با صلوات تشویق بفرمایید.

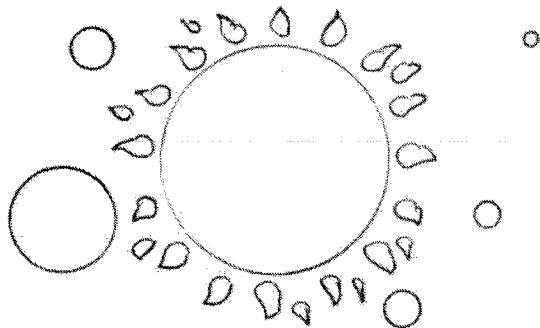
اجرای مسابقه جدول این گونه است که از هر نفر به ترتیب سؤال می‌پرسم. هر شرکت کننده باید جواب سؤال را بدهد. اگر جواب سؤال صحیح بود، حق انتخاب دو حرف از حروف الفبای فارسی را دارد.

اگر حرف انتخابی در جدول نبود به آن امتیاز تعلق نمی‌گیرد و نوبت به شرکت کننده بعدی می‌رسد. این کار ادامه پیدا می‌کند تا تمام اعداد جایش را به حرف‌های الفبای فارسی بدهد.

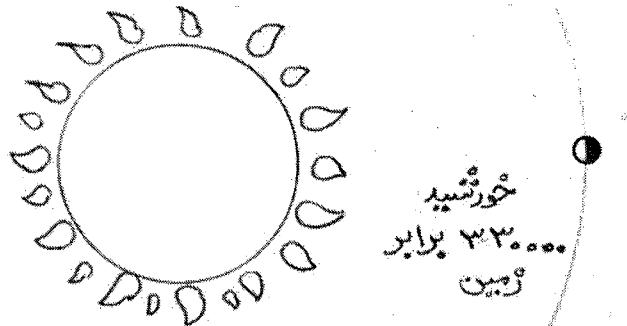
۱. به مدت حرکت زمین به دور خورشید چه می‌گویند؟
۲. کدام سیاره است که دور زمین می‌گردد؟
۳. کدام کلمه هم معنا بانظم است؟
۴. هر سخن جایی و هر..... مکانی دارد.
۵. کدام حشره منظم سوره‌ای به نام اوست؟
۶. در کدام دعا نام چهارده معصوم به ترتیب آمده است؟

در جدول پنج کلمه وجود دارد که شما حرف اول (ا) را بنویسید و چهارتا
چهارتا بشمارید. هر گاه کلمه کامل شد. آن را روی تخته می‌نویسم. احسنت،
اولین کلمه‌ای که به دست آمد «آسمان و زمین» است.

آفرینش آسمان و زمین بر پایه نظم خاصی است. در این جهان از کوچک‌ترین
ذره تا بزرگ‌ترین اجرام آسمانی، نشان از نظم کامل و حسابی دقیق، دارد.
خورشید، بزرگ‌ترین سیاره منظومه شمسی است.

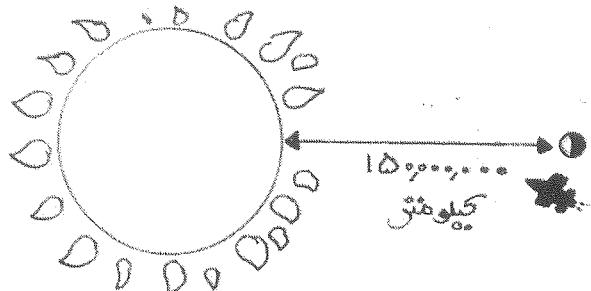

۱۳۳۰/۰۰۰ برابر زمین است.

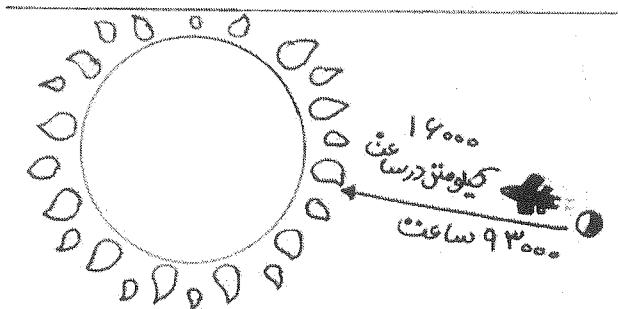

۱. مری محترم ابتدا باید کارت‌هایی در اندازه‌های 10×20 تهیه کند و مطالب را روی کارت بنویسد و به صورت
کارت این قسمت برنامه را اجرا کند.

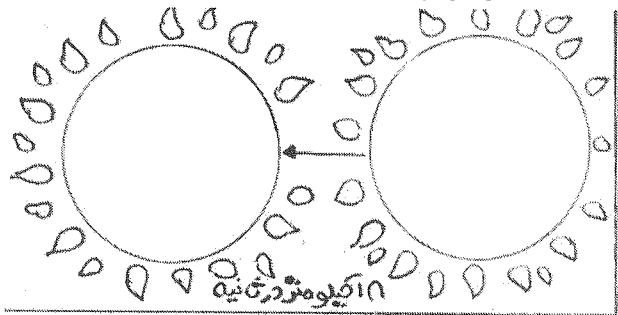
خورشید «۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰» کیلومتر از زمین فاصله دارد.

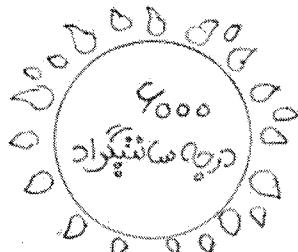
اگر هواپیمایی با سرعت «۱۶۰۰» کیلومتر در ساعت به سوی خورشید پرواز کند ۹۳/۰۰۰ ساعت، «ده سال و نیم» طول می‌کشد تا فاصله بین زمین و خورشید را پیماید.

سرعت خورشید «۱۸ کیلومتر بر ثانیه» است.

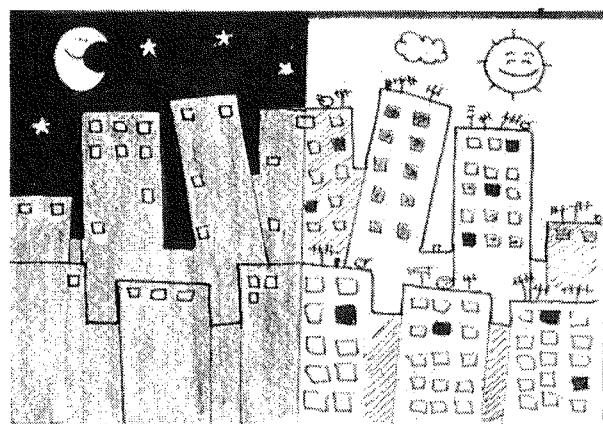
حرارت سطح خورشید به حدود «۶۰۰۰» درجه سانتی گراد می‌رسد.

زمین از جهت بزرگی و کوچکی، دوری و نزدیکی به خورشید، سرعت حرکت مداری خود و... چنان منظم است که توانسته مرکز زندگی کردن و حیات باشد. این نظم و هماهنگی را خدا در آفرینش آسمان و زمین قرار داده است. همه چیز بر پایه نظم استوار است. اگر نظم نباشد، دیگر آسمان و زمینی هم نیست.

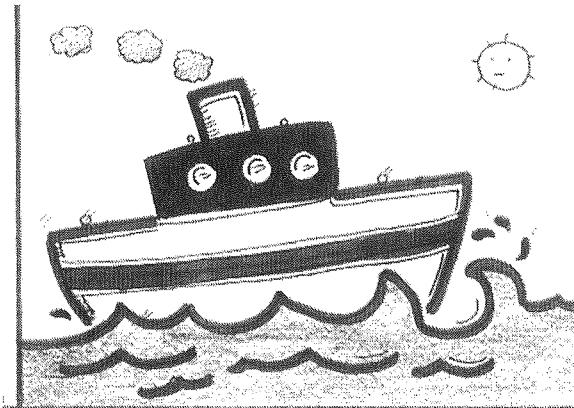
شمارش را ادامه دهید. چهارتا چهارتا بشمارید. بله، کلمه بعدی هم به دست آمد. «شب و روز» اما آفرینش شب و روز، آفریدگار توانا حرکات زمین، خورشید و ماه را به گونه‌ای تنظیم کرده است تا همه از این نعمت الهی بهره ببرند.

شب و روز در مناطق جهان متفاوت است در خط استوا، در تمام سال شب ۱۲ ساعت و روز هم ۱۲ ساعت است. اما در منطقه قطبی شش ماه شب و شش ماه روز است.

جالب این که با این همه تفاوت، تمام نقاط روی زمین در مدت سال به یک اندازه از نور آفتاب بھرمند می‌شوند. در تابستان افزایش طول روز و تابش عمودی آفتاب، سبب رسیدن میوه‌ها و دانه‌های گیاهی می‌شود، اما در زمستان کوتاهی طول روز و کاهش تابش آفتاب، سبب به خواب رفتن گیاهان می‌گردد. در نتیجه رفت و آمد شب و روز در تابستان و زمستان با زندگی گیاهان به طور کامل هماهنگ است. حرکت شب و روز با سیستم بدن انسان و دیگر حیوانات هماهنگ است. ما انسان‌ها برای بیداری و تحرک نیاز به نور روز داریم، چنان که برای آرامش و استراحت نیازمند به تاریکی شب هستیم.

شمارش را ادامه دهید. چهارتا چهارتا بشمارید. بله، کلمه بعدی هم به دست آمد. کلمه بعدی «کشتی» است.

آری انسان در گذشته به وسیله کشتی‌های بزرگ و کوچک، اقیانوس‌ها را در می‌نوردید. به این وسیله به نقاط مختلف زمین، برای انجام مقاصد خود سفر می‌کرد. این حرکت به ویژه با کشتی‌های بادبانی امکان‌پذیر بود. بادهای منظمی که در سطح اقیانوس‌ها می‌وزد و به کشتی‌ها امکان می‌دهد تا از این نیروی فراوان و رایگان طبیعی بهره گیرند و به سوی مقصد پیش روند.

برای این که بدانیم خداوند در مورد آفرینش چه فرموده است سراغ آیه ۱۶۴ از سوره بقره می‌رویم.

از دوست خوبیمان می‌خواهیم آیه مورد نظر را برایمان قرائت نماید و ترجمه آن را برای ما بخواند.^۱

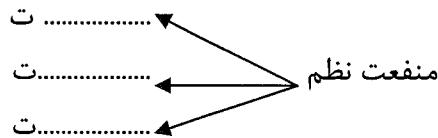
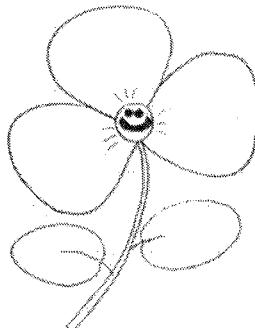
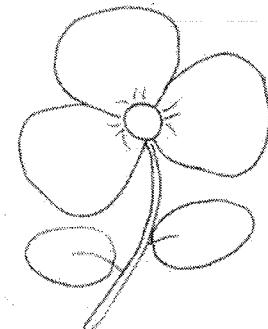
آن فی خلق السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ...؛ در خلقت آسمان‌ها و زمین و رفت و آمد شب و روز و کشتی‌ها که بر روی آب برای سود مردم در حرکت است.

همان طوری که در آیه اشاره شد، نظم و هماهنگی در جهان آفرینش برای این است که مردم به منفعت و سودی برسند.

این منفعت و سود چیست؟ برای پاسخ به ادامه برنامه توجه کنید.

بچه‌ها! حالا بگویید این تصویر چیست؟ آفرین! یک گل زیبا

بچه‌ها! اگر بخواهید بدانید منفعت و سود نظم چیست، باید به این نمودار توجه کنید.

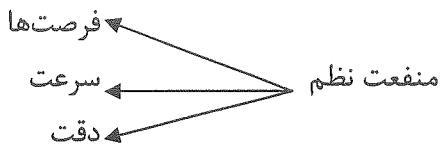
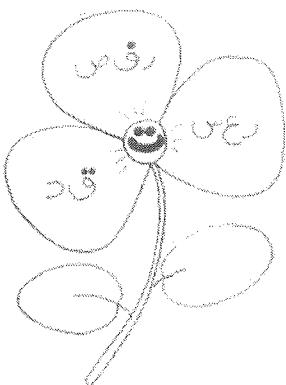

حرف «ت» حرف مشترک آخر کلمه‌ها است که در وسط این گل قرار می‌دهیم.

۱. از قبل یکی از دانشآموزان خوش صدا را برای این کار آماده می‌کنیم تا آیه مورد نظر را قرائت نماید.

در هر یک از گلبرگ‌های گل، حرف‌های پراکنده قرار می‌دهیم تا با کنار هم قرار دادن این حرف‌ها، منفعت و سود نظم به دست آید.

**با توجه به حروف گلبرگ‌ها، حدس بزنید
سود نظم چیست؟**

از فرصت‌ها استفاده نماییم. نگوییم حالا تا بعد، بلکه در همان فرصت کارمان را انجام دهیم. وقتی کارهایمان را با نظم انجام دهیم، فرصت کافی خواهیم داشت. اگر بی‌انضباط باشیم وقت کم می‌آوریم. همچنین اگر در حال انجام کاری به کارهای دیگر مشغول شویم، کار را درست انجام نخواهیم داد. آدم منظم با برنامه‌ریزی کارها را با سرعت و دقیق انجام می‌دهد.
در پایان یک خاطره از امام خمینی(ره) گوش دهید.

هنگامی که امام خمینی(ره) در پاریس بود، خبرنگارها برای مصاحبه به نزد ایشان آمدند. هنگامی که آن‌ها دوربین‌های خود را نصب نمودند تا برای مصاحبه آماده شوند، حدود ده دقیقه طول کشید. در همین وقت، امام به تلاوت آیات قرآن مشغول می‌شد، بعضی می‌گفتند: «خود را برای مصاحبه آماده کنید.» امام فرمود: «چند دقیقه طول می‌کشد تا مصاحبه‌گران آماده شوند، آیا در این چند دقیقه، عمرم و وقت ضایع شود؟!»

در پایان برنامه دعا می‌کنیم و از خدا می‌خواهیم که ظهور امام زمانمان را هر چه زودتر بررساند.

همه با هم دعای امام زمان (عج) را «اللهم کن لولیک...» می‌خوانیم.

مناسبات

بسم الله الرحمن الرحيم

دریایی علم

با سلام خدمت شما و آرزوی توفیق در کارهایتان از شما می‌خواهم یک ضربالمثل بگویید که در آن گنج باشد؟ هیچ‌کدام از ضربالمثل‌ها درست نیست. چون در ضربالمثل اصلاً گنجی نیست. شوختی کردم ضربالمثل‌های شما درست بود.

نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد^۱ آیا کسی می‌تواند این ضربالمثل را توضیح دهد؟ همان‌طور که گفتید برای به دست آوردن گنج باید کار و تلاش نمود.

آیا شما می‌توانید گنجی را که با کار و تلاش به دست می‌آید ولی از بین نهی رو د نام بپرید؟

راهنمایی می‌نمایم. آن گنج در عمل موجود است. بله، علم گنجی بزرگ است که از بین نمی‌رود^۲ و تا زنده هستیم هر چه می‌آموزیم به درد می‌خورد و می‌توانیم جواب‌گوی سؤالات در حد علم خود باشیم. در اینجا دو سؤال می‌پرسم تا شما جواب دهید.

سؤال اول: آن چیست که از جن، انسان و فرشته نیست ولی به او دروغ بستند. خداوند قضیه آن را در قرآن شرح داده است؟ گرگ^۳ که برادران حضرت یوسف^{العلیل} به او دروغ بستند.

۱. سعدی.

۲. عبدالواحد آمدی، غررالحكم و درر الكلم، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۳۶۶، ص ۴۲. العلم کنز عظیم لا یفسی، در کلمه عمل سه حرف علم موجود می‌باشد. به خاطر همین علم و عدل باید یکی باشد.

۳. یوسف / ۱۳.

سؤال دوم: از فرستاده‌های خداوند که جن، انسان و فرشته نبود ولی حکایتش در قرآن آمده است؟ کلاغی که خداوند آن را فرستاد تا به قabil بیاموزد چگونه جنازه برادر خود را به خاک بسپارد.^۱

این دو سؤال نمونه‌ای از سؤال‌هایی بود که شخصی به نام طاووس یمانی از امام محمد باقر^{علیه السلام} پرسید و امام جوابش را به خوبی داد.

امام^{علیه السلام} به خاطر علم زیاد به چه لقبی مشهور شد؟ باقرالعلوم، یعنی شکافنده علم‌ها.

امروز روز ولادت امام باقر^{علیه السلام} است می‌خواهیم با یک مسابقه سخنی از ایشان یاد بگیریم تا به علم ما اضافه شود. من سخن امام باقر^{علیه السلام} را روی کارتی نوشتم هر کس که بتواند در مدت سی ثانیه آن را به ذهن بسپارد و روی تخته بنویسد برنده می‌باشد.

يُحِبُّ الْمُدَاعِبَ فِي الْجَمَاعَةِ بِلَا رَفَثٍ^۲

با تشکر من اعراب حدیث را روی حرف‌ها قرار می‌دهم. امام باقر^{علیه السلام} در این سخن پربار خود می‌فرماید: «خداوند - با عزت و جلال - آن کسی را که میان جمعی شوخی و خوشمزگی کند دوست دارد در صورتی که فحشی در میان نباشد.»

باشنیدن این حدیث علم ما افزوده شد و همان طور که دیدید با کلمه علم عمل نیز همراه می‌باشد. به امید آن که به این سخن امام در زندگی عمل نماییم به سراغ یک مولودی می‌رویم تا روز تولد این امام را گرامی داشته باشیم.

۱. مائدہ / ۳۱

۲. مریب این کلمه‌ها را به اول حدیث اضافه نموده و توضیح می‌دهد. ان الله عزو جل... کلینی، الکافی، دارالكتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۵، ج ۲، ص ۶۶۳.

شـد جـهـان با صـفـا (۲)	مـژـدـهـ اـی دـوـسـتـان
زادـهـ هـلـ اـتـی	جلـوهـگـرـ شـدـ رـخ
مرـجـاـ، مـرـجـاـ(۲)	آـفـرـینـ آـفـرـین
عالـمـ آـرـاـ شـدـهـ(۲)	نـورـ روـیـشـ زـحـق
طـورـ سـيـناـ شـدـهـ	يـشـبـ اـزـ جـلوـهـاـشـ
خـاتـمـ الـانـسـيـاءـ	آـمـدـهـ وـارـثـ
مرـحـبـاـ، مـرـحـبـاـ	آـفـرـینـ آـفـرـین
فـاطـمـهـ عـصـمـتـ اـسـتـ(۲)	مـرـتضـیـ شـوـكـتـ
مـظـهـرـ قـدـرـتـ اـسـتـ	همـچـوـ جـدـشـ عـلـیـ
مرـجـاـ مـرـجـاـ ^۱ (۲)	آـفـرـینـ، آـفـرـین

۱. رضا یعقوبیان، زمزمه عشق، رستگار، مشهد، ۱۳۸۱، ص ۲۲۴.

بسم الله الرحمن الرحيم

منبع فيض الهي

با سلام خدمت شما دانشآموزان

برنامه را با من کیستم شروع می نمایم. شما هر کجا به نام شخصیت پی بردید
نامش را بگویید.

در سال ۲۱۲ در نزدیکی شهر مدینه به دنیا آمد. نام مادرش سمانه و نام
پدرش محمد. لقب معروف ایشان هادی و نامش علی است^۱.
بله! جواب من کیستم؟ امام دهم حضرت علی النقی الشفیع می باشد. مقداری با
ایشان آشنا شدید. حالا می خواهم شما را با سخنی از این امام بزرگوار آشنا نمایم.
سخن امام را روی تخته می نویسم.
می خواهم بعد از نوشتن آن را بخوانید.

..... فی الدنیا

الناس

..... و فی الآخرة

همان طور که می بینید کلام تمام نشده است برای پی بردن به کلام کامل
امام الشفیع باید کلمه هایی که روی تخته می نویسم مرتب نمایید و در جای مناسب
قرار دهید.

بال اع مان

بال ام وال

۱. حاج شیخ عباس قمی، متهی الامال، مطبوعاتی حسینی، ج ۳، ج ۲، ص ۹۷۹.

۲. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، مؤسسه الرفا، بیروت، ۷۵، ص ۳۶۹.

همان طور که می‌بینید دو کلمه بالاموال و بالاعمال به دست آمد.
من حدیث را ترجمه می‌نمایم: «مردم در دنیا با اموالشان و در آخرت با اعمالشان
هستند.»

حالا شما بگویید منظور امام الصلوات چیست؟ احسنت، یعنی:
مال و کار نیک: بعضی با اموالشان کار نیک می‌کنند که در دنیا مالشان و در
آخرت کار نیک بدردشان می‌خورد.
مال بدون کار نیک: بعضی مال دارند ولی عمل خوب ندارند.
بی مال با کار نیک بدون مال: بعضی بانداشتمن اموال مناسب کار نیک انجام
می‌دهند.

کدام دسته بهتر هستند؟ بله، دسته اول و آخر
یکی از اعمال خوب عزاداری نمودن برای امامان عزیzman می‌باشد. چون
شهادت امام هادی الصلوات است عزاداری کوتاهی در پایان داریم.
یا علی النقی جانها فدایت شیعیان چشم گریان در عزایت

یا حجه الله آجرک الله

سامره در غمش ماتم سرا شد غرق در زاری و شور نوا شد

یا حجه الله آجرک الله

ای دهم حجت خدای منان جان سپردی بمانند غریبان

یا علی النقی ای نور یزدان جان سپرده براه دین و قرآن

یا حجه الله آجرک الله^۱

۱. سید ضیاء الدین تنکابنی، مدایح و مراثی آل محمد علیهم السلام، ناصر، قم، ۱۳۷۸، ج ۲، ص ۳۲۳.

بسم الله الرحمن الرحيم

گلی از گلستان هدایت

به نام خداوند هستی بخش و سلام بر شما جویندگان علم
جهت خشنودی امام زمان (عج) صلواتی بفرستید.
شعری در ابتدا می‌خوانم. شما بعد از پایان آن بگویید در باره چه کسی است.

در دهم ماه رجب کردگار ز جلوه‌ای کرد منور جهان

عجب بود شیعه به ماه رجب ز همچو جشنی نشود شادمان

داد خداوند به سلطان طوس زاده آزاده‌ای از خیزران

ز مقدم مولد آن شاه دین مدینه گردید چو باع جنان

خوب تا اینجا اشعار در باره چه کسی بود؟

برای راهنمایی من بیت آخر را می‌خوانم تا شما حدس بزنید.
محمد تقی جناب جواد پور رضا، خسرو کون و مکان
همان طور که گفتید اشعار در باره امام محمد تقی الله امام نهم می‌باشد.
حالا یک بار دیگر اشعار را می‌خوام تا شما به پرسش‌های من جواب دهید.

امام جواد الله در چه ماهی به دنیا آمد؟

سلطان طوس با امام چه نسبتی دارد؟

نام مادر امام در اشعار چه آمده است؟

محل تولد امام در کدام شهر بوده است؟

دو لقب امام در اشعار چست؟

۱. اگر دانش‌آموزان جواب دادند مربی بیت آخر را می‌خواند.

تا اینجا مقداری با امام محمد تقی الشیعه آشنا شدید. برای این که بیشتر امام را بشناسیم به سراغ سخنی از ایشان می‌رویم. من در دو کارت که روی هر کدام پنج کلمه از سخنان امام به طور پراکنده همراه با اعداد نوشته شده است به دو شرکت کننده در مسابقه می‌دهم. هر شرکت کننده باید با توجه به اعداد از کوچک به بزرگ، پنج کلمه کارت مربوط به خود را به صورت مرتب روی تخته بنویسد تا کلام امام الشیعه به طور کامل روی تخته نوشته شود. من هم در باره آن توضیح می‌دهم.

کارت شرکت کننده دوم^۱

المسلول	منظره	اثرہ
۲	۶	۱۰
۸	یحسن	۴

کارت شرکت کننده اول

ایاک	الشیر	و مصاحبه
۲	۶	
۸	۱۰	کالسیف

با تشکر از دو شرکت کننده، همان طور که می‌بینید سخن کامل امام این شد:
«إِيَّاكَ وَمُصَاحَبَةَ الشَّرِيرِ فَإِنَّهُ كَالْسَّيْفُ الْمَسْلُولُ يَخْسُنُ مَنْظَرُهُ وَيَقْبَحُ أَثْرُهُ» یعنی: از رفاقت با شخص بد پرهیز کن، زیرا او نظیر شمشیر کشیده‌ای است که ظاهر آن نیکو و آثارش قبیح باشد.^۲

حالا از شما می‌خواهم در باره ترجمه حدیث توضیح بدهید.
در آخر به مناسبت میلاد امام محمد تقی الشیعه به یک مولودیه توجه فرمایید.

۱. مریب می‌تواند به دو شرکت کننده سی‌ثانیه یا یک دقیقه فرصت دهد اگر در این فرصت دو شرکت کننده نتوانستند کلمه‌ها را مرتب بنویسند دونفر دیگر آورده شوند.

۲. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، مؤسسه الوفاء، بیروت، ۱۴۰۴، ج ۷۱، ص ۱۹۸.

مژده بادا که نوبهار آمد
یار دلهای بی قرار آمد
نهمین ماه تاجدار آمد

گل یاس رضا^{اللهم} ادرکنی یا جوادالائمه^{اللهم} بے بار آمد
گلشن فاطمه شکوفا شد
هشتمین لالهاش هویدا شد
دل شیعه از او مصغا شد
بر جمالش هر آن که شیدا شد

ذکر او یا جواد^{اللهم} و زهراء^(س) ادرکنی
دوست دارم گل محبت را
صاحب جود و بذل و رحمت را
دهمین مرد آل عصمت را
نهمین حجت ولایت را

یا جوادالائمه^{اللهم} ادرکنی^۱ هشتمین یاس باغ عترت را

۱. رضا یعقوبیان، زمزمه عشق، رستگار، مشهد، ۱۳۸۱، ص ۲۸۵.

بسم الله الرحمن الرحيم

آزاده‌ترین زندانی

با عرض سلام و امید موفقیت برای شما در درس و زندگی برنامه را با دو سؤال
شروع می‌نمایم.

لقب کدام امام به معنای فروبرنده خشم می‌باشد؟

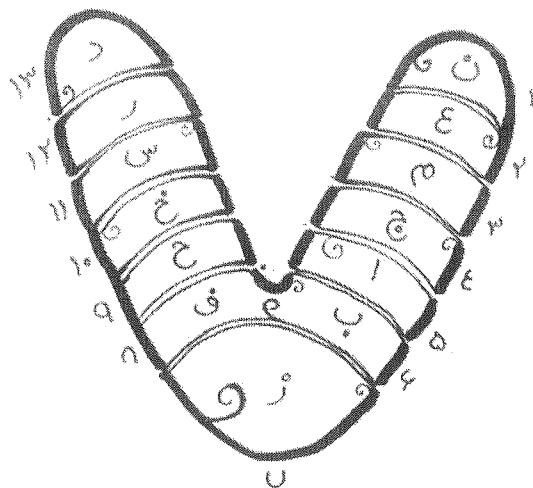
امام هفتم موسی کاظم ع

چرا به این لقب معروف شد؟

چون هر بدی از دشمنان می‌دید نفرین نمی‌کرد و آن‌ها را احسان می‌نمود.
امام موسی کاظم ع در کلامی بعد از شناخت خدا چند چیز را موجب نزدیکی
به خدا معرفی می‌نماید.

برای پی بردن به اولین مورد بگویید به چه کسانی باید احسان نمود تا از نفرین
آن‌ها دور بود؟ پدر و مادر

برای پی بردن به چهار مورد دیگر به جدولی که روی تخته می‌کشم توجه کنید.

اگر حرف اول را بنویسید و دو خانه دخانه بشمارید و حرف‌ها را کنار هم قرار دهید، چهار مورد دیگر به دست آید.
همان طور که می‌بینید کلمه‌های نماز، حسد، عجب و فخر به دست آمد.
آیا کسی می‌داند عجب یعنی چه؟

اگر کسی صفتی یا نعمتی را که خداوند به او داده بزرگ بشمارد و خدا را فراموش نماید می‌شود عجب و این مقدمه تکبر است.
امام باقر^ع فرمود: «دو نفر داخل مسجد شدند یکی عابد و دیگری فاسق بود.
وقتی از مسجد خارج شدند فاسق از درست‌کاران و عابد از جمله فاسقان شد؟»
آیا کسی می‌تواند علت این اتفاق را بگوید؟

علت این بود که شخص عابد به عبادت خودش می‌بالید. ولی فاسق در فکر پشیمانی از گناه و استغفار بود.
حالا به مناسبت شهادت امام موسی کاظم^ع با یک نوحه کوتاه توسیلی هم داشته باشیم.

**به کنج محبس هارون ملعون غم موسی بن جعفر گشت افرون
الهی نجني من حبس هارون (۲)**

در این زندان محنت مبتلایم	بسی مشتاق بر روی رضایم
شده سائیده از زنجیر پایم	الهی نجني من حبس هارون (۲)
با یعن زنجیر باشد افتخارم	که طوق بندگی باشد شعارم
ولی زین حبس رنجور و فکارم	الهی نجني من حبس هارون (۲)
غريب و بي‌گس و آزرده حالم	گرفتار غم اهل و عیالم
بصبح و شام در رنج و بلايم	الهی نجني من حبس هارون (۳)

۱. حسن بن شعبه حرانی، تحف العقول، جامعه مدرسین، قم، ۱۴۰۴، ص ۳۹۰.

۲. ملا احمد نراقی، معراج السعاده، جاویدان، ص ۱۸۵، ۱۸۴.

۳. سید ضیاء الدین تنکابنی، مداعی و مراثی آل محمد، ناصر، قم، ۱۳۷۸، ج ۶، ج ۲، ص ۲۸۹.

بسم الله الرحمن الرحيم

رسول عشق و ایمان

با سلام خدمت تک تک شما حاضران در جلسه! با تبریک به مناسبت فرا رسیدن این ایام خجسته
به مناسبت عید مبعث حضرت پیامبر ﷺ برنامه‌های متنوعی را در نظر گرفته‌ایم که امیدواریم مورد پسند شما قرار بگیرد.
از قاری محترم قرآن تقاضا می‌شود تا در آغاز، برنامه را با آیات کلام خدا مزین نماید.

با تشکر از قاری محترم!
حالا به یک دکلمه گوش کنید.
قله یک کوه و غاری واقع در آن؛
سپیده دم پاکیزگی هوا، در همه جا شناور است؛
غار تاریک تاریک است؛
صدایی در فضای غار می‌پیچد؛
محمد ﷺ لب می‌گشاید؛
- تو کیستی؟!
- جبرئیل

۱. برای ترسیم بخشی از فضای جاهلیت در قبیل از اسلام، ده آیه از سوره تکویر، با هماهنگی قبلی آماده و قرائت می‌شود.

۲. مریبی دکلمه را خودش یا با هماهنگی قبلی یا یکی از دانشآموزان با تمرین کافی می‌خواند در بین دکلمه با قاری هم هماهنگی لازم از پیش آماده شود تا او در آخر دکلمه از میان حاضرین با صدای بلند سوره علق - آیه را بخواند

صدایش چه شیرین است، محمد ﷺ قلبش فرو ریخت.
آرامش از وجودش کوچ کرد.

با صدایی لرزان می‌گوید:

- نمی‌توانم بخوانم؛

- بار دیگر گفت: نمی‌توانم...

بار سوم، صدای محکم و قاطع شنید: بخوان! تو می‌توانی....

محمد ﷺ ناگهان در وجودش احساس غریبی کرد. اکنون چه باید بخوانم؟!

بسم الله الرحمن الرحيم

اقراء باسم ربك الذي خلق...

به نام خداوند بخشنده مهر بان

بخوان به نام پروردگارت که بیافرید(۱) آدمی را از لخته‌های خونی بیافرید. بخوان و

پروردگار توارجم‌ترین است. خدایی که به وسیله قلم آموزش داد. به آدمی آنچه را

که نمی‌دانست بیاموخت.

با تشکر از شما که دکلمه مربوط به مبعث پیامبر ﷺ را خوب اجرا کردید.

به سراغ یک مسابقه می‌رویم.

هشت کارت تهیه کرده‌ام. در هر یک از این کارت‌ها تصویری است. به هر یک از

این دو شرکت کننده در مسابقه چهار کارت می‌دهم. به همراه این کارت‌ها یک

برگه یادداشت و یک قلم هم داده می‌شود تا آن‌ها بعد از سی ثانیه نام آن‌چه را

دیده‌اند در برگه یادداشت بنویسند و تحويل دهند.

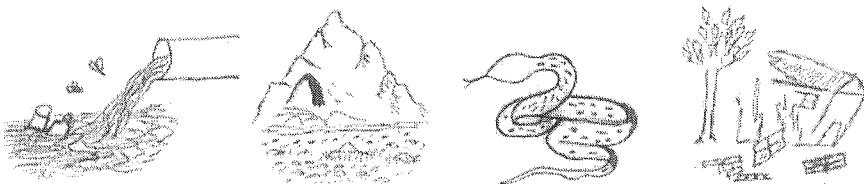
۱. قاری محترم با هماهنگی قبلی ۵ آیه از سوره علق را با ترجمه و با صوت زیبا می‌خواند.

آماده‌ایدا احسنت. به یک صلوت سراغ اولین شرکت کننده در مسابقه آقای /
خانم می‌رویم.
آفرین! زمان شما از همین حالا آغاز شد.

یک	یک و یک و یک
دو	دو و دو و دو
سه	سه و سه و سه
چهار	چهار و چهار و چهار

..... ۵۵ ۵۵ ۵۵

بله! وقت شما تمام شد. حالا کارت‌ها را تحویل بده و آنچه را که دیده‌ای سریع
بنویس.
لطف کن نام خود را هم در برگه بنویس تا امتیاز شما ثبت شود.

اما نوبتی هم باشد نوبت می‌رسد به نفر دوم مسابقه.
آقای / خانم

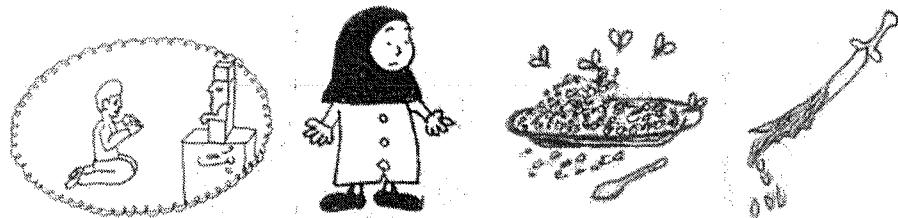
بله! به شما هم مثل اول شرکت کننده در مسابقه چهار کارت به همراه یک
برگه یادداشت و یک قلم داده می‌شود تا در مدت سی ثانیه آنچه را در کارت‌ها
مشاهده می‌کنی برای ما بنویسی. آماده‌ای؟
آفرین! زمان شما از همین حالا آغاز شد.

یک و یک و یک یک

دو	دو و دو و دو
سه	سه و سه و سه
چهار و چهار و چهار	چهارشنبه

..... ۵۵ و ۵۵ و ۵۵

وقت شما هم به پایان رسید. کارت‌ها را تحویل بده و آن چه دیده‌ای در برگه بنویس.

آفرین! حالا برگه خود را تحویل بده!

من دوباره کارت‌ها را یکی یکی به آن‌ها تحویل می‌دهم تا نام تصویرها را برای شما بگویند.

حالا که با نام تصویرها در کارت‌ها آشنا شدید، ببینیم این تصویرها با بعثت پیامبر ﷺ چه ارتباطی دارد.

برای آشنا شدن به متنی که یکی از دانش‌آموزان قرائت می‌کند، توجه کنید.^۲
 «... شما ای ملت عرب،... در بدترین خانه‌ها زندگی می‌کردید. میان غارها، سنگ‌های خشن، مارهای سمی خطرناک... به سر می‌بردید، آب‌های آلوده می‌نوشیدید، غذاهای ناگوار می‌خوردید، خون یکدیگر را به ناحق می‌ریختید، با

۱. برنده کسی مسابقه کسی است که در برگه نام بیشتری را نوشته باشد.
۲. مربی با اعلام نتایج و امتیازها و تشویق فرد برنده، از برنده می‌خواهد که متن آماده شده نهج البلاغه را بخواند (به عنوان تشویق بیشتر) و از فرد دیگر می‌خواهد که به محل خود برسد.

آشنایان و فامیل خود رابطه‌ای نداشتید، بیت‌ها میان شما پرستش می‌شد و
گناهان شما را فرا گرفته بود... .^۱

با تشکر از دوست شما، این متن سخنان حضرت علی^{علی‌الله‌آله‌آل‌هی‌عاصی} بود از نهج‌البلاغه در
باره زندگی مردم قبل از بعثت.

با زندگی مردم قبل از ظهور اسلام آشنا شدید.

برای این که گل خنده بر لب‌های شما باز شود به چند لطیفه گوش کنید.
شخصی برای اولین بار هلی کوپتر سوار می‌شود، توی آسمان از بغل دستی
سمت‌چپی خود می‌پرسد: شما گرمتونه؟ طرف می‌گه: نه
از سمت راستی خود می‌پرسد: شما گرمتونه؟ طرف می‌گه: نه
بلند می‌گه: آقای خلبان، هیچ کس گرمش نیست، اون پنکه سقفی را خاموش
کن.

یک دیوانه دنبال رییس بیمارستان می‌دوه و خلاصه او را گیر میاره،
رییس بیمارستان می‌گه: از جون من چی می‌خواهی؟
دیوانه هی می‌رمه با دست به او می‌زند و می‌گوید: تو گرگی!

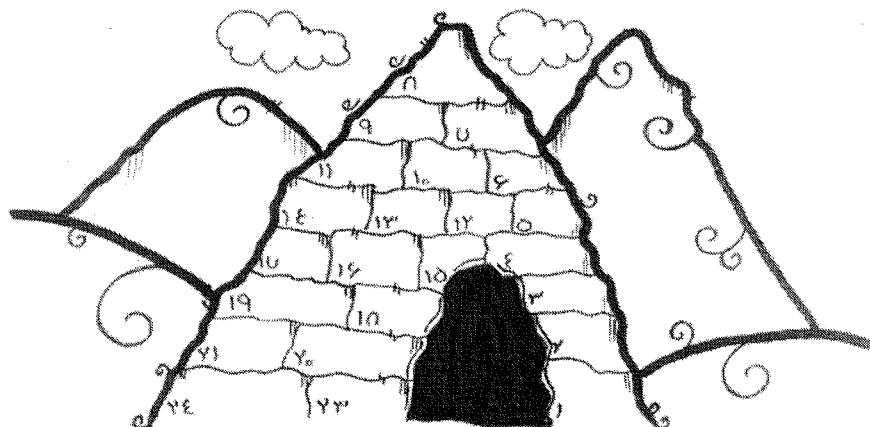
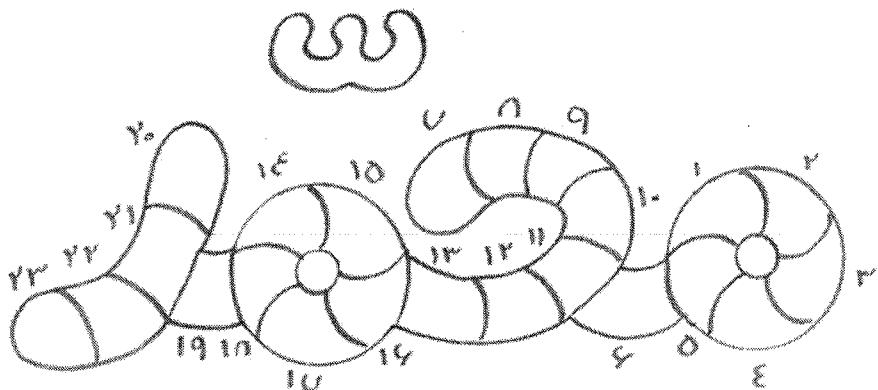
پدری زولبیا خرید و گذاشت روی میز و بعد مشغول نماز شد. یک دفعه متوجه
شد پرسش سراغ زولبیا رفته، موقع قنوت گفت: رنبا آتنا فی الدنیا حسنہ... کسی
به زولبیا دست نزن!

حالا نوبتی هم باشد، نوبت می‌رسد به دانش‌آموزان راهنمایی؛

۱. نهج‌البلاغه، محمد دشتی، دفتر نشر الهادی، قم، ۱۳۷۹، ج ۱۲، ص ۷۳، خطبه ۲۶.

در اینجا برای آشنا شدن با دست آوردهای بشر از مبعث رسول خدا^{علیه السلام} به سراغ یک مسابقه می‌رویم.

در این مسابقه دو جدول داریم. ابتدا شکل این جدول‌ها را روی تابلو می‌کشم. خوب توجه کنید! ^۱

۱. مریم تصویر دو جدول «محمد» و «کوه» را در کنار هم روی تابلو می‌کشد.

از میان شما دانشآموزان راهنمایی دو گروه دو نفره برای مسابقه تشریف بیاورند.^۱
با تشکر از شما عزیزان خودتان را معرفی کنید:
ابتدا من سؤال مربوط به هر گروه را می‌پرسم تا حروف پاسخ صحیح را در
خانه‌های جدول مربوط به خود قرار دهم.
اما پرسش‌های گروه اول:

۱. نام شهری را بگویید که پیامبر خدا^{علیه السلام} از مکه به آن‌جا هجرت کرد؟^۲
مدینه (۱۳، ۱۲، ۷، ۱۵ و ۱۸)
۲. چه کلمه‌ای به معنی طعام دادن، خوراک دادن است که در اسلام به آن
اطعام (۳، ۲، ۱۰، ۶ و ۲۳) سفارش شده است؟
۳. چه کلمه‌ای به معنی قدرت یافتن، قدرت داشتن است؟
اقتدار (۹، ۸، ۴، ۲۲، ۲۱ و ۵)
۴. چه کلمه‌ای به معنی خانواده، اولاد، نوه‌ها است که پیامبر^{علیه السلام} در حدیث
شقیلین به آن سفارش فرموده است؟
عترت (۱۹، ۱۴، ۱۶ و ۱۱)
۵. هنوز تک تک نشده است؟^۳
تک ت (۱۷، ۱ و ۲۰)

پرسش‌های گروه دوم:

۱. به خواندن و قرائت قرآن چه می‌گویند؟
تلاوت (۴، ۷، ۳، ۱۳ و ۱۱)
۲. نام سوره‌ایی از قرآن به معنی پیروزی؟
فتح (۱۰، ۱۴ و ۱۹)

۱. مربی بر اساس نام مثل این که نام چه کسی محمد یا احمد یا ابوالقاسم یا ... است به طور اتفاقی برای مسابقه
یا بر اساس نمره معدل و شناخت قبلی و اقتضای زمان و مکان انتخاب کند.
۲. نام اصلی و کامل این شهر بعد از یثرب، مدینه النبی، مدینه طیبه یا مدینه منوره است.
۳. مربی برای پاسخ پرسش‌ها امتیاز مناسبی در نظر می‌گیرد و در صورتی که گروه نتوانست پاسخ دهد از
حاضران و یا گروه دوم پرسش نموده و حروف پاسخ صحیح را در جدول قرار می‌دهد و امتیاز را برای پاسخ
دهنده منظور می‌دارد.

۳. به معنی پاکی و پاکیزگی است؟ طهارت (۱، ۲۲، ۹، ۲۰ و ۲۰)
۴. به معنی دلیری، دلاوری و شجاعت است؟ رشادت (۲، ۲۱، ۶، ۲۳ و ۱۷)
۵. در احادیث آمده است: انتظار آن عبادت است؟ فرج (۱۲، ۱۸ و ۸)
۶. عهد بی پایان چیست؟ عه (۱۶ و ۵)
- حالا هر دو گروه آمده باشید تا با کلمه رمز، پیام را به دست آورید و بنویسید.
عدد رمز هر دو گروه عددی نیست مگر تعداد حروف کلمه‌های نام رسول خدا^{صلی الله علیہ و آله و سلم} یعنی: محمد و احمد، آفرین چه عددی؟!
عدد ۴. با سرعت حرف خانه اول را بنویسید و چهار خانه چهارخانه بشمارید،
حروفها را در کنار هم قرار دهید و پیام را به دست آورید.
فرصت به پایان رسید.

گروه اول چه پیامی را به دست آورد؟

کلمه‌های: «طراوت، شرافت، جهالت، وحدت و رفعت»

گروه دوم. چه کلمه‌هایی را به دست آوردید؟

آفرین: «کرامت، اطاعت، هدایت، نعمت و قدرت»

حالا که با تمام پیام‌ها آشنا شدید می‌خواهیم بگوییم که این همه صفات خوب حاصل تلاش رسول خدا^{صلی الله علیہ و آله و سلم} بعد از بعثت است که انسان‌ها از آن بهره‌مند شدند.
تمام این کارها را امام علی^{صلی الله علیہ و آله و سلم} در نهج البلاغه بیان کرده است.
به این متن که از نهج البلاغه است توجه کنید:

خداآوند متعال حضرت محمد^{صلی الله علیہ و آله و سلم} را مبعوث کرد تا مردم را از جهالت^۱ و گمراهی نجات بخشد و آن‌ها را به راه راست هدایت^۲ کند. مردم را تا جایگاه

۱. محمد دشتی، نهج البلاغه، همان، ص ۲۸.

۲. همان.

کرامت^۱ انسانی پیش برد و به رستگاری رسانید. انسان‌ها را با اعمال صالح در قرآن آشنا ساخت و از آن‌ها خواست تا از دستورات خدا اطاعت^۲ کنند.
وند پیامبر ﷺ را چونان باران بهاری برای مسلمانان مایه شرافت^۳ قرار داد و به آن‌ها آبرو بخشید و زندگی آن را با طراوت^۴ کرد و تر و تازه نمود.
ان شاء الله در زندگی شما هم همیشه با طراوت و شاد باشید.
برای این که جشن خود را کامل کرده باشیم و از این عید بزرگ بهره کامل را ببریم. همه با هم زمزمه می‌کنیم^۵.

یا محمد ﷺ یا محمد ﷺ یا محمد (۲)

عید آزادی است و عدالت^(۲) بعثت ختم و فخر رسالت

مرگ شرک و نفاق و جهالت عید مبعث به یاران مبارک

یا محمد ﷺ یا محمد ﷺ یا محمد (۲)

آفتاب رسالت برآمد^(۲) دوره بت پرستی سر آمد

از حرا نور قرآن برآمد بر همه اهل قرآن مبارک

یا محمد ﷺ یا محمد ﷺ یا محمد (۲)

چارده قرن طی شد از آن روز^(۲) باز تجدید بعثت شد امروز

شادی در دل فرونگشته زین روز بر همه اهل ایمان مبارک

یا محمد ﷺ یا محمد ﷺ یا محمد (۲)

۱. همان، ص ۸۴

۲. همان، ص ۱۴۵

۳. همان، ص ۴۱۷

۴. همان، ص ۳۹۶

۵. مریب این مولودی را به شب شاد و تمیرین قبلی اجرا نماید.

عیدی ملت برتر ما (۲)
 کن عطا صحت رهبر ما
 مبعث خاص پیغمبر ما
 عید مبعث به یاران مبارک
 یا محمد ﷺ یا محمد (۲)

بله! در پایان باید بگوییم:
 نه برگ گلی به شاخه‌ها می‌ماند
 یک خوبی و یک بدی به جای می‌ماند.
 خوش باش و بدی نکن که از ما تنها

خداگهدار شما صلوات

بسم الله الرحمن الرحيم

ریحانه پیامبر

با عرض سلام خدمت شما

شعری را به طور ناقص روی تابلو می‌نویسم.

ای نور تابنده ای بر خدابنده

ای تا ابد زنده مراد و ماه تابنده

این شعر با نام یک شخصی کامل می‌شود که با عدد ۳ و ۵ مرتبط است.

آیا از میان شما کسی می‌تواند نام آن شخص را بگوید؟

یک راهنمایی می‌نمایم.

وقتی متولد شد، جبریل از طرف خداوند نزد پیامبر اکرم(ص) آمد و فرمود نام او را شبیر بگذار.

آیا حدس زدید؟

من ادامه می‌دهم تا پی ببرید.

پیامبر اکرم(ص) به جبرئیل فرمود: زبان من عربی است.

جبرئیل فرمود: نام او را حسین(ع) بگذار.

حالا که نام او را فهمیدید آیا می‌توانید بگویید ۳ و ۵ با امام حسین(ع) چه ارتباطی دارد؟ بله.

اما سوم و معصوم پنجم ما است.

ارتباط دیگری هم دارد؟ می‌توانید بگویید؟

۱. اگر بچه‌ها نام امام حسین را گفته‌ند مریم شعر را با نام ایشان کامل می‌نماید و مطالب بعدی را بیان می‌نماید.

روز سوم شعبان، روز تولد امام حسین(ع) است. با قرار دادن نام این امام بزرگوار در جای خالی شعر را کامل و می‌خوانم.
اکنون به سراغ سخنی از امام حسین(ع) می‌رویم.
دو نفر جهت یک مسابقه تشریف بیاورند. اول در باره نحوه مسابقه توضیح می‌دهم. من دو عدد کارت دارم که روی آن‌ها یک حدیث از امام حسین(ع) با کمی جا به جایی، ترجمه آن نوشته شده است. هر شرکت کننده باید با کمک ترجمه حدیث کلمه‌های حدیث را مرتب روی تابلو بنویسد.

نگویید با زبانتان چیزی کم کند از قدر شما
بالستکم لاتقولوا ينقض ما عن قدر کم

نگویید با زبانتان چیزی کم کند از قدر شما
بالستکم لا تقولوا ينقض ما عن قدر کم^۱

من یک کارت به هر کدام می‌دهم و با سه شماره مسابقه آغاز می‌شود.
با تشکر از برنده مسابقه می‌خواهم ترجمه را برای دیگران بخواند. طبق فرمایش امام حسین(ع) خوب است انسان در جمع دوستان یا جاهای دیگر حرفهایی نزند که باعث شود شخصیت انسان را پایین بیاورد.
در پایان به امید این که خدا توفیق دهد تا با کنترل زبان بتوانیم، ارزش و شخصیت خود را حفظ کنیم به سراغ یک مولودی به خاطر تولد امام حسین(ع) می‌رویم.

۱. محمد دشتی، فرهنگ سخنان امام حسین(ع)، مشهور، قم، ۱۳۸۰، ج ۲، ص ۴۳۲ به نقل از نفس المھوم، ص ۳۵۵.

این حسین(ع) و این طلعت زیبایش(۲)

یا محمد بزن بوسه به لبهایش

بر رسول الله نور عین آمد

جان به کف گیرید که حسین آمد(۲)

این پسر مظہر خالق منان است(۲)

این پسر کشتی نجات انسان است

این پسر هستی تمام قرآن است

بر رسول الله(ص) نور عین آمد

جان به کف گیرید که حسین آمد(۲)

فاطمه(س) شانه زن طره مویش را(۲)

یا علی کن تماشا گل رویش را

بر رسول الله(ص) نور عین آمد

جان به کف گیرید که حسین آمد^۱(۲)

۱. رضا یعقوبیان، زمزمه عشق، رستگار، مشهد، ۱۳۸۱، ص ۱۵۸.

بسم الله الرحمن الرحيم

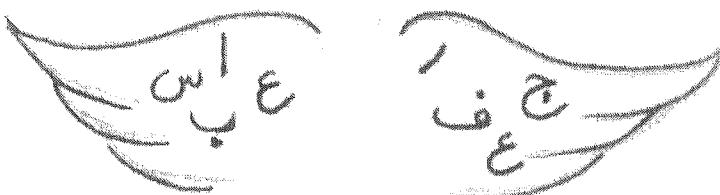
دست‌های آسمانی

سلام بچه‌ها!

حالتان خوب است؟ خیلی خوب است؟

حالا که حال همگی خوب است و خوش و سلامت هستید، برای سلامتی امام زمان (عج) یک صلوات بلند بفرستید.

فایده نداشت! صلواتی بفرستید که صدایتان را ملایکه‌های آسمان نیز بشنوند.
آفرین! ماشاء الله به این نفس‌های قوی و گرم شما. راستی! حالا که صحبت از ملایکه‌ها شد من دو بال روی تابلو می‌کشم.

داخل این بال‌ها، حرف‌هایی را می‌نویسم. خوب توجه کنید.

چه کسی می‌تواند با این حرف‌ها دو کلمه بسازد؟

بله! جعفر و عباس

آیا این دو نفر را می‌شناسید؟

یک راهنمایی می‌کنم. این دو نفر با حضرت علی (ع) نسبت دارند. یعنی یکی از آن‌ها برادر حضرت علی (ع) است و دیگری فرزند حضرت علی (ع) است.

حالا بگویید چرا نام این دو نفر را در بال‌ها نوشتم؟

بارک الله! برای رسیدن به پاسخ کامل من دو نفر از میان شما انتخاب می‌کنم.^۱ دو کارت به آن‌ها می‌دهم در هر یک از کارت‌ها متنی بدون نقطه نوشته شده است. آن‌ها باید سعی کنند که متن را صحیح بخوانند تا در مسابقه به عنوان برنده اعلام شوند.

کارت اول:

روز قیامت همه شهیدان آرزوی مقام عمویم عباس را دارند. عمویم عباس با دو بال همراه ملائکه در بهشت پرواز می‌کند.

کارت دوم:

خداآوند در برابر قطع دو دست عمویم عباس، دو بال به او هدیه کرد همان طور که برای جعفر طیار دو بال هدیه کرد.^۲

آفرین برنده مسابقه کسی بود که هم توانست کارت را بخواند و هم در تابلو بنویسد.

حالا! برای شادی بیشتر دو گروه می‌شویم.^۳

گروه اول: میلاد خیرالناس است

گروه دوم: ولادت عباس است

هر گروه بلند می‌گویند و مولودی حضرت عباس را می‌خوانیم.

۱. مربی می‌تواند از دانش آموزانی که نامشان جعفر، عباس و یا علی است انتخاب کند و یا به طور تصادفی دانش آموزان را انتخاب نماید.

۲. شیخ صدوق، خصال، جامعه مدرسین، قم، ۱۳۶۲، ج ۱، ص ۶۸. قال علی بن الحسین(ع):رحم الله العباس....

۳. مربی شعار هر گروه را روی تابلو می‌نویسد. هر گاه مربی اشاره کرد - بعد از هر دو بیتی - ابتدا گروه اول و بعد گروه دوم مولودی را تکرار می‌کنند.

قرص قمر پیدا شد	در آسمان توحید
شیر دگر پیدا شد	بیشه شیر حق را
	بر گو درود بی حد
	باب الحوائج آمد
خنده زند به رویش	ام البنین به شادی
گریه کنان بازویش	مولا علی ببوسد
	میر سپاه سرمد
	باب الحوائج آمد
مشکل گشا را آمد	مشکل گشا را آمد
شیر خدارا آمد	شیر خدارا آمد
	میلاد خیر الناس است
	ولادت عباس است
ماه ولای دیگر	شمس ولا را آمد
	باب الحوائج آمد
	چشم و چراغ احمد

بسم الله الرحمن الرحيم

وارث علی(ع)

به نام خالق هستی بخش
با عرض سلام و به امید موفقیت در تمام کارها برای شما دانشآموزان گرامی
من دو کلمه روی تابلو می‌نویسم
شتر تخم مرغ
آیا کسی می‌تواند ضرب المثلی بگوید که در آن این دو کلمه باشد؟
احسنت! تخم مرغ دزد شتر دزد می‌شود.
تا بحال فکر کردید: ماجرای این ضرب المثل چیست?
گوش کنید تا برایتان بگویم.

در روزگار قدیم مادر و پسری بودند. پسرک کوچک بود. روزی از خانه همسایه‌شان یک تخم مرغ دزدید. آن را به مادرش داد. مادر بی آن که از زشتی کار چیزی به پسرش بگوید تخم مرغ را گرفت. پسرک به این وضع عادت کرد. چند روز بعد یک مرغ دزدید. بالاخره جوانی تنومند شد. دزدی مشهور و نترس. در شهر فرمانروایی بود که شترهای زیادی داشت و در بین شترهایش شتری بود که در تمام دنیا همتا نداشت. روزی این پسر در میان شترهای فرمانروا چشمش به این شتر افتاد. از آن خوشش آمد. عزمش را جزم کرد که آن را بدزد ولی غافل از این که شترهای فرمانروا نگهبان دارد. شب وقتی برای دزدیدن شتر رفت، به دست نگهبان گرفتار شد. روز بعد فرمانروا دستور داد، این دزد را که مردم از دستش به تنگ آمده بودند به دار بزنند.^۱

حکایت را شنیدید چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟
جواب‌های خوبی دادید. انسان از کارهای بد کوچک آرام آرام به کارهای زشت بزرگ دست می‌زند. به خاطر همین امام سجاد(ع) سخنی دارد که با اجرای یک مسابقه به آن خواهیم رسید.

۱. رضا شیرازی، مثل آباد، پیام آزادی، تهران، ۱۳۷۸، چ ۶، ص ۴۶.

من سخن امام(ع) را روی کارت نوشتم، هر کس بتواند تا ده شماره آن را بدون نقطه روی تابلو بنویسد، جایزه‌ای به او تعلق می‌گیرد.^۱

از دروغ کوچک پرهیز کنید چه جدی یا شوخی^۲
انسان اگر دروغ کوچک بگوید حالا چه جدی یا شوخی کم کم عادت می‌نماید
و به سراغ دروغ‌های بزرگ‌تر می‌رود. به عبارتی می‌توان گفت: دروغ‌گویی کوچک
دروغ‌گویی بزرگ می‌شود.

برای شادی دل امام سجاد(ع) از الان دروغ را ترک کنیم و به خاطر همین شادی
خود را با اجرای یک مولودی در تولد امام سجاد(ع) نشان می‌دهیم.

سید الساجدین (۲) آمد خوش آمد

زینت العارفین (۲) آمد خوش آمد

جان عالم به بر جانانه دارد (۲)

شهربانو به کف دردانه دارد

سید الساجدین آمد خوش آمد (۲)

پیک شادی ز آسمان خبر داد (۲)

که خدا بر حسین(ع) زیبا قمر داد

سید الساجدین آمد خوش آمد (۲)

جان فدایش که زین العابدین است (۲)

چارمین رهبر مجاهدین است

اسوه عابدین و ساجدین است

سید الساجدین آمد خوش آمد (۲)

زینت العارفین (۲) آمد خوش آمد

۱. نحوه شمارش، یک و یک، دو، دو، دو، وقت شما تمام شد.

۲. کلینی، الکافی، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۵، ج ۲، ص ۲۲۸. انتوا الکذب الصغیر منه والکبیر فی کل جد و هزنه.

بسم الله الرحمن الرحيم

روزهای خوب

سلام و تبریک خدمت همه حاضران!

به مناسبت فرا رسیدن ولادت امام زمان، حضرت ججه بن الحسن العسكري (عج) برنامه‌های متنوعی را در نظر گرفته‌ایم. امیدواریم مورد پسند خاناده‌های محترم و شما دانش‌آموزان قرار بگیرد.

ابتدا، قاری محترم جلسه را با آیه‌ای از کلام الله مجید معطر می‌نماید!
با تشکر از قاری محترم!

آیه‌ای را که شنیدید، از طرف خداوند بشارتی است به تمام انسان‌ها در جهان!
حالا برای آشنایی بیشتر با این بشارت الهی، سراغ یک دکلمه می‌رویم که دوست خوب شما آن را اجرا می‌کند.^۱

همه در جستجوی کوی تواند!
بی آن که خوب تو را شناخته باشند!
همه در هوای بوی بهاری تواند!
بی آن که از غصه زمستان به تنگ آمده باشند!
می‌گویند: «تو گشايشی!...»
گشايشی شبیه یک گلستان!
پر از جوانه‌های اميد و صداقت!...»
می‌گویند: «تو فرجی!...»

۱. برای ترسیم فضای انتظار، از قبل با قاری هماهنگ می‌شود تا آیه ۵ سوره قصص راتلاوت نماید و ترجمه روانی از آن را آورد.

۲. مرتبی از قبل برای خواندن دکلمه با دانش‌آوزی هماهنگی نماید.

فرجی برای تبسم‌های بی‌دغدغه!...»
 می‌گویند: «روزی از دور به سوی خانه کعبه صدایمان می‌زنی!...»
 صدایمان می‌زنی که:
 «من گنجینه خدایم!
 اوج آرزوهای دیرینه‌ام!...»
 می‌گویند: «تو عدلی!...
 عدالتی، ظهوری!...
 و عدالت، میوه درخت ظهور است که:...
 با دست‌های آسمانی تو غرس می‌شود!...
 عدالت یعنی برآمدن و تابیدن ماه برای همه چشم‌ها!...
 می‌گویند: «تو قرآن می‌خوانی و لبخند می‌زنی!...
 از تولد حرف می‌زنی!...
 تولد دوباره روزها!...
 تولد دگر باره جان‌ها!...
 می‌گویند: «تو که از راه می‌رسی!...
 بیدار می‌شویم!...
 در کنار خاک پای تو، راه می‌رویم!...
 و همه سرزمین‌های نرفته دانش و اندیشه را...
 کشف می‌کنیم.
 در انتظار توایم!...
 در انتظار تو که.....
 پیامبر(ص) هم بشارت آمدنت را داده است.
 با تشکر از شما! که دکلمه را بسیار خوب اجرا کردی.

اما، پیامبر(ص) چگونه و به چه کسی «بشارت» داده است؟!

بسیار خوب ادر این قسمت به سراغ یک مسابقه می‌رویم. مسابقه‌ای که دانش‌آموزان راهنمایی در آن شرکت دارند. این مسابقه بین دو نفر از آن‌ها برگزار می‌گردد.^۱ به هر یک کارتی می‌دهم. در این کارت یک جدول است.^۲ با حل آن به خبر خوش رسول خدا(ص) می‌رسیم. اما قبل از آن یک حکایت کوتاه برای شما می‌گوییم؛ خوب توجه کنید.

روزی رسول خدا(ص) به خانه حضرت فاطمه(س) رفت. حضرت فاطمه(س) در کنار فرزندانش نشسته بود. رسول خدا(ص) با دیدن آن‌ها خوشحال شد. حضرت فاطمه(س) هم که خوشحالی پدر بزرگوار خود را دید، بسیار خوشحال گردید. در این هنگام رسول خدا فرمود: «دخترم، برایت یک بشارت و خبری مسرت‌بخش دارم.» حضرت فاطمه(س) تا این جمله را از پیامبر(ص) شنید، خوشحالی او بیشتر شد. منتظر بود تا پدر بزرگوارش هر چه زودتر آن بشارت را به او بدهد.

آیا شما هم دوست دارید تا بدانید آن بشارت چیست؟

«بله! رسول خدا(ص) فرمود: «دخترم! فرزندت.....^۳

حالا که هم شما و هم ما منتظریم، از شما حاضران می‌خواهم که به سؤال‌هایی که می‌پرسم پاسخ دهید.

شرکت کنندگان باید حروف پاسخ‌ها را با توجه به شماره‌ها در جدول قرار دهند.

آماده‌اید؟ با یک صلوuat به استقبال برگزاری مسابقه می‌رویم.

۱. مربی از بین دانش‌آموزان، کسانی را که نامشان مهدی، محمد مهدی و... را انتخاب می‌کند و یا ...

۲. مربی از قبل کارت‌ها را تهیه کند و در آن کلمه بشارت را به صورت جدول با ۳۶ خانه بکشد.

۳. مربی روی تابلو می‌نویسد: رسول خدا(ص) فرمود: دخترم! فرزندت..... .

«اللهم صل علی محمد وآل محمد وعجل فرجهم..»

۱. کدام پیامبر ولادت او مخفی بود و به خاطر نجات از دست ستمگر زمان

خود، مدتی از جمع طرفدارانش دور شد؟

موسی (۱، ۳، ۱۵ و ۱۰)

۲. به جنگیدن در راه خدا چه می‌گویند؟

جهاد (۱۳)،
(۱۴، ۱۶ و ۱۵)

۳. به مطلب پوشیده، پنهان و نفهته در دل چه می‌گویند؟

راز (۱۹، ۲۵)
(۸)

۴. نام پرنده معروف حضرت سلیمان(ع) چه بود؟

هد هد (۴)،
(۱۲ و ۹)

۵. به شیارهای مارپیچ درون لوله تفنگ چه می‌گویند؟

خان (۲۶)
(۲۲ و ۱۸)

۶. نام طاقی که روی رودخانه می‌سازند تا از آن عبور کنند چیست؟ پل (۲۰)

(۱۷ و ۱۶)

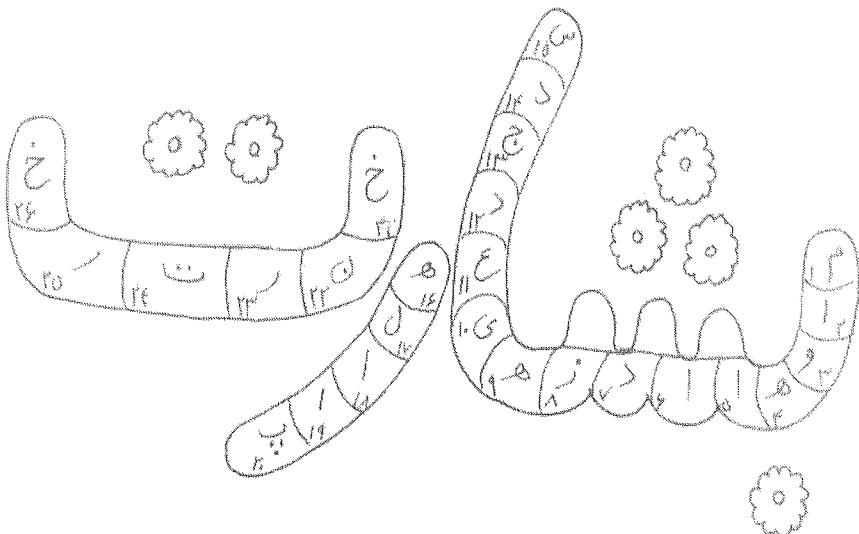
۷. به پدید آوردن چیز نو و ساختن وسیله‌ای که قبل اکسی نظیر آن را

نساخته باشد، چه می‌گویند؟

اختراع (۲)،

۲۱، ۲۴

(۱۱ و ۵، ۲۳)

حالا که تمام خانه‌های جدول از حرف‌هایی که نوشته شد پُر شد. حرف خانه اول، حرف «م» را بنویسید. سه تا سه تا بشمارید. حرف‌ها را کنار هم قرار دهید. دو دقیقه فرصت دارید. هر کس زودتر، توانست کلام رسول خدا(ص) به دست آورد برنده است. زمان شما از هیمن حالا شروع شد.

چه کسی توانست بشارت رسول خدا(ص) را صحیح به دست آورد؟
آفرین! حالا من در تابلو آن را به طور کامل می‌نویسم. بله!
رسول خدا(ص) فرمود: «دخترم! فرزندت مهدی جهان را از عدل پُر خواهد ساخت.^۱

من جوایزی به رسم یادبود به برنده‌گان می‌دهم. برای سلامتی امام زمان(عج)
صلوات بفرستید.

هر چند که غایب است، آن گل از چمن
از فیض نور او، گیتی گلشن است

۱. محمد محمدی ری شهری، میزان الحکمه، دارالحدیث قم، ۱۴۱۶، ج ۱، ص ۱۷۸ و ۱۷۹.

هر چند که پشت ابر، باشد او نهان ولی
از نور روی او، عالم روشن است
نوبتی هم باشد، نوبت چه کسانی است؟

نوبت همه است، خانواده‌ها، بزرگترها، کوچکترها، دانشآموزان راهنمایی،
دانشآموزان ابتدایی، همه و همه و...
بله! اما چگونه؟!

خوب گوش کنید. شما همه می‌خواهید به حضرت حججه بن الحسن
عسگری(عج) احترام بگذارید. آماده‌اید؟! با این کار که می‌گوییم به یکی از وظایف
خود عمل کرده‌اید.

من یکی از لقب‌های حضرت مهدی (عج) را به زبان می‌آورم. شما ابتدا از جای
خود با احترام بلند می‌شوید. رو به قبله می‌ایستید. دست راست خود را بلند
می‌کنید. آهسته روی سر می‌گذارید. آماده‌اید. همه با هم: «با قائم آل محمد،
مهدی(عج)»

حالا با هم زمزمه می‌کنیم: «السلام عليك يا صاحب الزمان(عج)»
ای روزهای خوب که در راهید!
ای جاده‌های گم شده در مه!
ای روزهای سخت ادامه!
از پشت لحظه‌ها به در آید!

ای روز آمدن!.....
ای مثل روز، آمدنت روشن!
این روزها که می‌گذرد، هر روز!
در انتظار آمدنت هستم!.....!

نوبتی هم باشد نوبت بچههای ابتدایی است. چهار نفر را انتخاب می‌نمایم. دو گروه می‌شوند به هر گروه سه کارت می‌دهم.

من به این دوستان کارت‌هایی می‌دهم. در کارت‌ها عده‌هایی است که شماره حرفی از حروف الفبا در زبان فارسی است. هر گروه باید با توجه به شماره کارت، حرف مورد نظر را پیدا کند و از راست به چپ حرف‌ها را در کنار هم قرار دهد. برنده کسی است که زودتر کلمات را در جای خای کارت بنویسد. هر کس یک دقیقه وقت دارد.

	۴ و ۲۱، ۱، ۱۹، ۱
--	------------------

	۱۰ و ۳۱، ۲۱
--	-------------

	۳۱ و ۲، ۱۰، ۲۹
--	----------------

	۳۱ و ۲۴، ۱۰، ۱۷
--	-----------------

	۲۸ و ۱، ۱۲، ۸
--	---------------

	۲ و ۶، ۱، ۳۰
--	--------------

با تشکر از شرکت کنندگان من کلمه‌ها را یکی یکی می‌خوانم و توضیح کوتاهی می‌دهم تا با چند وظیفه ما در زمان غیبت آشنا شویم. دو کلمه اول ندبه و عهد دو دعایی که برای امام زمان(عج) خوانده می‌شود. دعایی است که سفارش شده است هر روز برای ظهر و امام زمان(عج) بخوانیم. دعای (عهد)

اطاعت: ما با «اطاعت» از دستورات خدا و پیامبر(ص) و امام هادی معصوم(ع) به وظیفه خود عمل می‌کنیم.

واجب: با انجام کارهای «واجب» مثل؛ خواندن نماز، روزه گرفتن و... به وظیفه دیگر خود در زمان غیبت عمل می‌کنیم.

حرام: وظیفه دیگر ما در مزان غیبت امام زمان(عج) دوری نمودن از کارهای «حرام» مثل؛ غیبت، آزار و اذیت دیگران و... است.

شما دیده‌اید که بزرگ‌ترها، مقداری پول را کنار می‌گذارند. اگر از آن‌ها پرسیده باشید که این پول برای چیست؟ آیا برای پسانداز است؟

آن‌ها در جواب خواهند گفت: ما با کنار گذاشتن این پول از طرف امام زمان صدقه می‌دهیم. این صدقه برای سلامتی امام زمان(عج) است. گاهی هم که به «زیارت» می‌رویم، به جای امام زمان(عج) زیارت می‌کنیم.
راستی! ما چه مقدار امام زمان(عج) را می‌شناسیم؟

به این کارت‌ها توجه کنید و بگویید چه ارتباطی با امام زمان(عج) دارد؟
حضرت مهدی(عج) در روز **۱۵ شعبان**، در سال **۲۵۵** هجری قمری به دنیا آمد.
از آن روز تاکنون **۱۶۹** سال می‌گذرد.^۱ در این مدت حضرت مهدی(عج) از دیده‌ها پنهان است. **۲** امام صادق(ع) فرمود: «حضرت مهدی(عج) دو غیبت دارد که یکی کوتاه «غیبت صغیری» و دیگر طولانی، «غیبت کبری» است.^۲
در زمان غیبت کوتاه مردم پیغام‌های خود را توسط **۴** نفر به حضرت مهدی(عج) می‌رسانند.^۳

۳۱۳ در نهایت آن حضرت(عج) روزی به همراه **۳۱۳** نفر از یاران خود در حالی که به کعبه تکیه کرده است؛ این آیه را «بِقِيَةِ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» تلاوت می‌کند^۴ و حکومت جهانی خود را اعلام می‌نماید. در آن زمان هیچ کس نیست که مگر این آیه را بشنود و بگوید: «السلام عليك يا بقیه الله فی ارضه»

۱. ۱۱۶۹ = ۲۶۰ - ۱۴۲۹ ، سال ۲۶۰ هـ ق آغاز غیبت کبری حضرت مهدی(عج) است. مریبی از قبل کارت‌ها را آماده کند و برنامه را ادامه می‌دهد.

۲. محمد محمدی ری شهری، میزان الحكمه، همان، ص ۱۷۹.

۳. عثمان بن سعید، محمد بن عثمان، حسین بن روح و علی بن محمد سمری، تعلیمات دینی، سال دوم راهنمایی..

۴. محمد محمدی ری شهری، میزان الحكمه، همان، ص ۱۷۹.

حالا که با امام زمان(عج) در این مقدار کم آشنا شدیم. برای آن حضرت(عج) دعا کردیم. وظایف خود را دانستیم. امیدواریم که به تکلیف خود و وظیفه اصلی خود عمل کنیم. مثل شخصی باشیم که حکایت او را برای شما می‌گوید.

در زمان‌های گذشته شخصی بود که منتظر امام زمان(عج) بود. او فقط به زبان دعا نمی‌کرد. منتظر واقعی بود. حضرت را بسیار دوست می‌داشت. همیشه در یاد حضرت بود تا این که روزی یک نامه به دست او رسید. نامه از طرف چه کسی بود؟^۱

دقت کردا! بله نامه از طرف امام زمان(عج) بود. زیرا روی آن مهر و نشان مخصوص بود. با دقتش نامه را باز کرد. درون نامه مطلبی درباره دوستان حضرت مهدی(عج) بود.^۲

بله! دوست شما نتوانست بخواند. زیرا این نامه بدون نقطه نوشته شده است. خوب توجه کیند. امام مهدی(عج) در آن نامه فرموده است.^۳

من در همه حال به یاد شما هستم و شما را فراموش نمی‌کنم و یاریتان می‌دهم.

امیدوارم که خداوند کمک کند و توفیق دهد تا ما هم از یاران واقعی امام زمان(عج) باشیم و به وظایف خود عمل کنیم.

۱. مریبی یک نامه تهیه کند و روی برگهای درون آن کلام حضرت مهدی(عج) را بدون نقطه بنویسد. تا یکی از حاضران باید و بخواند.

۲. اگر نتوانست کلام را بدون نقطه بخواند مریبی در تابلو به طور کامل بنویسد و همه با هم بخوانند.

۳. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، وفا، بیروت، ۱۴۰۳، ج ۳، ۵۳، ص ۱۷۵.

امروز روز شادی و روز نیمه شعبان، جشن میلاد حضرت حجه‌ابن الحسن عسگری است. با هم برای خوشحالی آن حضرت این قسمت را تکرار کنید.

یابن‌الحسن خوش آمدی (۲)

شکوفه لم یزلى	جمال حى ازلى
قدم به چشم ما زدى	ماه محمد و على

یابن‌الحسن خوش آمدی (۲)

تو شمع هر انجمنى	تو ماه بيت‌الحسنى
تو حجت ذوال‌متعين	تو ماه نور سرمدى

یابن‌الحسن خوش آمدی (۲)

حکيم چون گل بويدت	به اشك شوق شويدت
پدر به خنده گويدت	قرآن بخوان يا ولدى

یابن‌الحسن خوش آمدی (۲)

به بحر عصمت گوهري	به چرخ عزت قمرى
به نخل زهراء ثمرى	به بيشه دين اسدى

یابن‌الحسن خوش آمدی (۲)

حالا بیایید با هم دعا بخوانیم

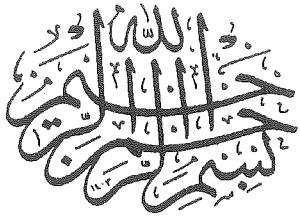
خدایا! مارا از منتظرین واقعی حضرت مهدی (عج) قرار بده!

پروردگارا! مارا موفق کن که در هر صبح جمعه، دعای ندبه را به یاد او زمنم کنیم!

خدایا! از تو می خواهیم که مارا موفق کنی تا با کارهای خوب در پرونده خودمان در

ظہور آن حضرت قدمی برداشته باشیم.

**کارگاه نوآوری
و خلاقیت**

با سلام خدمت مربیان گرامی!

تشکیل کلاس‌های پرورشی در تابستان از راههای جذب دانشآموزان و غنی‌سازی اوقات فراغت آن‌ها محسوب می‌شود. به این دلیل مجموعه‌ای از کاردستی‌های متنوع در جهت تفهیم مطالب دینی و اخلاقی برای این قشر فراهم شده است. این مجموعه دارای شش عنوان زیر است:

۱. گناه؛
۲. احترام؛
۳. نماز؛
۴. امامت؛
۵. دعا؛
۶. وقت.

در این مجموعه سعی شده است از امکاناتی ساده و قابل دسترس استفاده شود. طرح‌های ارائه شده فقط به عنوان نمونه می‌باشد. هیچ الزامی در کار نیست تا مطابق آن‌ها وسایل ساخته شود. لذا مخاطب آزاد می‌باشد تا با سلیقه خود هر نوع وسیله‌ای را فراتر از الگوی نمونه ارایه دهد. هنگام تهیه کاردستی به نکات ایمنی و بهداشتی توجه نمایید.

می‌توانید مجموعه‌ای از کاردستی‌های دانشآموزان را جمع‌آوری کنید تا در نمایشگاهی به نمایش عمومی گذارده شود.

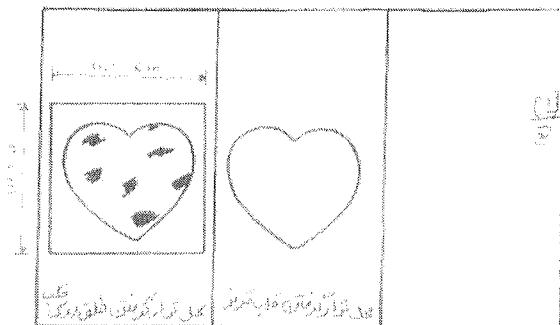
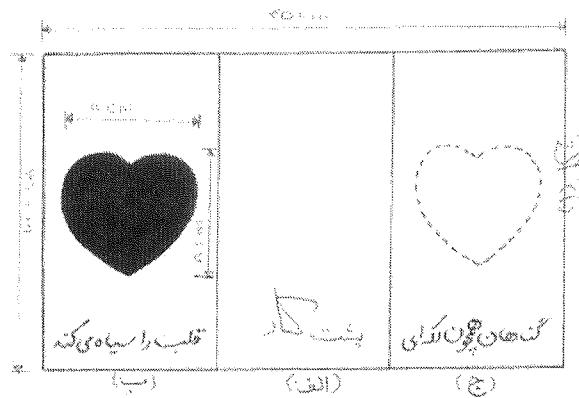
در ضمن پوستری رنگی از کارهای انجام شده، به همراه کتاب ره توشہ تحويل مربی می‌گردد تا با نصب آن در کلاس کمکی برای ساخت کاردستی‌ها باشد.

گناه

وسایل مورد نیاز:

مقوای کاغذ رنگی (قرمز، مشکی)، چسب، قیچی، پلاستیک یا طلق
روش ساخت:

- مقوای 25×35 را به سه قسمت مساوی تقسیم کنید. طبق الگو
- قلبی در ابعاد داده شده با کاغذ رنگی تهیه و در قسمت ب بچسبانید. شکل ۱
- در قسمت ج شکل یک قلب را ترسیم کرده و جای هاشور را ببرید. شکل ج
- پشت آن را طلق بچسبانید و روی طلق را با مازیک چند نقطه سیاه بگذارد.
- در شکل ۱، در قسمت ج و ب جمله‌های داخل طرح - الگو - را بنویسید. آن گاه قسمت ب را روی الف تا بزنید و بعد قسمت ج را روی ب تا بزنید.

احترام

وسایل مورد نیاز:

مقوا، مداد، خط کش، پاک کن، کاغذ رنگی یا پارچه، چسب و قیچی.

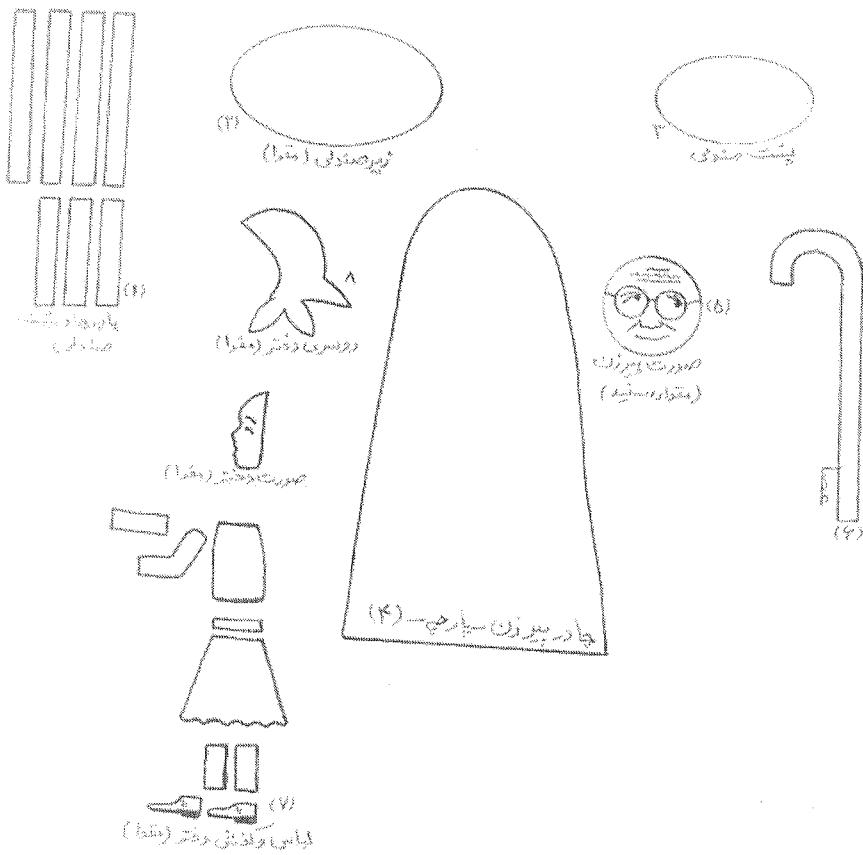
روش ساخت:

- روی مقوا ۴ شکل ۳ و ۲ و ۱ را طراحی کنید و برش بزنید. (طبق الگو)

- طرح های برش خورده را - شکل ۸ و ۷ و ۶ و ۵ و ۴ پیرزن، دختر و عصا - را

روی مقوا بچسبانید.

- با پارچه طرح های مورد نظر را تزیین کنید. طبق الگو

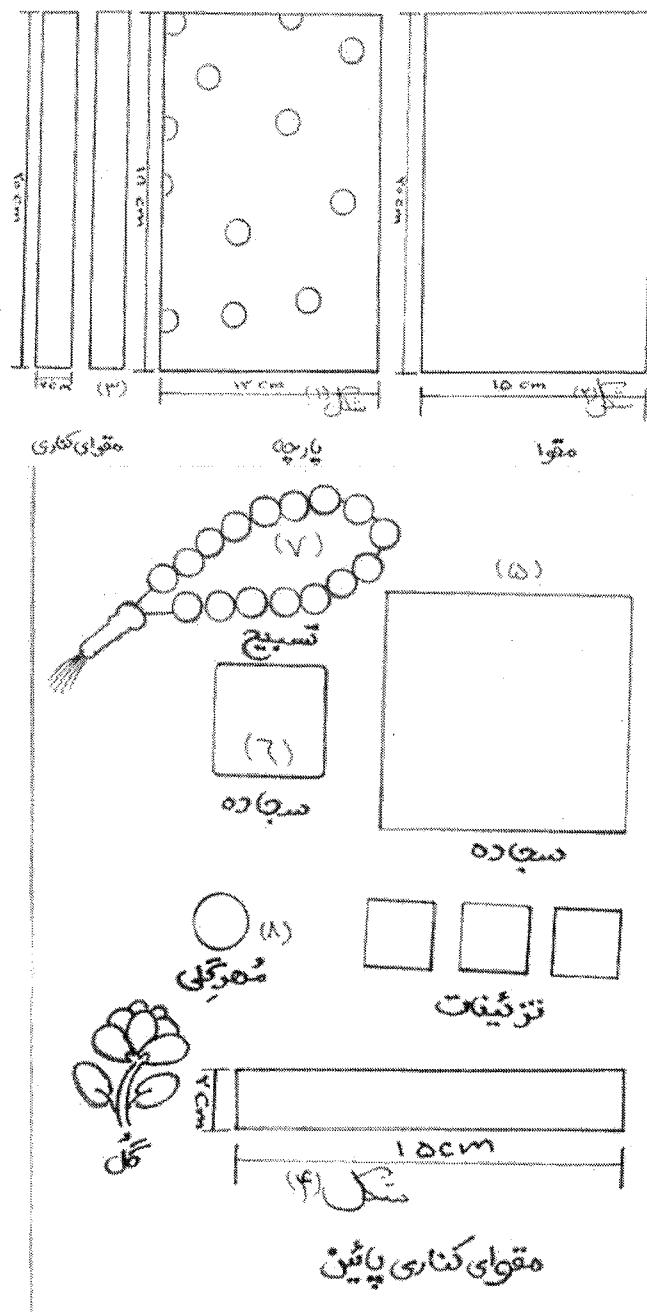
نماز

وسایل مورد نیاز:

مقوا، کاغذ رنگی، پارچه، آب رنگ، مازیک، قیچی، مهر کوچک، دانه‌های تسبیح و
چسب.

روش ساخت:

- پارچه 13×18 - شکل ۱ - را روی مقوای 15×20 - شکل ۲ - بچسبانید.
- طول و عرض مقوا را با کاغذ رنگی به عرض ۲ سانت بپوشانید. (شکل ۳ و ۴)
- دو عدد کاغذ رنگی - شکل ۵ و ۶ - را روی سجاده قرار دهید. (جانماز)
- مهر گلی تهیه و در سجاده بگذارید. با دانه‌های تسبیح - شکل ۸ و ۷ - یک تسبیح کوچک درست کنید.

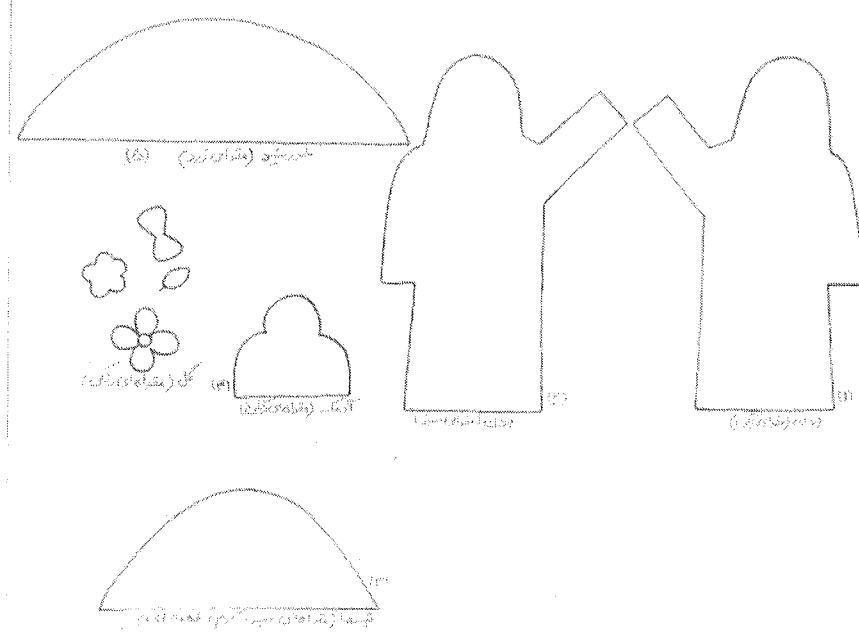
امامت

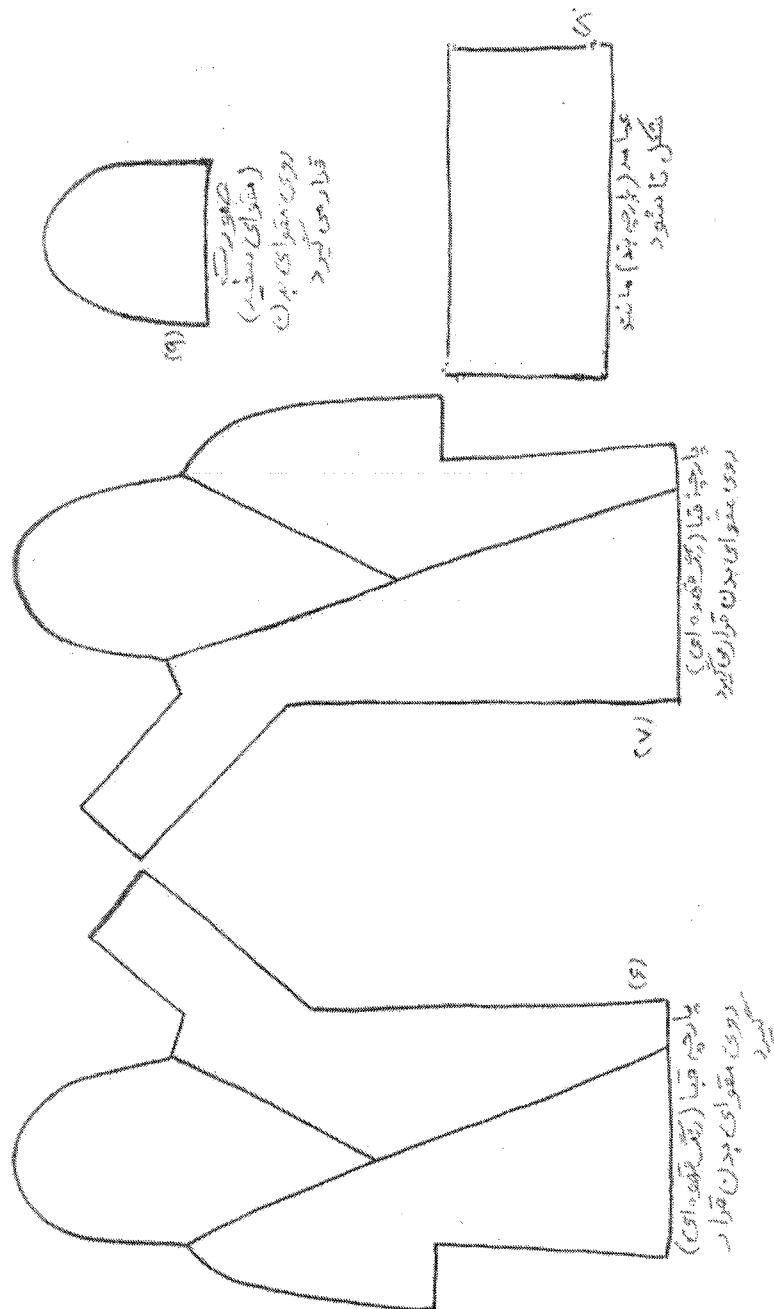
وسایل مورد نیاز:

مقوا، کاغذ رنگی، پارچه، چسب، مداد، قیچی و ماژیک.

روش ساخت:

- در وسط کادر 30×40 طرح دو آدمک - شکل ۱ و ۲ - را بعد از برش، بچسبانید (طبق الگو)
- در پایین کادر 30×40 تپه - شکل ۳ - را با کاغذ رنگی برش داده و زیر دو تصویر بچسبانید.
- تصاویری چند از شکل ۴ با کاغذ رنگی برش زده و در اطراف تپه بچسبانید.
- با کاغذ رنگی خورشید - شکل ۵ - را برش زده و در بالای کادر قرار دهید.
- آدمک‌های بزرگ را با پارچه تزیین کنید. مطابق طرح ضمیمه و الگو شکل ۹ و ۱۰.

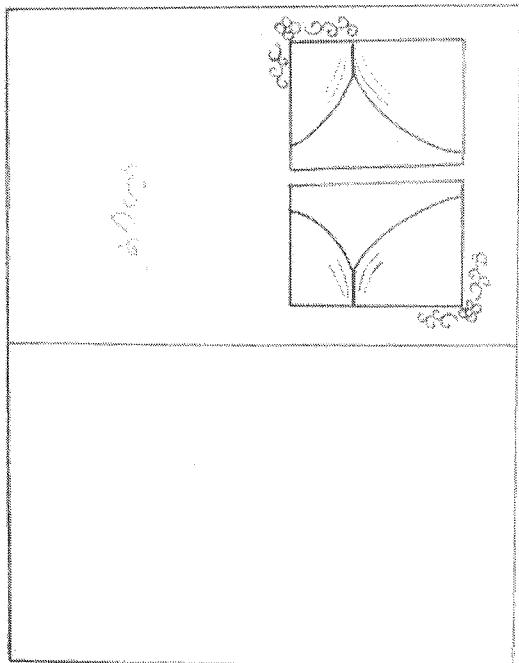

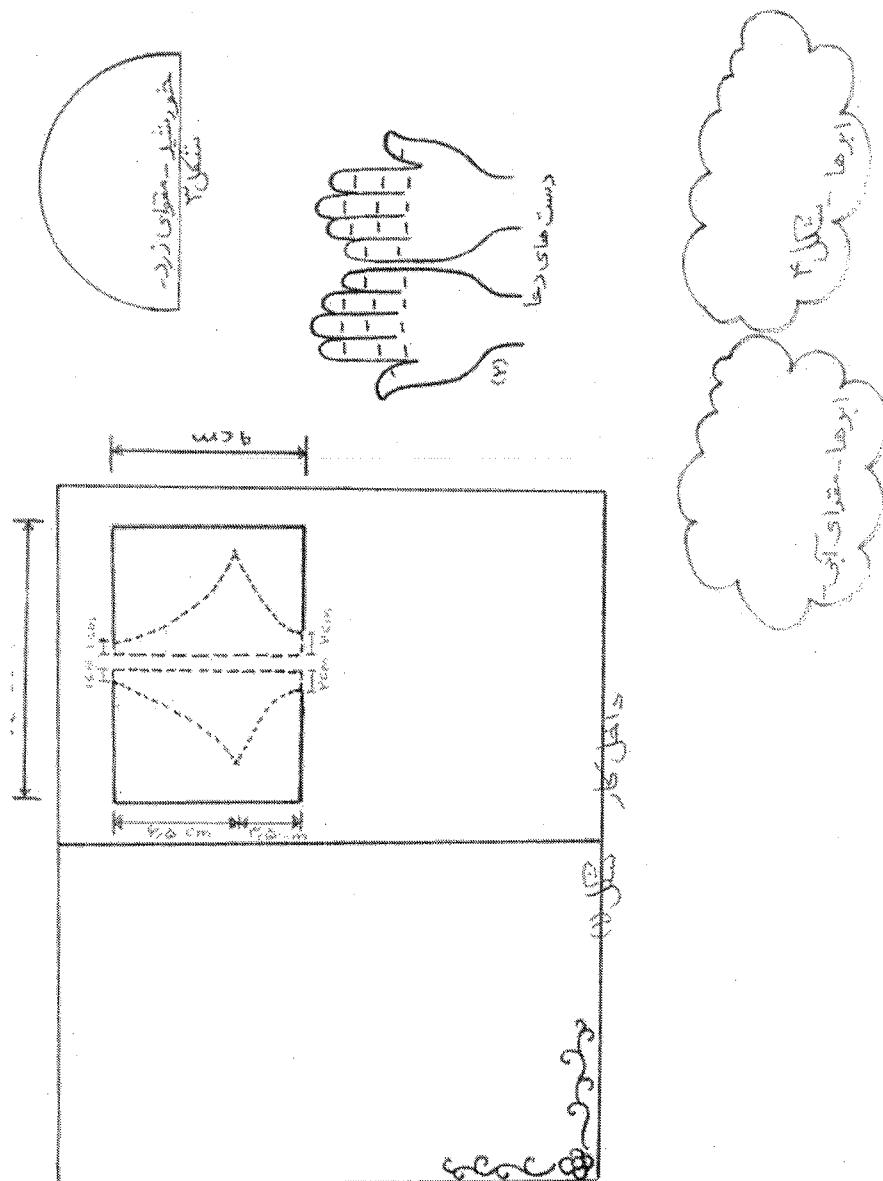
۵۵

وسایل مورد نیاز:

مقوا، کاغذ رنگی، چسب، تیغ موکت بری و ماژیک
روش ساخت:

- مقوا را به دو قسمت مساوی تقسیم کنید.
- روی کارت طرح شماره ۱ پنجره را با ابعاد داده شده رسم کنید. نقاط هاشور زده را برش دهید.
- طرح دو دست - شکل شماره ۲ - با کاغذ رنگی تهیه و زیر پنجره بچسبانید.
- طرح ابر، خورشید را با کاغذ رنگی تهیه و داخل کارت بچسبانید. طبق الگو - شکل ۳ و ۴.

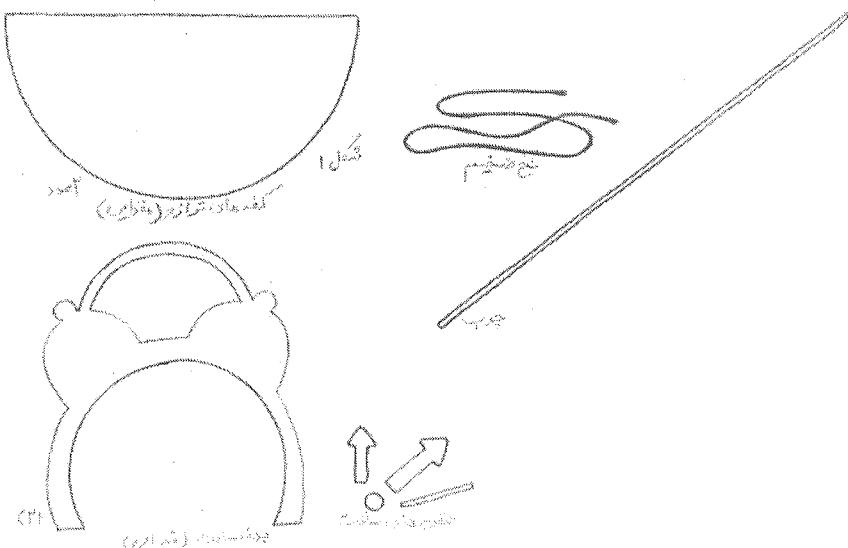
وقت

وسایل مورد نیاز:

کاغذ رنگی، کاموا سفید، چسب، مداد، خط کش و مقوا سفید

روش ساخت:

- شکل ترازو را روی مقواي A4 طراحی کنيد.
- کاغذ رنگی را روی خطوط طراحی بچسبانيد. در يك کفه ترازو - شکل ۱ - ساعت - شکل ۲ - در کفه دیگر ذره های طلا را نقاشی کنيد.
- برای نگه داشتن کفه ترازو از نخ کاموا و چوب استفاده کنيد.
- طبق الگو وسایل کنار هم کامل نمایيد.

مربی گرامی، ضمن عرض خسته نباشد تقاضا می شود برای استفاده از تجربیات
گران مایه شما در طول تبلیغ طرح هجرت، یک درس همانند کتاب ره توشه با
موضوعی مستقل، در سه صفحه آخر این کتاب، تنظیم و ارایه نمایید.
با تشکر از همکاری شما

کارگاه نوآوری و خلاقیت

۲۰۰

برای هر گونه تماس و ارتباط با این مرکز با نشانی زیر مکاتبه و یا تماس حاصل فرمایید.

قم - خیابان دور شهر، کوچه ۱ جنب کلانتری ۱۱
مرکز تربیت مربی کودکان و نوجوانان دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
تلفن: ۰۲۵۱ - ۷۷۴۳۱۷۸ - ۰۲۱۵ - ۷۷۴۲۷۲۰ نمبر: